

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY MIŁAKOWO

CZEŚĆ I

DIAGNOZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU

Jednolity tekst

JEDNOLITY TEKST STANOWI ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR XLVII/ 309 /2018
RADY MIEJSKIEJ W MIŁAKOWIE
Z DNIA 18 PAŹDZIERNIKA 2018 r.

WYKONAWCA ZMIANY STUDIUM Z 2018R.

EKOPLAN Pracownia Urbanistyczna Wojciech Kwiatkowski
ul. Władysława Trylińskiego 2/115, 10-683 Olsztyn

GŁÓWNY PROJEKTANT:

inż. urb. Wojciech Kwiatkowski

ZESPÓŁ GŁÓWNEGO PROJEKTANTA:

mgr inż. Anna Węglarz

inż. Wioletta Kwiatkowska

mgr inż. Jarosław Mogielnicki

SPIS TREŚCI

1.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŁAKOWO	7
2.	POWIĄZANIA MIASTA I GMINY MIŁAKOWO Z GMINAMI SĄSIEDNIMI.....	10
3.	STAN ZAGOSPODAROWANIA	11
3.1.	WYBRANE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY	11
3.2.	MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	13
3.3.	DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	15
3.4.	FIZJOGRAFICZNE JEDNOSTKI STRUKTURALNE	19
3.5.	TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE	19
4.	UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	20
4.1.	GEOMORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA.....	20
4.2.	GLEBY	20
4.3.	WODY POWIERZCHNIOWE.....	20
4.4.	WODY PODZIEMNE	22
4.5.	KOPALINY	23
4.6.	KLIMAT	23
4.7.	HAŁAS.....	24
4.8.	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIJEJONIZUJĄCE.....	24
4.9.	PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE JONIZUJĄCE	25
4.10.	OSUWISKA.....	25
4.11.	POWIETRZE.....	26
4.12.	TERENY POWODZIOWE	26
4.13.	MAŁA RETENCJA	26
5.	OCHRONA PRZYRODY.....	28
5.1.	OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	29
5.2.	OBSZARY NATURA 2000.....	29
5.3.	REZERWATY PRZYRODY	30
5.4.	POMNIKI PRZYRODY	31
5.5.	LASY OCHRONNE	34
5.6.	AUDYT KRAJOBRAZOWY	34
6.	RYŚ HISTORYCZNY I DZIEDZICTWO KULTUROWE	36

6.1.	CHARAKTERYTYKA WYBRANYCH MIEJSCOWOŚCI GMINY MIŁAKOWO.....	36
6.2.	PRAWNE ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH.....	39
6.3.	GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW.....	39
6.4.	REJESTR ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA WARM.-MAZ.....	40
6.5.	REJESTR ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO.....	41
6.6.	ALEJE TYPOWANE DO OCHRONY	42
7.	DEMOGRAFIA	43
8.	GOSPODARKA.....	50
9.	TURYSTYKA.....	53
10.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	57
11.	ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	62
12.	LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	64
13.	STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	66
14.	SYSTEM KOMUNIKACJI	68
14.1.	TRANSPORT DROGOWY.....	68
14.2.	TRANSPORT KOLEJOWY	70
14.3.	TRANSPORT ZBIOROWY.....	70
14.4.	SZLAKI ROWEROWE.....	70
14.5.	SZLAKI PIESZE.....	71
14.6.	SZLAKI WODNE.....	71
15.	SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	72
15.1.	SYSTEM SIECI WODOCIĄGOWEJ.....	72
15.2.	SYSTEM SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ.....	73
15.3.	SYSTEM SIECI GAZOWEJ	73
15.4.	SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY.....	73
15.5.	SYSTEM CIEPŁOWNICZY	74
15.6.	GOSPODARKA ODPADAMI	74
15.7.	ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	74
16.	PODSUMOWANIE.....	76
17.	ANEKS.....	77
17.1.	GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW.....	77
18.	WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	80
	BIBLIOGRAFIA	83

Wstęp

Podstawa formalno-prawna:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- Uchwała Nr XXX/ 210 /2017 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo.

Podstawowe zadania studium, to:

- koordynacja przestrzenna podejmowanych przez samorząd decyzji w sprawie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- płaszczyzna negocjacji wprowadzania zadań rządowych i zadań samorządu wojewódzkiego służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych wpisanych do rejestru;
- koordynacja czasowa i przestrzenna podejmowania przez samorząd przedsięwzięć komunalnych;
- prowadzenie długofalowych działań w gospodarce nieruchomościami stanowiącymi gminny zasób nieruchomości;
- programowanie przedsięwzięć publicznych;
- wspomaganie działań podmiotów gospodarczych i promocji gminy.

Metoda opracowania:

Przy opracowaniu „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo” przyjęto następującą kolejność wykonywanych prac:

- rozpoznanie zasobu istniejących materiałów oraz opracowań dotyczących terenu gminy i obszarów stykowych;
- analiza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy;
- określenie diagnozy uwarunkowań rozwoju gminy;
- określenie celów rozwoju gminy;
- przyjęcie koncepcji kierunków rozwoju gminy;
- określenie zasad polityki przestrzennej na obszarze gminy;
- dokonanie czynności formalno-prawnych.

Poszczególne etapy opracowania są konsultowane z władzami Gminy oraz społecznością lokalną.

Podstawową fazą prac nad Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy, decydującą o kierunkach jej rozwoju oraz zasadach zagospodarowania przestrzeni jest analiza, a następnie diagnoza uwarunkowań rozwoju, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju wynikają z położenia Gminy w województwie w istniejących i projektowanych systemach oraz układach zewnętrznych. Dotyczą one różnych dziedzin np. środowiska przyrodniczego, infrastruktury technicznej, systemów transportowych, wdrażanych programów rządowych, zawartych umów międzynarodowych.

Uwarunkowania wewnętrzne stanowią o wartości i możliwości wykorzystania głównych potencjałów rozwoju tj. przyrodniczego, społecznego oraz gospodarczego. Podsumowaniem uwarunkowań rozwoju jest diagnoza, w której przedstawiony jest pełen obraz gminy z określeniem barier, ograniczeń, konfliktów oraz zagrożeń i preferencji rozwoju.

Elaborat studium:

Elaborat „Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo ” składa się z dwóch części.

Pierwszą część opracowania uzasadniającą przyjęte rozwiązania w „Zmianie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy” stanowi „Diagnoza uwarunkowań rozwoju”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 1 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 - załącznik nr 2 oraz w skali 1:10 000 – załącznik nr 3 do uchwały.

Drugą część opracowania stanowi tekst wraz z syntezą uwarunkowań zatytułowany „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo”. Kierunki zagospodarowania przestrzennego i polityka przestrzenna”, składająca się z części tekstowej - załącznik nr 4 do uchwały oraz z załącznika graficznego w skali 1:25 000 – załącznik nr 5 i w skali 1:10 000 – załącznik nr 6 do Uchwały.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o zagospodarowaniu przestrzennym, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy zagospodarowania terenu.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY MIŁAKOWO

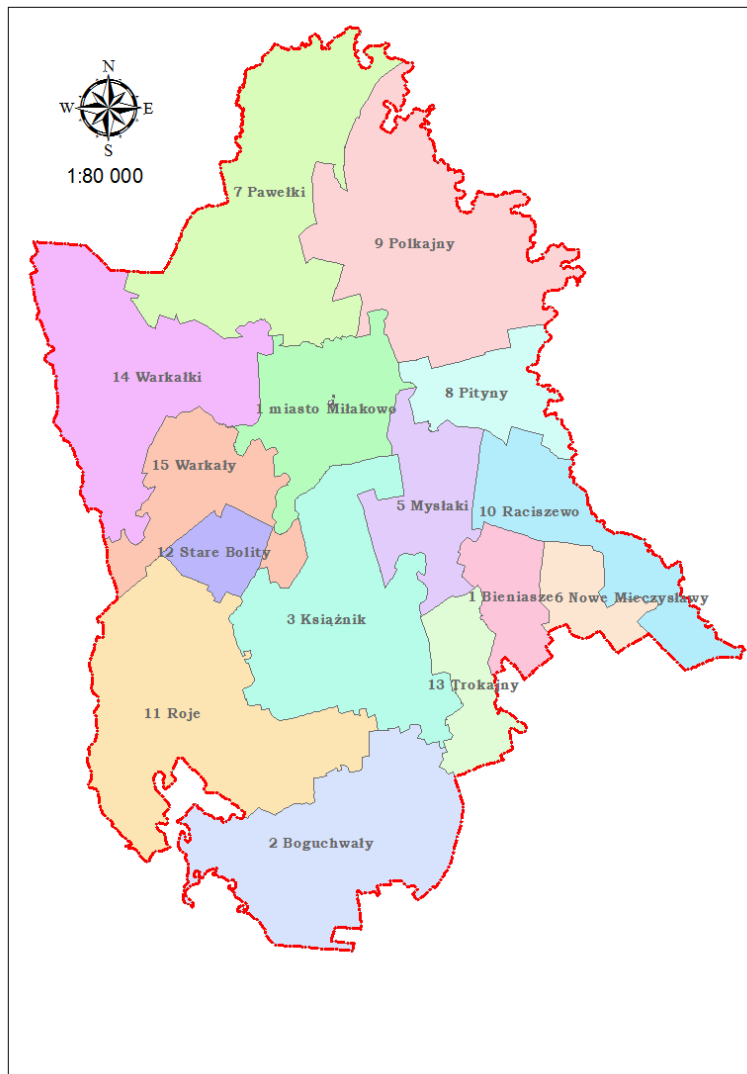
Gmina Miłakowo jest gminą miejsko - wiejską położoną w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-zachodniej części powiatu ostródzkiego, zajmująca 9% jego powierzchni. Zdecydowanie większa część obszaru leży na Pojezierzu Olsztyńskim, północno-wschodni fragment gminy należy do Pojezierza Iławskiego. Siedziba gminy znajduje się w Miłakowie. Gmina ma charakter rolniczy, posiada liczne walory przyrodnicze i krajobrazowe sprzyjające rozwojowi turystyki i rekreacji.

Gmina Miłakowo graniczy z gminą Morąg od zachodu i południa, z gminą Godkowo (powiat elbląski) od zachodu, z gminami Orneta i Lubomino (powiat lidzbarski) od północy, od wschodu natomiast z gminą Świątki (powiat olsztyński).

Całkowita powierzchnia gminy wynosi **158,4 km²**, w tym:

- użytki rolne: 61,1% (9679 ha)
- lasy: 23,6% (3738 ha)

Rysunek 1. Podział gminy Miłakowo na obręby geodezyjne

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracownia Urbanistyczna

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

W dotychczasowym rozwoju gminy głównymi funkcjami gospodarczymi były rolnictwo uzupełniane przez turystykę, produkcję i usługi. Użytki rolne zajmują nieco ponad 60% powierzchni gminy, w tym: 76% (7371 ha) stanowią grunty orne, 24% (2298 ha) łąki i pastwiska, a 0,1% (10 ha) sady. W strukturze gospodarstw dominują gospodarstwa małe i średnie (od 1 do 15 ha). W gminie dominują dobre gleby III i IV klasy bonitacyjnej (stanowią one około 85% użytków rolnych). Do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną i hodowlę zwierząt.

Gmina Miłakowo obejmuje miasto Miłakowo oraz 19 sołectw, w tym 32 miejscowości wiejskie:

- **Sołectwa:** Bieniasze, Boguchwały, Głodówko, Gudniki, Henrykowo, Książnik, Mysłaki, Nowe Mieczysławy, Pityny, Polkajny, Raciszewo, Roje, Rożnowo, Stare Bolity, Stolno, Trokajny, Warkały, Warkały, Warny.
- **Pozostałe miejscowości:** Biernatki, Gilginia, Janowo, Klugajny, Kłodzin, Litwa, Miejski Dwór, Mysłaki Małe, Naryjski Młyn, Niegławki, Nowe Bolity, Pawełki, Pawełki (osada), Pojezierce, Ponary, Rycerzewo, Sągłewo, Wojciechy, Żółędno.

Pod względem powierzchni gmina należy do średniej wielkości jednostek województwa. Położenie geograficzno-przestrzenne Gminy cechuje: centralne położenie miasta Miłakowo względem całego obszaru gminy, bliskie sąsiedztwo (odległość 13 km) z Morągiem, miastem drugim co do wielkości w powiecie ostródzkim.

Gmina nie leży na żadnym z głównych szlaków komunikacyjnych kraju i województwa. Brak jest również linii kolejowej. Powiązanie gminy z regionem i krajem zabezpieczają drogi wojewódzkie nr 528 Morąg-Miłakowo-Orneta oraz nr 593 Miłakowo-Dobre Miasto. Powiązania wewnętrzne umożliwiają natomiast dostępność poprzez układ drogowy wszystkim wsiom.

Tereny wiejskie gminy charakteryzują się silnym rozproszeniem osadniczym i niską gęstością zaludnienia. Zwarty system osadniczy występuje w obrębie miasta Miłakowo, gdzie skoncentrowane są główne usługi związane z obsługą ludności.

Na obszarze gminy systematycznie wzrasta poziom produkcji towarowej, co daje możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego, nastawionego na rynkową sprzedaż, a nie tylko na samozaopatrzenie rolników.

Uwarunkowania przyrodnicze

Obszar gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu dzięki czemu posiada ona liczne walory przyrodnicze. Na terenie gminy znajduje się środkowy bieg rzeki Pasłęki, która stanowi północną i wschodnią granicę gminy oraz dwa większe jeziora – Wukśniki i Mildzie. Na całym obszarze gminy licznie występują małe śródleśne i śródpolne oczka wodne oraz bagna i torfowiska. W Gminie Miłakowo zlokalizowane są trzy obszary chronionego krajobrazu - Rzeki Wąskiej, Doliny Pasłęki, Narieńskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Znajduje się tu również Rezerwat „Ostoja Bobrów na rzece Pasłęce”. Poza tym część gminy objęta jest siecią obszarów Natura 2000, a także występują tu liczne pomniki przyrody i strefy ochronne wód, lasów i gleb.

Szata roślinna Gminy Miłakowo jest bogata i urozmaicona, co związane jest z lokalnym zróżnicowaniem warunków środowiska. W gminie występują zwarte kompleksy leśne, atrakcyjne ze względu na możliwość prowadzenia i rozwoju turystyki rowerowej i pieszej.

Uwarunkowania kulturowe

Gmina Miłakowo charakteryzuje się bogatą historią swoich terenów, odzwierciedlającą dzieje Warmii i Mazur. Na obszarze Gminy do rejestru zabytków Województwa Warmińsko-Mazurskiego wpisanych jest 60 obiektów i zespołów kulturowych. Ponadto występują liczne stanowiska archeologiczne.

Dużym atutem Gminy jest szlak franciszkański przebiegający przez jej obszar. Szlak prowadzi po zabytkach architektury sakralnej (klasztornej i kościelnej) oraz przez miejsca współczesnego kultu religijnego. Ideą jest pokazanie dziedzictwa kultury materialnej i duchowej regionów przez które przebiega szlak (Ziemia Dobrzyńska, Ziemia Chełmińska, Pomezania, Warmia, Mazowsze, Kujawy). W jego granicach przebiegają osady, cmentarzyska, obiekty o własnej formie terenowej (grodziska, kurhany i umocnienia ziemne) oraz część punktów i śladów osadniczych o dużych walorach poznawczych dla całego regionu.

Na terenie gminy działa: Miłakowski Dom Kultury, z zespołem folklorystyczny „Warmianki”, oraz Biblioteka Publiczna w Miłakowie, z filią w Boguchwałach.

Warunki geograficzno-topograficzne

Dominującą formą terenu w Gminie Miłakowo jest morena denna, falista i pagórkowata, która w przewadze występuje w części północnej. Inną formę rzeźby tworzą pagórki i wzgórza moreny czołowej najwyraźniej wykształcone w okolicach jeziora Wukśniki oraz sandry występujące na dużych powierzchniach w północnej i wschodniej części gminy głównie w rejonach dolin rzek Pasłęki i Miłakówki, a także w części południowo-zachodniej w dolinie Naryjskiej Strugi. Ogólnie obszar gminy nachylony jest z zachodu i południa na północ i wschód ku dolinie rzeki Pasłęki, gdzie znajdują się najniższe położone tereny w gminie (rejon miejscowości Stolno – poniżej 45m n.p.m.). Najwyżej położone obszary występują w okolicach miejscowości Książnik (Diabla Góra – 180,3 m n.p.m.).

Na terenie gminy rozróżniamy dwa regiony fizjograficzne ułożone równoleżnikowo:

- a) **Pojezierze Iławskie** obejmujące swym zasięgiem: północno – zachodnią część gminy Miłakowo o charakterystycznej lekko falistej rzeźbie terenu.
- b) **Nizina Staropruska**, w skład której wchodzi: pozostała część gminy Miłakowo (środkowa i południowo – wschodnia). Tworzy ją rozległa niecka o urozmaiconej powierzchni z przewagą pagórkowatego krajobrazu pojeziernego.

Powiązanie z ośrodkiem wojewódzkim

Gmina Miłakowo położona jest ok. 37,5 km od miasta Olsztyna i jest w pośrednim oddziaływaniu ośrodka wojewódzkiego. Ośrodek wojewódzki stanowi dużą część rynku zbytu dla lokalnych rolników i przedsiębiorców. Gmina charakteryzuje się wyższym przyrostem naturalnym od wskaźnika dla województwa i zbliżonym spadkiem bezrobocia w ostatnich latach.

Podsumowując, ze względu na walory krajobrazu, czyste środowisko, nieekspansywny charakter rolnictwa, niski poziom urbanizacji i uprzemysłowienia, a także rozwijającą się bazę noclegową i gastronomiczną, Miłakowo stanowi atrakcyjne miejsce dla turystów jak i dla rekreacji weekendowej. Coraz więcej obszarów przeznaczają się pod zabudowę rekreacyjną o znaczeniu sezonowym lub całorocznym. Istotnym jest również rozwój rolnictwa nastawionego na sprzedaż rynkową, głównie produktów ekologicznych.

2. POWIĄZANIA MIASTA I GMINY MIŁAKOWO Z GMINAMI SĄSIEDNIMI

Związek Gmin Regionu Ostródzko-Ławskiego "Czyste Środowisko"

Rada Miejska w Miłakowie dnia 30 czerwca 2007 r. uchwałą Nr X/64/07 przystąpiła do związku międzygminnego. Swoim zasięgiem Związek obejmuje obszar około 3.756,91 km² zamieszkiwany przez 218.225 tyś. osób. Obszar Związku Gmin obejmuje tereny o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Działania Związku Gmin Regionu Ostródzko – Ławskiego „Czyste Środowisko” realizowane są w ramach "Kompleksowego Programu Gospodarki Odpadami na terenie Związku Gmin „Czyste Środowisko”. Działania na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zadania związku to budowa i utrzymanie ekologicznego składowiska odpadów komunalnych oraz gospodarka odpadami komunalnymi.

Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

Rada Miejska zdecydowała o przystąpieniu do Związku Uchwałą Nr XX/136/08 podjętą podczas sesji zwyczajnej z dnia 26 maja 2008 r. Związek Gmin Warmińsko - Mazurskich jest związkiem międzygminnym, powołanym przez Rady Gmin położonych w historycznych granicach Warmii i Mazur. Stanowi forum do wymiany doświadczeń w zakresie wykonywanych zadań własnych i zleconych gmin.

Do zadań Związku należy m.in.:

- reprezentowanie interesów gmin członkowskich wobec władz administracji rządowej i samorządowej, podejmowanie inicjatyw i współpraca w różnorodnych formach i strukturach w celu popierania idei samorządności;
- inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących samorządu terytorialnego;
- realizacja zadań przekraczających możliwości organizacyjne gmin członkowskich;
- promocja walorów turystycznych regionu;
- wspieranie inicjatyw lokalnych i samorządowych.

Lokalna Organizacja Turystyczna „Kraina Nieodkrytych Tajemnic”

Gmina Miłakowo jest jednym z założycieli Stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna "Kraina Nieodkrytych Tajemnic" z siedzibą w Morągu. Stowarzyszenie działa na rzecz rozwoju gospodarczego gmin zrzeszonych w organizacji tj. Morąg, Łukta, Miłakowo, poprzez rozwój turystyki i promocję regionu. Uchwałą o przystąpieniu do organizacji podjęła Rada Miejska w Miłakowie dnia 22 czerwca 2004 r.

Związek Stowarzyszeń „Kraina Drwęcy i Pasłęki”

Związek skupia partnerów społecznych i publicznych działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i aktywizacji lokalnych społeczności na obszarze gmin Łukta, Gietrzwałd, Morąg, Grunwald, Ostróda oraz Miłakowo (przystąpiono w kwietniu 2008r.). Związek zarejestrowany został w 2006 r. i posiada status organizacji pożytku publicznego od roku 2007. Działając jako Lokalna Grupa Działania, związek zrealizował wiele projektów mających na celu rozpowszechnienie informacji o znaczeniu i roli Krainy Drwęcy i Pasłęki oraz opracowanie dokumentacji technicznej tras turystycznych w Gminie Miłakowo, oznakowanie tras nowo utworzonych oraz odnowienie już istniejących.

3. STAN ZAGOSPODAROWANIA

3.1. WYBRANE UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE ROZWOJU GMINY

I. Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego ustalone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2015r. (Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015r.) wskazano nadrzędny cel polityki przestrzennej, do którego należy dążyć:

„Zrównoważony rozwój przestrzenny województwa, realizowany poprzez wykorzystanie cech i zasobów przestrzeni regionu, dla zwiększenia jego spójności w wymiarze przestrzennym, społecznym i gospodarczym, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz zachowania wysokich walorów środowiska i krajobrazu.”

Osiągnięcie celu głównego możliwe będzie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju.
2. Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.
3. Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych.
4. Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
5. Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa.
6. Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenie naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnienie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa.

Miasto i Gminę Miłakowo w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, zaliczono do ośrodka o znaczeniu lokalnym, powiatowym. Gmina Miłakowo jest ukazana jako gmina, która odznacza się wysokimi walorami przyrodniczymi. Charakterystyczną jej cechą jest wysoka jakość gleb. Na tle województwa ma wysoki wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wyróżnia się wysokim udziałem średniej powierzchni gospodarstw indywidualnych. Zaliczona jest do II-go wojewódzkiego obszaru o korzystnych warunkach dla rozwoju rolnictwa, który tworzą gminy powiatu iławskiego, nowomiejskiego i ostródzkiego. Prawie cały obszar wskazany jest jako kompleks glebowy pszenno-bardzo dobry. W Planie wskazano Gminę jako obszar o szczególnie wysokich preferencjach zalesieniowych. Leśne kompleksy promocyjne - LKP „Lasy Olsztyńskie” obejmują także część lasów gminy Miłakowo.

W opracowaniu zwrócono uwagę na problematykę związaną z niskim stopniem uzbrojenia obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego w infrastrukturę wodociągową oraz kanalizacyjną, co tyczy się również gminy Miłakowo. Dokument ukazuje wskaźniki zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz stopień innowacyjności w poszczególnych gminach, przy czym gmina Miłakowo odznacza się najniższymi wartościami obu wskaźników.

Gminę wyróżnia natomiast wysokie nasycenie obiektami zabytkowymi oraz wysoki wskaźnik archeologicznych dóbr kultury. Miasto Miłakowo wskazano jako historyczne, a cała gmina zawiera się w oberlandzkim obszarze wielkiej własności ziemskiej. Wysoki stopień waloryzacji estetycznej krajobrazów wyróżnia gminę pod względem rozwoju turystyki, który jednak w dużym stopniu ograniczony jest brakiem bazy noclegowej oraz specjalistycznej infrastruktury turystycznej.

II. Strategia Rozwoju Społeczno –gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025 roku wskazuje politykę rozwoju opartą na następujących priorytetach strategicznych: **konkurencyjna gospodarka, otwarte społeczeństwo i nowoczesne sieci**, przy uwzględnieniu walorów środowiska przyrodniczego. Niejednokrotnie to środowisko przyrodnicze stanowi determinantę zachowań inwestorów czy charakteru relacji człowiek-gospodarka.

W Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa gminę Miłakowo scharakteryzowano jako gminę o wysokich walorach dla rozwoju rolnictwa. Zaliczona jest do Obszaru Strategicznej Interwencji – nowoczesna wieś – wielofunkcyjny rozwój rolnictwa, a także obszary o słabym dostępie do usług publicznych (intensywność problemu bardzo wysoka). Gmina została ukazana jako słabo rozwinięta komunikacyjnie (średni czas dotarcia do pracy - V stopień, najwyższy).

III. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostródzkiego

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Ostródzkiego na lata 2008-2025 przyjęta uchwałą nr 33/82/2007 Zarządu Powiatu w Ostródzie z dnia 2 sierpnia 2007r. wskazuje na uwarunkowania rozwoju powiatu ostródzkiego, w tym Gminy Miłakowo. W strategii opisano mocne i słabe strony powiatu oraz szanse i zagrożenia.

Powiat, w tym Miasto i Gmina Miłakowo odznaczają się szeregiem walorów w tym przede wszystkim:

- cennymi ze względu na bioróżnorodność walorami krajobrazowymi, fauną i florą,
- niskim poziomem zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb,
- korzystnym mikroklimatem,
- dużym zasobem obiektów zabytkowych,
- znikomym udziałem działalności gospodarczej uciążliwej dla środowiska naturalnego,
- ponadlokalnym znaczeniem wielu podmiotów gospodarczych oraz warunkami dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.

W strategii określono następujące aspekty problemowe:

- niedostatek obiektów infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej,
- stan dróg i układ komunikacyjny wymagający modernizacji,
- zły stan techniczny infrastruktury mieszkaniowej na byłych terenach popegeerowskich,
- znaczące zaniedbania w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego brzegów rzek i jezior oraz otoczenia wokół tych akwenów cieszących się zainteresowaniem turystów
- brak efektywnej koncepcji i programu aktywizacji ruchu turystycznego na terenie powiatu,
- brak przemysłu o profilu nowoczesnych i innowacyjnych technologii oraz niższy od przeciętnego wskaźnik przedsiębiorczości,
- niedostatecznie rozwinięty dostęp do internetu, w szczególności na wsiach,
- postępujący spadek stopnia identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania, spowodowany wzrostem skłonności, zwłaszcza wśród młodych mieszkańców do opuszczenia swoich rodzinnych miejscowości,
- niedostateczna i mało efektywna współpraca między lokalnymi samorządami,
- stosunkowo wysoki wskaźnik bezrobocia.

3.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na ternie Miasta i Gminy Miłakowo uchwalono 8 planów miejscowych. Trzy z nich dotyczą terenu miasta Miłakowo, reszta opracowań dotyczy obszarów wiejskich. Wykaz obowiązujących planów miejscowych przedstawiono w tabeli nr 1:

Tabela 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów dla terenów Miasta i Gminy Miłakowo

L. P.	NAZWA PLANU	UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ W MIŁAKOWIE	DATA PUBLIKACJI I NR DZIENNIKA URZĘDOWEGO WOJEWÓDZTWA
1	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla części nieruchomości przy ul. Przemysłowej w Miłakowie	XXIII/147/2016 z 25 października 2016 r.	Poz. 5279 z 21.12.2016r.
2	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla fragmentu wsi Pojezierce obręb Boguchwały gm. Miłakowo	LII/ 314 /2014 z 23 września 2014 r	Poz. 3491 z 4.11.2014r.
3	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego dla fragmentu obrębu Roje pod nazwą „Osada Naryjski Młyn”	LI/363/2010 z 4 listopada 2010	Nr 19 poz. 370 z 25.02.2011r.
4	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego zabudowy rekreacyjno- wypoczynkowej w obrębie Warkały	XVIII/121/08 z 4 kwietnia 2008r.	Nr 75 poz.1435 z 13.05.2008r.
5	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego odcinka drogi wojewódzkiej nr 528 wraz z mostem na rzece Miłakówka w miejscowości Głodówko, gmina Miłakowo	XL VI/274/06 z 26 września 2006 r	Nr 162 poz. 2332 z 30.10.2006r.
6	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu rekreacyjno- sportowego w Miłakowie	XLIII/262/06 z 27kwietnia2006r.	Nr 81 poz. 1423 z 22.06.2006
7	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego terenu zabudowy jednorodzinnej przy ul. Ojca Władysława Władyki w Miłakowie	XXV/123/04 z 26 października 2004 r	Nr 175 poz. 2133 z 16.12.2004r.
8	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miłakowo w obrębie geodezyjnym Boguchwały	XI/66/07 z 1 października 2003r.	-

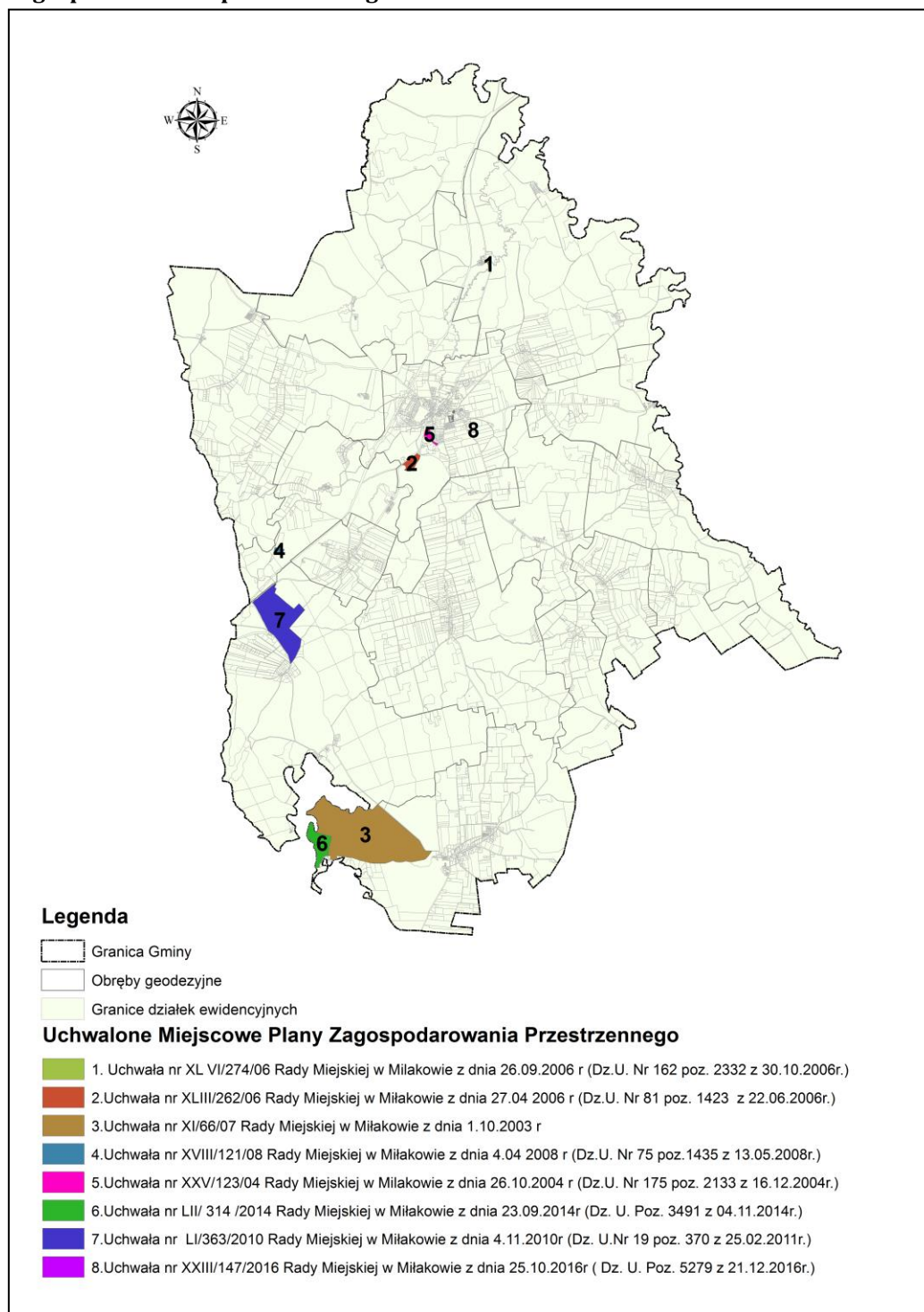
Źródło: Dane własne Urzędu Miejskiego w Miłakowie

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane dla obszaru gminy o powierzchni wynoszącej ok. 375 ha (co stanowi ok. 2,36 % ogólnej powierzchni Miasta i Gminy Miłakowo). Większość planów wydanych na obszarach wiejskich związana jest z przeznaczeniem ich na cele turystyczne i rekreacyjne, w tym przede wszystkim pod zabudowę rekreacji indywidualnej, mieszkaniowo-rekreacyjną, zagrodową oraz mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług. Na obszarze miasta Miłakowo wydane trzy plany miejscowe dotyczą niewielkich działek ewidencyjnych lub ich części opracowanych na konkretne cele inwestycyjne publiczne lub tereny zabudowy produkcyjno – usługowej.

Gmina Miłakowo dysponująca ogromnym potencjałem turystycznym jest w niewielkiej części pokryta miejscowymi planami, co niekorzystnie wpływa na rozwój sektora turystycznego. Niskie pokrycie gminy planami miejscowymi może ograniczać możliwość rozwoju agroturystyki i turystyki indywidualnej na terenach wiejskich.

Na poniższym rysunku wskazano tereny, dla których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 2. Przestrzenne rozmieszczenie terenów, dla których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracownia Urbanistyczna

3.3. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W związku z małym pokryciem gminy miejscowymi planami w latach 2011-2015 wydano 252 decyzje o warunkach zabudowy. Najwięcej decyzji wydano w roku 2015, natomiast najmniej w 2011 (tabela 2). Porównując analizowane lata, nie można określić znaczących tendencji. Największy wzrost decyzji w stosunku do roku poprzedzającego nastąpił w latach 2012 i 2015.

Tabela 2. Wydane decyzje w analizowanych latach

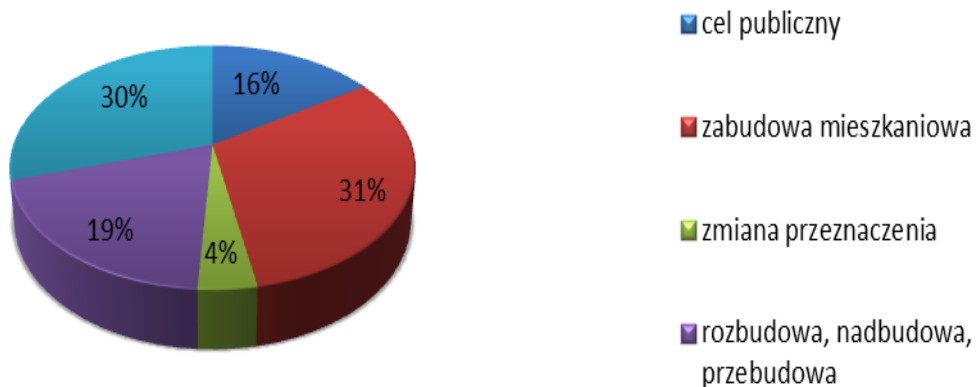
rok	2011	2012	2013	2014	2015
ilość wydanych decyzji	28	58	51	43	72

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracowania Urbanistyczna.

Najwięcej wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy dotyczy działek na terenie miasta Miłakowa – ponad 45 % wszystkich decyzji. W analizie wykazano, że w 6 z 19 sołectw nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy (Głodówko, Gudniki, Henrykowo, Nowe Mieczysław, Różnowo oraz Stolno).

W okresie od 1 stycznia 2011 roku do 31 grudnia 2015 Burmistrz Miasta Miłakowo wydał łącznie 252 decyzje o warunkach zabudowy z czego:

- 38 decyzji dla celu publicznego;
- 81 dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 10 decyzji o zmianie przeznaczenia funkcji budynku;
- 123 inne decyzje (przebudowa, rozbudowa, budowa budynków usługowych, garaży itp.)

Wykres 1. Udział procentowy poszczególnych decyzji

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracowania Urbanistyczna.

Na terenie gminy Miłakowo w sumie wydano 38 decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. 60 % z nich dotyczyło terenów znajdujących się na terenie Miłakowa.

Tabela 3. Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Miłakowo.

Cel publiczny	2011	2012	2013	2014	2015	razem
Miłakowo	1	3	4	6	9	23
Raciszewo		1			2	3
Roje		2		1		3
Boguchwały	1	1		1		3
Mysłaki	1	1	1			3
Warkały			2			2
Książniki		1				1
Warkałki		1				1
Trokajny		1				1
Stare Bolity		1				1

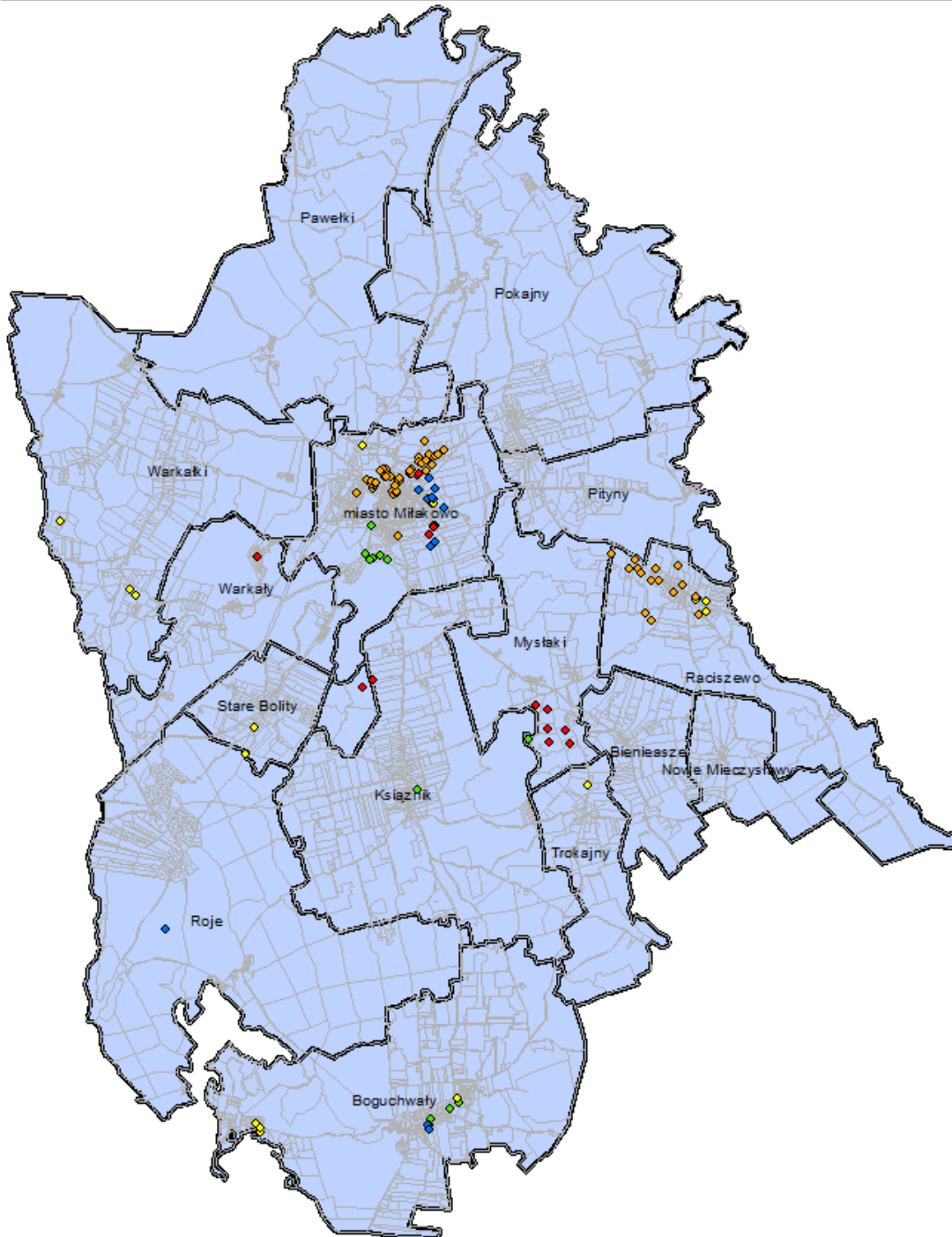
Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracowania Urbanistyczna.

Prawie 90 % inwestycji celu publicznego dotyczy budowy, bądź rozbudowy infrastruktury technicznej takiej jak:

- budowa sieci wodociągowej;
- budowa sieci kanalizacyjnej;
- budowa gazociągu ;
- budowa energetycznej sieci kablowej.

Pozostałe 10 % decyzji dotyczy realizacji: budowa parkingu, chodnika itp. Najważniejszym czynnikiem, który może mieć wpływ na stan liczby wydawanych decyzji będzie pokrycie powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W przypadku sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu dla danego terenu, na którym planowana będzie inwestycja – nie będą już wydawane decyzje celu publicznego. Prezentacja graficzna lokalizacji pozytywnie rozpatrzonych decyzji o realizacji celu publicznego przedstawiono na rysunku nr 3.

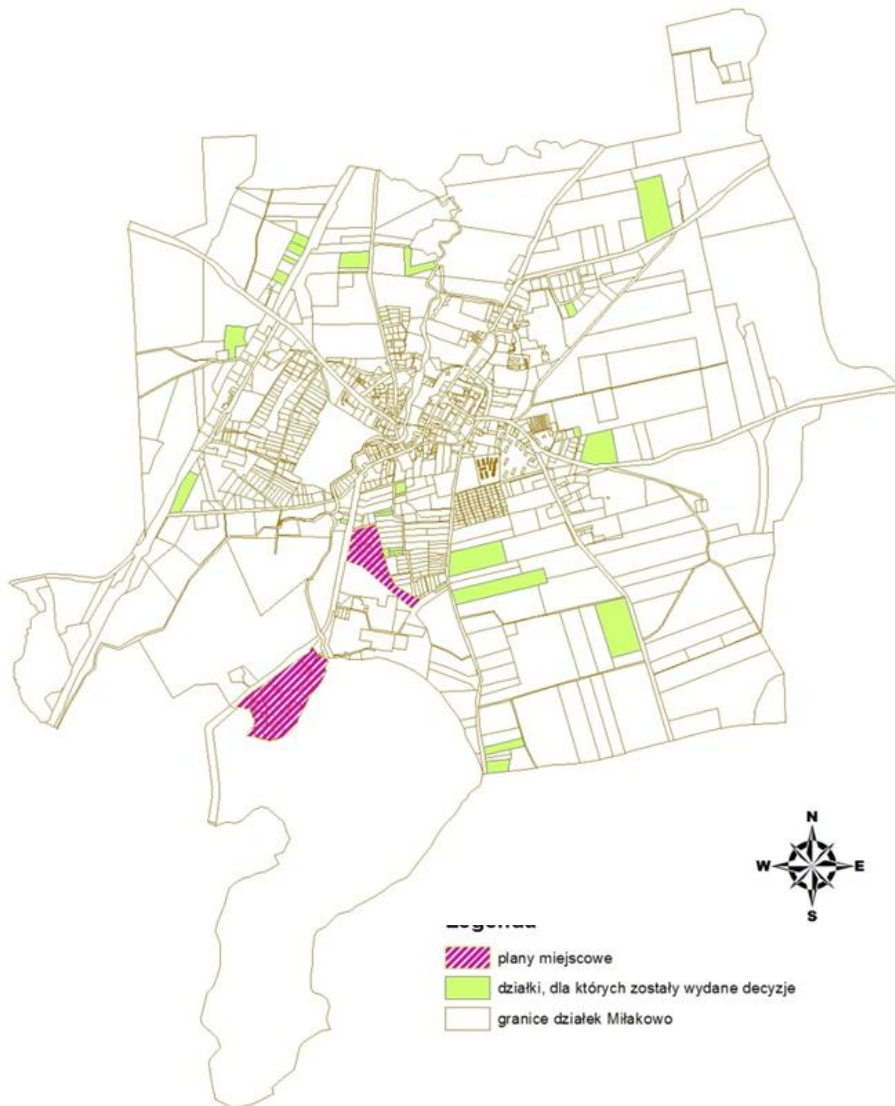
Rysunek 3. Rozmieszczenie decyzji celu publicznego w analizowanych latach

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracownia Urbanistyczna.

W ciągu analizowanych lat rozpatrzono pozytywnie 78 wniosków o decyzję o warunkach zabudowy mieszkaniowej wydanych w 10 z 19 sołectw. Poniżej przedstawiono rozpatrzone pozytywnie decyzje na zabudowę jednorodzinną mieszkaniową (Rysunek 4).

Rysunek 4. Działki z wydaną pozytywną decyzją o warunkach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie Miłakowa

Źródło: opracowanie własne EKOPLAN
Pracownia urbanistyczna Wojciech Kwiatkowski

3.4. FIZJOGRAFICZNE JEDNOSTKI STRUKTURALNE

Na terenie gminy rozróżniamy dwa regiony fizjograficzne ułożone równoleżnikowo:

- a) **Pojezierze Hławskie** obejmujące swym zasięgiem: północno – zachodnią część Gminy;
- b) **Nizina Staropruska(Pojezierze Olsztyńskie)**, w skład której wchodzi: pozostała część gminy Miłakowo (środkowa i południowo – wschodnia).

Pojezierze Hławskie ma charakterystyczną lekko falistą rzeźbę terenu. Deniwelacje mieszczą się w granicach 5-10 m, zaś nachylenie stoków wynosi około 4°. Tworzy wschodnie skrzydło łobu Wisły. Obejmuje formy marginalne kończące się nad jeziorem Narie w Bogaczewie nieopodal Morąga. Taka forma krajobrazu, bogata w rzeźbę morenową to efekt wcześniejszej działalności lodowca i jego wód roztopowych fazy pomorskiej zlodowacenia bałtyckiego. Na przedpolu moren morąskich mamy do czynienia ze znacznym rozwojem sandrów. Wody roztopowe, które wydostały się na zewnątrz, odpływały głównie wzdłuż rynny jeziora Narie, tworząc rozległe tereny sandrowe zwane sandrem ostródzkim.

Pojezierze Olsztyńskie (Nizina Staropruska) tworzy rozległą nieckę o urozmaiconej powierzchni. Występuje tu przeważnie pagórkowaty krajobraz pojezierny, o deniwelacjach dochodzących do kilkudziesięciu metrów, z gliniastymi lub piaszczysto – gliniastymi pagórkami oraz bezodpływowymi zagłębieniami wypełnionymi wodami jezior lub torfowiskami. W krajobrazie występują różne typy morfologiczne uroczysk: misy jeziorne, dna rynien, wzgórza morenowe, kemy i ozy.

Przez teren gminy przechodzi Dolina Drwęcy. Jest to szeroka, płaskodenna dolina, a więc nietypowa dla obszaru pojeziernego, zwykle pozostałe doliny rzeczne występujące na terenie powiatu ostródzkiego mają charakter wąskich i mocno wciętych jarów.

3.5. TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE

Tereny zamknięte zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne są to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo nie wyznaczono terenów zamkniętych w rozumieniu powyższej definicji.

4. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKA

PRZYRODNICZEGO

4.1. GEOMORFOLOGIA I BUDOWA GEOLOGICZNA

Gmina Miłakowo jest w zasięgu zlodowacenia bałtyckiego. Należy do podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wschodniopomorskie i Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie.

Obszar gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą. Dominującą formą jest morena denną, falista i pagórkowata, która w przewadze występuje w części północnej. Inną formę rzeźby tworzą pagórki i wzgórza moreny czołowej najwyraźniej wykształcone w okolicach jeziora Wukśniki oraz sandry występujące na dużych powierzchniach w północnej i wschodniej części gminy głównie w rejonach dolin rzek Pasłęki i Miłakówki a także w części południowo-zachodniej w dolinie Naryjskiej Strugi. W wysoczyznę wcinają się doliny rzeczne. Dolina Pasłęki o zmiennej szerokości (100-700 m) wciną się na głębokość 15-40 m. Doliny dopływów są węższe i płytsze. Wysoczyznę urozmaicają także liczne zagłębienia, na ogół podmokłe o niewielkich rozmiarach i płaskich dnach.

Ogólnie obszar gminy nachylony jest z zachodu i południa na północ i wschód ku dolinie rzeki Pasłęki gdzie znajdują się najniższe położone tereny w gminie (rejon miejscowości Stolno – poniżej 45m n.p.m.). Najwyższe położone obszary występują w okolicach miejscowości Książnik (Diabla Góra – 180,3 m n.p.m.).

Urozmaicona rzeźba terenu stwarza ciekawy krajobraz co sprzyja rozwojowi turystyki ale tworzy pewne uciążliwości w uprawach rolnych. Według oceny JUNG w Puławach wskaźnik bonitacji rzeźby terenu gminy Miłakowo należy do gorszych w byłym woj. Olsztyńskim.

4.2. GLEBY

W gminie Miłakowo są dość dobre gleby, przeważają grunty III i IV klasy bonitacyjnej (stanowią około 85% użytków rolnych). W gminie skażenie gleb jest niewielkie, co przy optymalnym wykorzystaniu użytków rolnych stwarza możliwość eksportu znacznej ilości produktów nieprzetworzonych oraz poważniejszego rozwoju przemysłu rolno-spożywczego.

Gleby w gminie wytworzyły się ze skał pochodzących z ostatniego zlodowacenia bałtyckiego pod wpływem klimatu i szaty roślinnej. Dominują utwory lodowcowe tj. gliny, piaski i gwałowiska oraz wodno- lodowcowe; piaski, żwiry, pyły i iły. Największą powierzchnię zajmują gleby wytworzone z glin. Są to przeważnie gliny zwałowe, słabo przemyte i płytko spiaszczone. Z większości z nich powstały gleby brunatne charakteryzujące się dużą żyznością.

Drugim pod względem zajmowanej powierzchni typem gleb są gleby opadowoglejowe. Ich powstanie wiąże się z umiarkowaniem wilgotnym klimatem, z terenami płaskimi oraz utworami trudno przepuszczalnymi (iły, gliny, utwory pyłowe). Gleby rdzawe to gleby, w których zachodzi proces rdzewienia polegający na powstawaniu nieruchliwych kompleksów próchnicy, które z tlenkami żelaza i glinu tworzą rdzawe otoczaki na ziarnach pyłu i iłu.

Pewien fragment stanowią osady holoceńskie tj. torfy, gytie i deluwia. Największą powierzchnię zajmują torfy, które występują w rozproszonych kompleksach w pobliżu Pityn, Wojciech i Miłakowa.

4.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Miłakowo położona jest w zlewni rzeki Pasłęki, oprócz zachodniego jej fragmentu (okolice wsi Gudniki) należącego do systemu rzeki Wąskiej. Środkowy bieg rzeki Pasłęki stanowi północną i wschodnią granicę gminy. Rzeka ta na terenie miasta jest uregulowana, zanieczyszczana głównie ściekami pochodzącymi z mechaniczno-biologicznej oczyszczalni w Miłakowie. Ponadto na obszarze gminy znajdują się dwa większe jeziora o wysokich walorach turystycznych - Wukśniki i Mildzie. Na obu

jeziorach obowiązuje strefa ciszy. Na jeziorze Wukśniki obecnie utworzono obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty – OZW Jezioro Wukśniki (kod. PLH 280038).

Na całym obszarze gminy licznie występują małe śródlądne i śródpolne oczka wodne oraz bagna i torfowiska. Tereny te odgrywają dużą rolę w gospodarce wodnej, stanowiąc obszary naturalnej retencji wód. Według Zarządzeń nr 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 1999 r. śródlądne nieużytki w postaci np. bagien, trzęsawisk, mszarów, torfowisk i inne, wraz z ich florą i fauną w celu ochrony pełnej różnorodności biologicznej powinny być zachowane w stanie nienaruszonym.

A. GŁÓWNE RZEKI

Rzeka Pasłęka

Rzeka płynie doliną o wąskich, urwistych często zalesionych zboczach, tworząc liczne meandry. Lewobrzeżny system rzeczny Pasłęki jest silnie rozbudowany. Rzeka przyjmuje szereg dopływów, z których największym jest Miłakówka.

Pasłęka jest rzeką o długości 169 km i powierzchni zlewni 2294,5 km², jest rzeką I rzędu i jednym z najważniejszych dopływów Zalewu Wiślanego. Przepływ średni w przekroju ujściowym wynosi 16,75 m³/s. Źródła rzeki znajdują się na wysokości 157 m n.p.m. na Pojezierzu Olsztyńskim w okolicach Olsztynka w pobliżu miejscowości Gryżliny. Na znacznych odcinkach Pasłęka płynie w głębokich dolinach erozyjnych o charakterze wąwozów. Rzeka w swym biegu przepływa przez kilka jezior. Ujściowy odcinek rzeki znajdujący się na Wybrzeżu Staropruskim jest w cofce Zalewu Wiślanego i posiada wały przeciwpowodziowe. Dorzecze Pasłęki jest obszarem o zróżnicowanej rzeźbie i malowniczym krajobrazie. W południowej części zlewni występuje znaczna ilość jezior, w tym takie jak: Wulpińskie, Isąg, Morąg i Narie. Około 40% powierzchni zlewni pokrywają lasy. Charakterystyczną cechą dorzecza Pasłęki jest jego asymetria z dużą przewagą dopływów prawych. Związane jest to z ukształtowaniem powierzchni tego terenu. Do najważniejszych dopływów Pasłęki zaliczamy: Jemiołówkę, Giłwę, Morąg, **Miłakówkę**, Drwęcę Warmińską, Młyńską Strugę, Wałszę, Łażnicę, Biebrzę i Lipówkę. Rzeka Pasłęka od źródeł do Braniewa objęta jest ochroną rezerwatową - „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”, którego część obejmuje teren gminy Miłakowo.

Rzeka Miłakówka

Miłakówka, której długość wynosi 31,74 km zaś zlewnia to 178,7 km² jest rzeką II rzędu. Zlewnia jest bardzo urozmaicona pod względem konfiguracji terenu, szczególnie na terenie gminy Miłakowo. Źródła rzeki leżą w okolicach miejscowości Złotna. Zlewnia Miłakówki należy do mezoregionu Pojezierze Iławskie. Wśród utworów powierzchniowych na terenie zlewni dominują piaski i żwiry fluwioglacjalne. Miejscami występują duże połacie glin zwałowych i zwiertzelinowych. W dolinach rzecznych zalegają aluwia. W południowej części zlewni powstały gleby brunatne właściwe lub wyługowane, natomiast w środkowej i północnej; gleby płowe i brunatne wyługowane.

B. JEZIORA

Jezioro Wukśniki

Zbiornik położony w zachodniej części Pojezierza Olsztyńskiego, odpowiadający fazie pomorskiej i poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego. Krajobraz okolic jeziora jest pagórkowaty (ponad 50 m różnicy pomiędzy powierzchnią zwierciadła wody, a najbliższymi wzniesieniami), utworzony głównie z piasków i żwirów. Jezioro Wukśniki o powierzchni – 117,1 ha i głębokości maksymalnej – 68,0 m leży na południowy wschód od miejscowości Miłakowo. Jezioro to nie ma większych istotnych hydrologicznych dopływów, zasilają je płytkie, funkcjonujące okresowo cieki. Wody z jeziora Wukśniki odprowadzane są do jeziora Mildzie. Bardzo dobre warunki morfometryczne, hydrograficzne i zlewniowe sprawiają, że zbiornik ten jest zaliczany do jezior silnie odpornych na degradację (według badań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie – I kategoria podatności na degradację). Bezpośrednie

otoczenie jeziora Wukśniki stanowią przede wszystkim tereny użytkowane rolniczo, wśród których przeważają obszary łąkowe i pastwiskowe. Lasy znajdują się tylko na południowo-wschodnim brzegu zbiornika. Najbliższa wieś – Mysłaki (na północy) znajduje się na skraju wyznaczonego obszaru, w odległości około 1 km od jeziora. Jezioro nie odbiera ścieków z punktowych źródeł zanieczyszczeń, jest w niewielkim stopniu zagospodarowane rekreacyjnie. Nad jeziorem znajduje się kąpielisko z pomostem. Z Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Wukśniki PLH280038 wynika, że głównymi zagrożeniami dla siedlisk przyrodniczych tego obszaru i gatunków zwierząt jest eutrofizacja – dopływ biogenów ze zlewni i rozwój fitoplanktonu. W związku określonymi zagrożeniami Plan ten określa szereg działań ochronnych, w tym w zakresie rozwoju turystyki oraz prowadzenia gospodarki rolnej.

Jezioro Mildzie

Zbiornik znajduje się w granicach administracyjnych miasta Miłakowa. Powierzchnia jeziora wynosi 111,9 ha, maksymalna głębokość – 19,4 m. Jezioro zasila kilka niewielkich cieków, z których największym jest Naryjska Struga i dopływ z jeziora Wukśniki. Z uwagi na cechy naturalne Mildzie zostało zaliczone do II kategorii podatności na degradację. Jezioro to położone jest wśród terenów rolnych. Przy północno-zachodnim brzegu znajduje się ośrodek wypoczynkowy.

Pozostałe jeziora występują w kilku skupiskach:

- Zbiorniki leżące w zlewni bezpośredniej jeziora Narie (Peneper Wielki - pow. 18,6 ha i Mały – pow. 10,5 ha, Czarne – pow. 26,5 ha i inne mniejsze),
- Jeziora położone w rynnach doliny cieku w rejonie Bieniasz (m.in. jez. Bieniaszkie o pow. 9,6 ha),
- Jeziora, które znajdują się przy zachodniej granicy gminy (jez. Boldenin, Fila i in.).

Bezpośrednio z gminą Miłakowo graniczy jezioro Narie. **Jezioro Narie** leży w górnej części zlewni Pasłęki, zasilane jest wodami czterech pobliskich, niewielkich jezior: Peneper Duży i Peneper Mary (Ponary Duże i Małe), Czarne oraz Trędla, a także wodami wielu małych cieków dopływających z okolicznych terenów. Wody odprowadzane są Naryjską Strugą (Narienką) do jeziora Mildzie. Jezioro Narie wykazuje wysoką odporność na czynniki zlewniowe, kwalifikujące to zbiornik do I kategorii podatności na degradację.

4.4. WODY PODZIEMNE

Jednostką hydrogeologiczną, do której należy gmina jest Region Mazurski, a głównym poziomem użytkowym na omawianym terenie są utwory czwartorzędowe. Lokalnie główny poziom wodonośny może znajdować się w utworach trzeciorzędowych. Występowanie wód zwykłych stwierdzono w warstwach wodonośnych utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych, a łączna miąższość utworów sięga 200-500m.

Na obszarze gminy przeważają utwory nieprzepuszczalne i słabo przepuszczalne, stąd infiltracja wód opadowych jest utrudniona, a zasilanie w dużej mierze odbywa się przez dopływ boczny z terenów sąsiednich. W południowo-zachodniej części gminy miąższość warstwy ochronnej ulega spłyceniu do kilku metrów. W utworach czwartorzędowych poziom wodonośny ma charakter nieciągły, występuje na różnych głębokościach, często w formie soczew. Wodonośne piaski i żwiry zalegające między poziomami glin tworzą warstwy o niewielkim zasięgu i różnej miąższości. Miąższość utworów wodonośnych w czwartorzędzie to przeważnie: 15-40 m. Pierwszy użytkowy poziom wodonośny ujmowany jest studniami kopanymi na głębokościach 10-50 m p.p.t., a wierconymi na 40-70 i 100-150 m p.p.t.

Warunki hydrogeologiczne w gminie są zróżnicowane. Najmniej korzystne są w północnej i wschodniej części gminy (w rejonie: Rożnowa, Biernatek, Stolna, Polkajń i Pityń), gdzie wydajność eksploatacyjna studzien na tych terenach może sięgać: 50-70 m³ /h. Korzystniejsze warunki hydrogeologiczne występują w centrum Gminy (Gilginia, Miejski Dwór, Warkały, Mysłaki, Książnik, Boguchwały). Część obszaru gminy Miłakowo znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 207 – zbiornik Morąg. Południowa granica zbiornika znajduje się w pobliżu Żabiego Rogu. Natomiast północna granica tego obszaru przebiega w pobliżu Książnika i stanowi jednocześnie południową granicę obszaru wysokiej ochrony wód podziemnych, usytuowanego na południowy zachód

od Miłakowa. Są to tereny, które wymagają ochrony wód podziemnych. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 207 występuje w utworach czwartorzędowych na głębokości średnio 32m i reprezentuje typ zbiorników o charakterze ośrodka porowo –mieszanym (międzymorenowy). Szacunkowe zasoby dyspozycyjne GZWP 207 wynoszą 60 tys. m³/d.

Wody mineralne

Na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego występują wody chlorkowo-sodowe. Część województwa, na której leży gmina Miłakowo określana jest jako stosunkowo perspektywiczna w występowanie wód mineralnych o znaczeniu leczniczym. Na terenie gminy występują wody mineralne, pospolite chlorkowe, nadające się głównie do kąpieli leczniczych i rekreacyjnych.

Wody geotermalne

Wody geotermalne (o temperaturze powyżej 20°C) występują na terenie powiatu ostródzkiego, tj. w okolicach Morąga, w gminie sąsiadującej z gminą Miłakowo. Są to wody o temperaturze ok. 52°C zalegające na głębokości 2,4 km.

4.5. KOPALINY

Na terenie gminy zlokalizowane są udokumentowane złoża kruszyw naturalnych w tym kredy jeziornej i gytii wapiennej (osady węglanowe). Złoże to znajduje się w rejonie miejscowości Warkałki. Zajmuje ono powierzchnię – 1,97 ha, a jego średnia miąższość wynosi – 5,4m. Inne złoża nie posiadające koncesji na eksploatację znajduje się w granicach administracyjnych miasta Miłakowo.

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Miasta i Gminy Miłakowo występuje jeden obszar górniczy:

- **Warkałki** – (nr rejestru: XXV/1/36 ROG; Koncesja: OS.IV-7512/28/92; Data i nr koncesji: 05.11.1996, OS.II-7512/42/96).

Poniżej przedstawiono wykaz kopaliny występujących na terenie gminy.

Tabela 4. Wykaz złóż kopaliny występujących na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

Nazwa złoża	Nazwa kopaliny	Nr rejestru
Henrykowo	Kruszywa naturalne	8977/2010
Henrykowo	Kruszywa naturalne	8977/2010
Warkałki	Kredy, torf	XXV/1/36 ROG

Źródło: Baza danych Państwowego Instytutu Geologicznego

W gminie wyznaczono pięć rejonów perspektywicznych występowania i eksploatacji gytii wapiennej i kredy jeziornej:

- 1) Warkałki (II) - zasoby perspektywiczne 56 tys. m³
- 2) Mysłaki Małe (III) - zasoby perspektywiczne 151 tys. m³
- 3) Ponary (IV) - zasoby perspektywiczne 65 tys. m³
- 4) Pojezierce (V) - zasoby perspektywiczne 66 tys. m³
- 5) Pojezierce (VI) - zasoby perspektywiczne 109 tys. m³

Lokalizacja tych obszarów została wyznaczona w załączniku graficznym nr 2 i 5 do uchwały.

Na terenie gminy znajduje się 49 torfowisk, łączne zasoby torfu szacuje się na 4508 tys. m³. Największe torfowiska gminy: Książnik, Mieczysławy B, Mieczysławy O, Sągłewo. Torfy zalegające teren gminy Miłakowo mogą być przydatne rolniczo.

4.6. KLIMAT

Warunki klimatyczne gminy Miłakowo są zbliżone do parametrów województwa warmińsko-mazurskiego. Można je określić jako mało korzystne i bardzo zróżnicowane. Gmina Miłakowo położona jest na obszarze będącym pod wpływem wilgotnych mas powietrza pochodzących z nad Oceanu Atlantyckiego jak i suchych mas z głębi kontynentu euroazjatyckiego. Gmina Miłakowo należy do wschodnio-bałtyckiej dzielnicy rolniczo - klimatycznej. Klimat tego rejonu cechuje duża zmienność stanów pogody. Insolacja jest tu mniejsza w porównaniu z większością innych rejonów Polski, okres

wegetacyjny krótszy, wilgotność powietrza duża i częste są silne wiatry. Negatywnym zjawiskiem w okresie przedwiośnia są duże amplitudy temperatur. Oceniając ogólnie należy stwierdzić, że klimat gminy Miłakowo nie sprzyja uprawie wczesnych warzyw. Specyficzne warunki klimatyczne występują w dolinach rzecznych i obniżeniach terenu. Inwersja termiczna i warunki wilgotnościowe sprawiają, że występujący w tych rejonach topoklimat jest niekorzystny dla człowieka. Gmina Miłakowo znajduje się w strefie „korzystnej” zgodnie z mapą „Strefy energii wiatru w Polsce” wg prof. Haliny Lorenc opracowanej przez Ośrodek Meteorologii IMGW.

Największe nasilenie wiatrów występuje w okresie zimowym: od stycznia do kwietnia, i jesiennym: listopad – grudzień. Średnia ich siła waha się od 3,5 do 3,8 m/s. Najmniejsze prędkości wiatru obserwuje się latem, w sierpniu (średnio 3 m/s). Przeważają wiatry z kierunku południowo – zachodniego. Latem dominują masy powietrza polarno – morskiego napływające z zachodu i północnego zachodu, zimą natomiast przeważają masy powietrza polarno – kontynentalnego pochodzące ze wschodu. Okresowo; jesienią, zimą i wiosną, pojawiają się masy powietrza arktyczno – morskiego, zaś latem i zimą mamy styczność z masami powietrza zwrotnikowo – morskiego i zwrotnikowo – kontynentalnego. Ta różnorodność mas powietrza i ich ścieranie powoduje dużą zmienność warunków pogodowych.

Wielkość opadów jest związana z rzeźbą terenu i jego ekspozycją. Średnia roczna suma opadów wynosi 584 mm. Na terenach położonych wyżej odnotowujemy wyższy poziom opadów, natomiast na niższych terenach jest wyraźnie mniej opadów. Miesiącem o najwyższej średniej opadów jest lipiec, w którym notuje się 90 mm. Najmniej opadów notujemy w marcu – 29 mm. Średnia roczna wilgotność powietrza wynosi 85%. Pokrywa śnieżna zalega średnio przez 81 dni. Pierwszy śnieg pojawia się ok. 17 grudnia i leży do ok. 7 marca.

Średnioroczna temperatura wynosi 6,9°C, najzimniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą – 4°C, a najcieplejszym lipiec 18°C. Okres wegetacyjny trwa ok. 208 dni (200 – 210 przy temperaturze > 5°C).

4.7. HAŁAS

Na obszarze gminy podobnie jak i na obszarze województwa do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu wpływających na klimat akustyczny należy ruch drogowy. Hałas komunikacyjny najbardziej dotyczy ruchu drogowego. Wzrost ruchu na drogach powoduje, że ulega pogorszeniu klimat akustyczny. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy od: natężenia ruchu, struktury rodzajowej potoku pojazdów, stanu nawierzchni i pojazdów, prędkości jazdy oraz odległości linii zabudowy od jezdni (*Źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Ostródzkiego*).

Hałas drogowy

Przez gminę Miłakowo nie przebiega ważna linia drogowa o znaczeniu tranzytowym. Występują drogi regionalne o mniejszym natężeniu ruchu mogące okresowo powodować uciążliwość hałasu. Na uciążliwość hałasu w miastach i ciągach drogowych wpływa głównie nieodpowiedni stan nawierzchni dróg, wzrastający udział samochodów ciężarowych w ruchu, niezadawalający stan techniczny pojazdów, brak ekranów dźwiękochłonnych izolujących otoczenie dróg tranzytowych, przekraczanie dopuszczalnej ładowności. Z powodu braku monitoringu nie ma możliwości dokładnej oceny skali tego problemu.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy mogący występować punktowo, na terenie gminy może mieć zasięg lokalny. Główne źródła hałasu przemysłowego pochodzą z zakładów drzewnych ze względu na specyficzny charakter pracy (transport, cięcie drewna i praca maszyn). W ewidencji WIOŚ nie ma podmiotów emitujących ponadnormatywny hałas do środowiska.

4.8. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE NIEJONIZUJĄCE

Promieniowanie niejonizujące związane jest z występowaniem pól elektromagnetycznych. Do głównych źródeł powstawania pól elektromagnetycznych należą: linie elektroenergetyczne i stacje

transformatorowe, obiekty radiokomunikacyjne w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje radiolokacyjne.

Istotny wpływ na środowisko mają linie i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych co najmniej 110 kV i wyższych.

Obecnie przez teren powiatu ostródzkiego, w tym także Miasta i Gminy Miłakowo, przebiegają następujące linie energetyczne wysokich napięć:

- linia 400 kV Gdańsk – Olsztyn I (gm. Miłakowo);
- linia 220 kV Włocławek - Olsztyn (gm. Dąbrówno i Grunwald);
- linia 110 kV Grudziądz – Olsztyn (gm. Ostróda);
- linia 110 kV Nowy Dwór Gd. – Olsztyn (gm. Małydyty i Morąg)

Stacja transformatorowa łączące te linie to stacje GPZ 110/15 kV (Miłakowo, Morąg, Ostróda).

4.9. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE JONIZUJĄCE

Występujące w gminie promieniowanie jonizujące oparte jest przede wszystkim na poziomie radiacji ze źródeł naturalnych, związanych z rozpadem pierwiastków promieniotwórczych naturalnie występujących w przyrodzie. Zagrożenia w dziedzinie promieniowania jonizującego mogą na obszarze gminy stwarzać wyłącznie źródła promieniowania pochodzące z zewnątrz. Na terenie powiatu ostródzkiego istnieje kilka źródeł promieniowania jonizującego. W Miłakowie i Morągu są to źródła zamknięte. Funkcjonowanie sztucznych źródeł promieniowania jonizującego nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców.

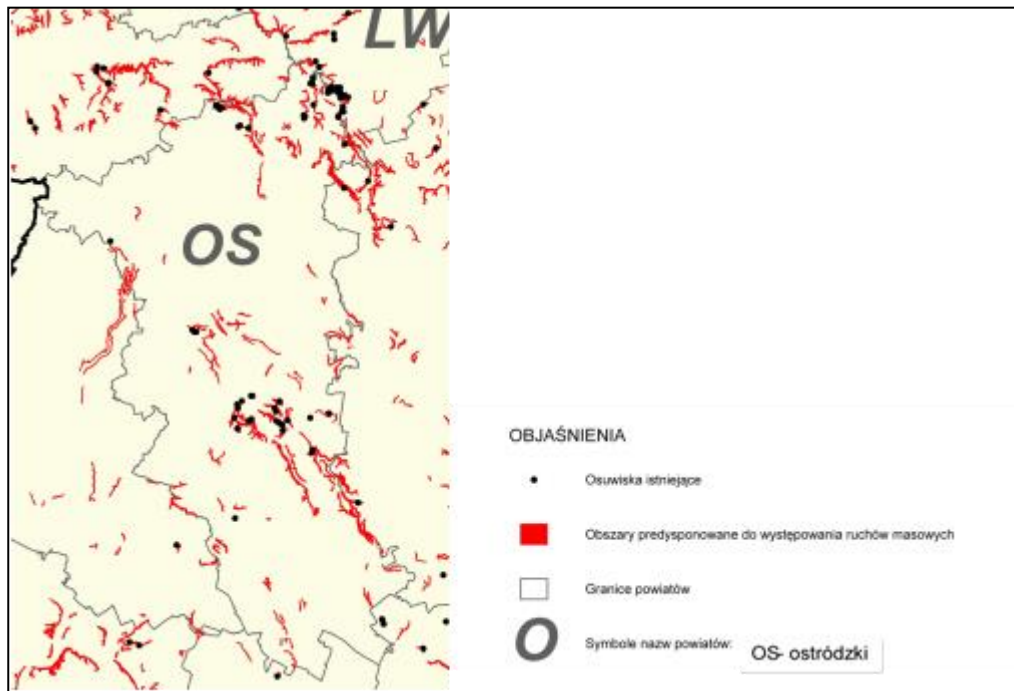
4.10. OSUWISKA

Obszar województwa, w tym również Miasto i Gmina Miłakowo należy do rejonów objętych względnie intensywnymi procesami osuwiskowymi, które nie mają charakteru „kłęski żywiołowej”. Główną przyczyną naturalną uruchamiającą osuwiska są zjawiska meteorologiczno- hydrologiczne, przede wszystkim intensywne lub długotrwałe opady deszczu, wzmożona erozja boczna rzek oraz gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej. Czynnikiem sprzyjającym powstawaniu osuwisk jest również działalność człowieka, związana z nierozważną lokalizacją inwestycji zarówno kubaturowych, jak i infrastrukturalnych.

Obszary potencjalnego występowania osuwisk w województwie warmińsko-mazurskim koncentrują się głównie:

- w strefach krawędziowych Wysoczyzny Elbląskiej, Wzgórz Dylewskich, Pojezierza Iławskiego;
- wzdłuż głęboko wciętych dolin rzecznych, głównie: Pasłęki wraz z dopływami, Łyny wraz z dopływami (Elma, Symsarna), Drwęcy wraz z dopływami (Grabiczek), Banówki, Węgorapy;
- w obrębie zboczy jezior rynnowych;
- w strefach pagórkowatych pojezierzy.

Rysunek 5. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie Warmińsko-Mazurskim

Źródło: http://geoportal.pgi.gov.pl/css/sopo/mapy/woj_warm-mazurskie.jpg

4.11. POWIETRZE

Na terenie obszaru opracowania nie znajdują się stacje monitoringu jakości powietrza działające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wg stanu na 2016 r. Najbliższe stacje znajdują się w miastach Ostróda i Olsztyn. Pomiary są wykonywane automatycznie i mierzą miejskie tło zanieczyszczeń powietrza w rejonach dzielnic mieszkaniowych.

Stopień zanieczyszczenia powietrza w Gminie Miłakowo generalnie nie występuje. Zwiększone stężenia SO₂ i pyłu rejestrowane są w sezonie grzewczym. Związane są z nasilaniem się lokalnych emisji z tzw. „niskich” źródeł sektora komunalno-bytowego, w wyniku spalania - głównie węgla. Wzrost stężenia NO₂ notowany jest głównie na terenach obciążonych dużym ruchem samochodowym. W największym stopniu na działanie tych zanieczyszczeń narażone są dzielnice mieszkaniowe, przez które przebiegają ulice o dużym natężeniu ruchu oraz, te które zaopatrywane są w ciepło z lokalnych kotłowni i indywidualnych źródeł ciepła.

4.12. TERENY POWODZIOWE

Na terenie gminy Miłakowo występują tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi z prawdopodobieństwem wystąpienia :

- 10% (raz na 10 lat) – dolina rzeki Pasłęki i rzeki Wąskiej
- 1% (raz na 100 lat) – dolina rzeki Pasłęki

Przedmiotowe tereny zostały szczegółowo wskazane na mapach stanowiących załączniki graficzne nr 2 i 5 do uchwały.

4.13. MAŁA RETENCJA

Zgodnie z „Programem Małej Retencji dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2030” na terenie gminy Miłakowo znajdują się:

JEZIORA I STAWY DO HODOWLI RYB:

- Jezioro Mildzie w miejscowości Miłakowo (zlewnia: Narienka; powierzchnia 114,21 ha, pojemność 11078,4 tys. m³);
- Staw rybny w miejscowości Naryjski Młyn (zlewnia Narienka; powierzchnia 5 ha, pojemność 100,0 tys. m³).

OBIEKTY MAŁEJ RETENCJI JAKO UŻYTKI EKOLOGICZNE

- Jezioro Ponary (zlewnia Pasłęka; powierzchnia projektowana 75 ha, pojemność 375 tys. m³).

ISTNIEJĄCE OBIEKTY MAŁEJ ENERGETYKI WODNEJ

- Warny – bystrze z piętrzeniem (zlewnia Narienka km 1+154, wys. piętrzenia 1,1m, pojemność 8 tys.m³);
- Miłakowo jaz (zlewnia Narienka km 0+690, wys. piętrzenia 1,3m, pojemność 12tys.m³);
- Miłakowo jaz (zlewnia Miłakówka km 11+995, wys. piętrzenia 2,1m, pojemność 4,7tys.m³, powierzchnia 0,39 ha).

PROJEKTOWANE OBIEKTY MAŁEJ ENERGETYKI WODNEJ

- Warny (zlewnia Narienka, wys. piętrzenia 1,1m, pojemność 20tys.m³, powierzchnia 2 ha).

PROJEKTOWANE JEZIORA DO PODPIĘTRZENIA

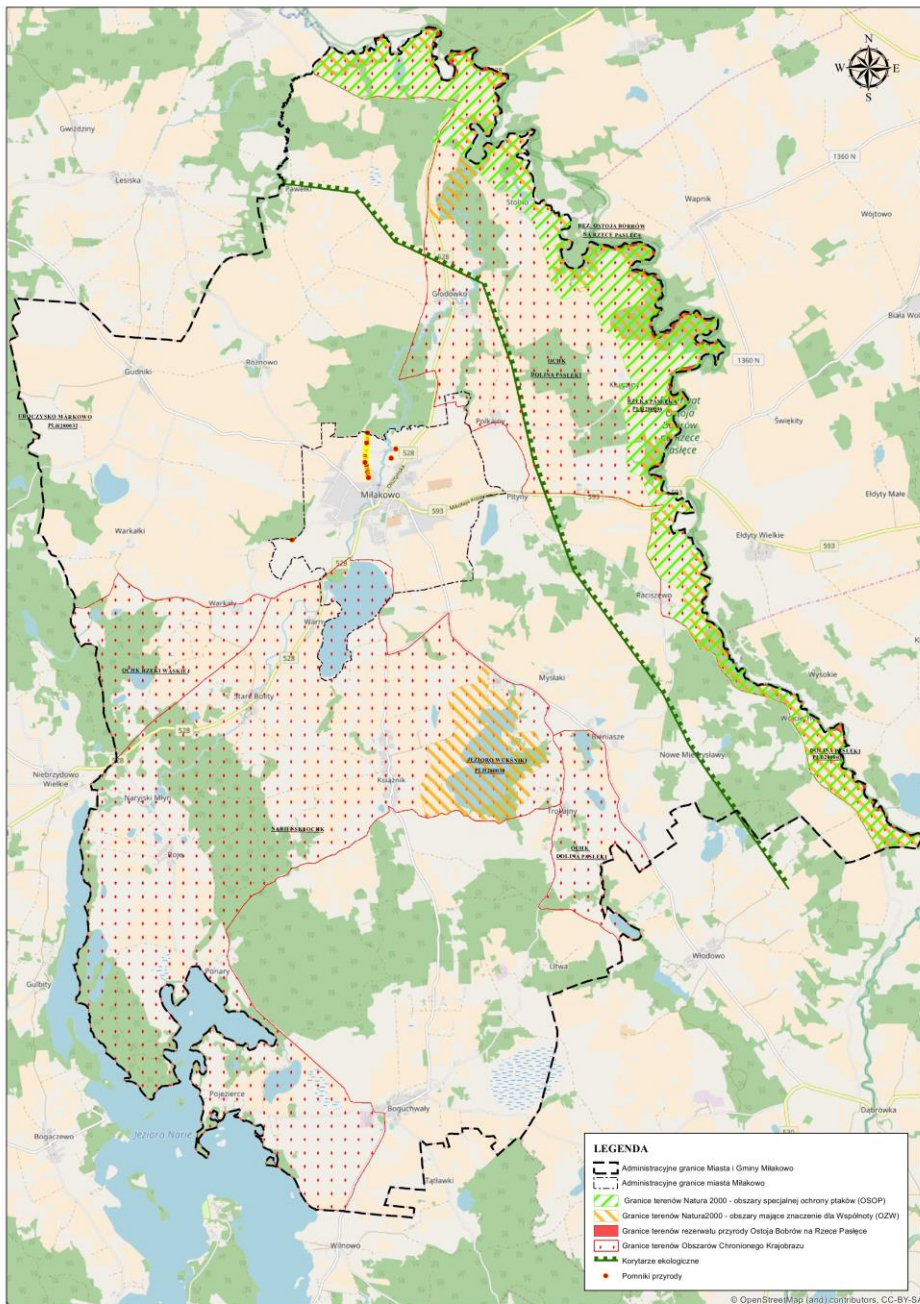
- Wukśniki (zlewnia Narienka, przepustozastawka H=0,4m, powierzchnia naturalna i spiętrzona 124,63 ha);
- Suche (zlewnia Miłakówka, przepustozastawka H=0,5m, powierzchnia naturalna i spiętrzona 75,0 ha).

Podsumowując, przy sporządzaniu szczegółowych dokumentów planistycznych, należy uwzględnić szczególne uwarunkowania przyrodnicze dla danego terenu, zwłaszcza w zakresie terenów zagrożonych osuwiskami i powodzią. Należy zgodnie z aktualnymi opracowaniami środowiskowymi określić przeznaczenie terenu, w szczególności tereny zabudowy mieszkaniowej.

5. OCHRONA PRZYRODY

Miasto i Gmina Miłakowo posiada szereg obszarów prawnie chronionych. Poniżej przedstawiono mapę prawnych form ochrony przyrody występujących na terenie Miasta i Gminy Miłakowo.

Rysunek 6. Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

Źródło: Opracowanie własne. Ekoplan Pracownia Urbanistyczna

5.1. OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszary chronionego krajobrazu - to największa powierzchniowo jednostka krajowego systemu obszarów chronionych, obejmująca wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów i względnie niezakłóconej równowadze ekologicznej. Obszary te podlegają zagospodarowaniu w taki sposób, aby zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu pełnią rolę otulinową i łącznikową m.in. dla parków narodowych oraz krajobrazowych, łącząc sieć obszarów chronionych w jednolity i ciągły system.

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo zlokalizowane są fragmenty następujących obszarów chronionego krajobrazu:

- **Narieński Obszar Chronionego Krajobrazu**, gdzie obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko - Mazurskiego nr 148 z dnia 13 listopada 2008r. w sprawie Narieńskiego Obszaru Chronionego;
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki**, gdzie obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko - Mazurskiego nr 147 z dnia 13 listopada 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki;
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej**, gdzie obowiązują nakazy i zakazy zawarte w Rozporządzeniu Wojewody Warmińsko - Mazurskiego nr 104 z dnia 3 listopada 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej;

Zaznacza się, że w/w przepisy zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

5.2. OBSZARY NATURA 2000

Obszary Natura 2000 - forma ochrony o znaczeniu zarówno krajowym jak i wspólnotowym. Obszary Natura 2000 mogą w całości lub częściowo pokrywać się z obszarami objętymi innymi formami ochrony, ale mogą obejmować także obszary do tej pory nie objęte ochroną prawną. Przyjęte zasady gospodarowania na tych obszarach są odmienne od zasad określonych dla innych form ochrony przyrody, w tym także dotyczących dopuszczania do realizacji różnego typu przedsięwzięć. Głównym założeniem funkcjonowania systemu Natura 2000 jest „ochrona przez zachowanie form użytkowania ziemi sprzyjającym chronionym wartościom”.

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo znajdują się fragmenty obszarów Natura2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSOP) Natura2000:
 - **Dolina Pasłęki** – kod obszaru: PLB280002; Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska. Obszar stanowi ptasią ostoję europejskiej. Znajdują się tu zarówno gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej jak i ptaki ujęte w Polskiej Czerwonej Księdze np.: gąsiorzek, zimorodek, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy. Zastosowanie ma: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 grudnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Pasłęki PLB280002. Zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska, Dolina Pasłęki uznana została za **korytarz ekologiczny**, umożliwiający rozprzestrzenianie się gatunków pomiędzy obszarem węzłowym Ujęcie Wisły i Zachodniomazurskim.
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Natura2000:
 - **Rzeka Pasłęka** – kod obszaru: PLH280006; Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar stanowi ostoję bobra w Polsce północno-wschodniej. Rzeka Pasłęka i jej dopływy to siedlisko ryb reofilnych i tarlisko ryb wędrownych. Obszar stanowi również ostoję ptaków o randze europejskiej E78. Przykładowe ważne gatunki zwierząt: bielik, czapla biała, dzięcioł czarny, wydra, bóbr, piskorz, głowacz białopłetwy. Niektóre ważne typy siedlisk przyrodniczych to: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe; torfowiska przejściowe i trzęsawiska; zmiennowilgotne łąki trzęślicowe.

Zastosowanie ma: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 14 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rzeka Pasłęka PLH280006.

- **Jezioro Wukśniki** – kod obszaru: PLH280038; Ochroną objęto jezioro Wukśniki i jego najbliższe otoczenie. Najbliższe otoczenie to tereny rolnicze – pola, łąki i pastwiska. Zbiornik jest użytkowany rekreacyjnie w niewielkim stopniu. Występuje tu 5 typów (5 podtypów) siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Do najcenniejszych siedlisk tego obszaru należą: twarłowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic, grąd subatlantycki, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, łągowe lasy dębowo-wiązowojesionowe. Zastosowanie ma: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 14 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Wukśniki PLH280038.
- **Uroczysko Markowo** – obszar przylegający do granic Miasta i Gminy Miłakowo; kod obszaru: PLH280032; obszar został powołany w celu ochrony wąwozów przyległych i doliny rzeki Wąskiej. Teren jest pagórkowaty, pojezierny z bardzo głębokimi wąwozami o stromych zboczach. Wąwozy często prezentują górski charakter, a ich głębokość sięga kilkudziesięciu metrów. Występują tu liczne źródła czynne cały rok. Dominują lasy liściaste – grądy, żyzne buczyny i w obniżeniach terenu łągi. Tereny bezleśne zajmują użytki zielone. Wąska przepływa przez eutroficzne, dobrze zachowane jeziora i stawy hodowlane. Do najcenniejszych siedlisk uroczyska należą: grąd subatlantycki, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, żyzne buczyny, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, torfowiska przejściowe i trzęsawiska. Zastosowanie ma: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczysko Markowo PLH280032

Zaznacza się, że w/w przepisy zostały podane tylko informacyjnie i mogą ulec zmianie a w związku z tym, w przypadku opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy kierować się aktualnymi przepisami prawa.

5.3. REZERWATY PRZYRODY

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo znajduje się fragment rezerwatu „**Ostoja bobrów na rzece Pasłęce**”, co do którego zastosowanie mają przepisy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 stycznia 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody.

Rezerwat obejmuje rzekę Pasłękę wraz z gruntami, które przylegają od źródeł rzeki do granic miasta Braniewo, wraz z trzema przepływającymi jeziorami: Sarąg (o powierzchni 183 ha), Łęguty (o powierzchni 60,90 ha) i Isąg, zaporowym Jeziorem Pierchalskim oraz dolnymi odcinkami dopływów: Morąg, Drwęca Warmińska i Wąsza”.

Rezerwat utworzony został w celu zachowania siedlisk bobrów i charakteryzuje się różnicowaniem pod względem krajobrazowym. Innymi gatunkami, których obecność stwierdzono na terenie rezerwatu są: bielik, żuraw, orlik krzykliwy, wydra czy norka amerykańska. Szata roślinna rezerwatu cechuje się różnorodnością siedliskową. Spotykamy gatunki drzew takie jak m. in. sosny pospolite, jesiony wyniosłe, graby zwyczajne czy brzozy brodawkowate. Runo rezerwatu zamieszkuje wiele rzadkich i chronionych gatunków, wśród nich: lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko czy kopytnik pospolity.

5.4. POMNIKI PRZYRODY

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo znajduje się 46 pomników przyrody, w tym głąz narzutowy koło Ponar oraz pojedyncze okazy drzew.

Tabela 5. Wykaz pomników przyrody ożywionej i nieożywionej, znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

POMNIKI PRZYRODY						
L. p.	Nr ew.	Obiekt	Obwód [cm]	Wys. [m]	Lokalizacja	Rok uznania
1	21	dąb szypułkowy Quercus robur- 22 szt	320-580	22-30	m. Warkałki, grunt p. Sierginisa- 11szt., Stasiaka- 2 szt., Kosacza- 9 szt.	Rlb-16/21/52 29.12.1952 r
2	33	dąb szypułkowy Quercus robur- 12 szt. lipa drobnolistna Tilia cordata	250-480 400	25-30 20	m. Warkałki, przy wąwozie	Rlb-16/33/52 29.12.1952 r.
3	38	Lipa drobnolistna Tilia cordata- 7 szt	190-400	23-30	m. Warkałki, przy szkole	Rlb-16/38/52 29.12.1952 r.
4	273	głąz- granit różowy	1150	1,8	L-ctwo Roje oddz. 99 (1964)	Nr 273/61 27.11.1961r.
5	450	sosna zwyczajna Pinus silvestris „Sosna Antoniego”	360	18	L-ctwo Miłakowo oddz. 36, skarpa traktu Miłakowo-Henrykowo	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
6	451	dąb szypułkowy Quercus robur „Partyzant” z tabl. upamiętniającą rozstrzelanych partyzantów	420	28	L-ctwo Miłakowo oddz. 31, przy drodze wzdłuż oddz. 2	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
7	452	dąb szypułkowy Quercus robur – 9szt.	360-450	23-30	L-ctwo Miłakowo oddz. 7, E i NE od kurhanów	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
8	453	lipa drobnolistna Tilia cordata	500	23	L-ctwo Miłakowo oddz. 7, przy drodze (S od Stolna)	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
9	454	dąb szypułkowy Quercus robur „Dąb przy Altanie”	360	29	L-ctwo Miłakowo oddz. 31	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
10	455	grab pospolity Carpinus betulus- 2szt.	195,215	17,21	L-ctwo Miłakowo oddz. 5, blisko Miłakówki	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
11	456	dąb szypułkowy Quercus robur- 2szt.	360,440	26,29	L-ctwo Miłakowo, E skrajoddz. 6	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 12 poz. 236 31.12.1986r
12	457	Wierzba sp. Salix sp.	450	-	m. Miłakowo, nad Miłakówką, 45m S od mostu	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju

POMNIKI PRZYRODY						
L. p.	Nr ew.	Obiekt	Obwód [cm]	Wys. [m]	Lokalizacja	Rok uznania
13	458	dąb szypułkowy Quercus robur „Dąb Butelkowy” (usychający)	440	22	L-ctwo Miłakowo, na polu między oddz. 28 i 29	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
14	459	dąb szypułkowy Quercus robur	590	26	przy drodze SporytynyStolno	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
15	460	dąb szypułkowy Quercus robur- 3szt., lipa drobnolistna Tilia cordata- 3 szt.	260-345 350-600	22-28 22-28	przy „spalanej leśniczówce” 1,5 km SE od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
16	461	grab pospolity Carpinus betulus	264	13	1,7 km E od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
17	462	buk pospolity Fagus sylvatica	475	28	1,5 km E od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
18	463	dąb szypułkowy Quercus robur „Deby na Kurhanie”- 2 szt	262,300	25	1,6 km E od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
19	464	dąb szypułkowy Quercus robur „Czarci Dąb”	465	25	1,5 km E od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
20	465	sosna pospolita Pinus silvestris	315	29	W zaroślach przy drodze polnej Głodówko-Stolno	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
21	466	dąb szypułkowy Quercus robur	360	25	N-ctwo Dobrocin, pole ZR Głodówko w pobliżu oddz. 8	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
22	467	dąb szypułkowy Quercus robur- 2 szt.	395,460	23	1,2 km NE od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
23	468	dąb szypułkowy Quercus robur- 2 szt.	455,500	23	1 km E od fermy ZR Głodówko	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 5 poz. 77 15.05.1987r
24	604	lipa drobnolistna Tilia cordata- 2 szt	360,420	24	Różnowo, na pastwisku przed parkiem i przy drodze do Lesisk	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
25	605	dąb szypułkowy Quercus robur- 12 szt.	300-450	30	Różnowo, przy drodze wzdłuż parku	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
26	606	lipa drobnolistna Tilia cordata- 140szt.	240,320	23-25	Miłakowo, przedłużenie ul. Mazowieckiej do „Lasu Gminnego”	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. poz. 777 z 15.02.2017 r Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
27	607	dąb szypułkowy Quercus robur- 2szt., kasztanowiec biały Aesculus hippocastanum- 2szt. dąb szypułkowy Quercus robur	370,465 350,435 510	28 20 30	Ponary, przy czworakach w parku przypałacowym -na dziedzińcu pałacu	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju

POMNIKI PRZYRODY						
L. p.	Nr ew.	Obiekt	Obwód [cm]	Wys. [m]	Lokalizacja	Rok uznania
28	620	dąb szypułkowy Quercus robur- 3szt.,	340-360	25	m. Pityny, wąwóz po N stronie szosy	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r
		brzoza brodawkowata Betula pendula	230	23		
29	621	buk pospolity Fagus sylvatica- 2 szt.	400,420	29	L-ctwo Miłakowo oddz. 20b, skraj lasu od strony pól ZR Stolno	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r
30	623	sosna pospolita Pinus silvestris- 2 szt., lipa drobnolistna Tilia cordata	510	25	L-ctwo Miłakowo oddz. 7 i 8, przy drodze wzdłuż lasu i pól ZR Miłakowo	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r.
31	624	lipa drobnolistna Tilia cordata- 2 szt	410,610	27	m. Bolity, naprz. Oddz. 69, L-ctwo Roje	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r.
32	632	olsza	480	18	Stare Bolity, nad jez. Fila	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r.
33	633	lipa drobnolistna Tilia cordata- 5 szt.,	255,380, 410,450, 580	25-26	m. Biernatki, przy drodże koło starego cmentarza	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 1, poz. 4, 1993 r.
		klon pospolity Acer platanoides- 3 szt.	320,320, 360	21,21, 24		
34	801	dąb szypułkowy Quercus robur, lipa drobnolistna Tilia cordatazrośnięte w jeden pień	460	26	N-ctwo Dobrocin, N od w. Pawełki	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
35	802	dąb szypułkowy Quercus robur	295	24	N-ctwo Dobrocin, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
36	803	dąb szypułkowy Quercus robur	290	24	N-ctwo Dobrocin, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
37	804	dąb szypułkowy Quercus robur	255	24	N-ctwo Dobrocin, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
38	805	dąb szypułkowy Quercus robur	515	24	N-ctwo Dobrocin, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
39	806	dąb szypułkowy Quercus robur	720	20	N-ctwo Dobrocin, pole po lewej stronie drogi Pawełki Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
40	807	dąb szypułkowy Quercus robur	285	24	N-ctwo Dobrocin, pole po lewej stronie drogi Pawełki Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
41	808	dąb szypułkowy Quercus robur	470	26	N-ctwo Dobrocin, pole po lewej stronie drogi Pawełki Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
42	809	dąb szypułkowy	375	26	N-ctwo Dobrocin, pole	Dz. Urz. Woj.

POMNIKI PRZYRODY						
L. p.	Nr ew.	Obiekt	Obwód [cm]	Wys. [m]	Lokalizacja	Rok uznania
		Quercus robur			po lewej stronie drogi Pawełki Podągi	Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
43	810	dąb szypułkowy Quercus robur	375	26	N-ctwo Dobrocin, pole po lewej stronie drogi Pawełki Podągi	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7 poz. 77 1994 r
44	814	dąb szypułkowy Quercus robur	430	25	N-ctwo Dobrocin, lewy brzeg rz. Pasłęki przy kładce na trasie Żołędno-Wapnik	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20 poz. 202 1995 r.
45	815	dąb szypułkowy Quercus robur	360	20	N-ctwo Dobrocin, m. Żołędno lewy brzeg rz. Pasłęki przy kładce do Wapnik- 22 m od pomnika nr 814	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 20 poz. 202 1995 r.
46	850	dąb szypułkowy Quercus robur	410	20	N-ctwo Dobrocin, m. Różnowo	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 49, poz. 509 1996 r.

Źródło: <http://olsztyn.rdos.gov.pl/>

5.5. LASY OCHRONNE

Część lasów gminy Miłakowo uznane zostało za lasy ochronne.

- **Do lasów glebochronnych** (funkcja ochrony przed procesami erozyjnymi) zaliczono drzewostany rosnące na stromych zboczach jarów i wąwozów w dolinie rzeki Pasłęki i jej dopływu Miłakówki oraz innych mniejszych cieków, a także wzdłuż brzegów jeziora Narie.
- **Lasy wodochronne** (funkcja ochrony siedlisk wilgotnych i zachowania ich zdolności retencyjnych) występują w dolinie rzeki Pasłęki.

5.6. AUDYT KRAJOBRAZOWY

Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości. Szczegółowy zakres audytu krajobrazowego określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu. Aktualnie na terenie województwa Warmińsko-Mazurskiego, zarząd województwa nie sporządził audytu krajobrazowego. Na zlecenie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przygotowano natomiast opracowanie „Identyfikacja i ocena krajobrazów – metodyka oraz główne założenia”. Opracowanie zawiera szczegółową metodykę sporządzania audytu krajobrazowego, jak również metodykę charakteryzowania krajobrazów, ich oceny oraz identyfikowania ich zagrożeń i presji. Opracowanie omawia również, jak na podstawie zebranych danych i informacji wskazać najbardziej wartościowe krajobrazy (krajobrazy priorytetowe) oraz jak należy określać działania ochronne.

W sytuacji sporządzenia audytu krajobrazowego dla obszaru województwa Warmińsko-Mazurskiego, należy uaktualnić zakres przedmiotowego studium o założenia wynikające z audytu.

Podsumowując, Miasto i Gmina Miłakowo posiada wiele cennych zasobów przyrodniczych. Występowanie obszarów ochronnych na terenie gminy **wymusza konieczność uwzględnienia przyjętych zapisów ochronnych oraz wprowadzania nowych działań, ograniczających negatywne oddziaływanie antropogeniczne na środowisko.**

6. RYS HISTORYCZNY I DZIEDZICTWO KULTUROWE

Dziedzictwo kulturowe to zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, uznawany za godny ochrony prawnej oraz przekazania następnym pokoleniom, mający znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju społecznego i kulturalnego, upamiętniania wydarzeń historycznych, kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej. W skład dziedzictwa kulturowego wchodzi zatem zabytki nieruchome i ruchome oraz dziedzictwo niematerialne przekazywane przede wszystkim za pomocą przekazu ustnego i tradycji.

Rys historyczny Miasta i Gminy Miłakowo związany jest bezpośrednio z historią całej Warmii i Mazur oraz miejscowości leżących w jej granicach. Powyższe kwestie zostały opisane w poniższych punktach opracowania.

6.1. CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH MIEJSCOWOŚCI MIASTA I GMINY MIŁAKOWO

Miłakowo

Miłakowo to miasteczko – siedziba gminy, pełni funkcje administracyjne, kulturalno - oświatowe, rolnicze, mieszkalne, turystyczno-rekreacyjne, handlowo-usługowe oraz produkcyjne. Miasto położone jest wzdłuż dwóch dróg wojewódzkich: drogi Morąg – Miłakowo – Orneta (nr 528), oraz drogi Miłakowo – Dobre Miasto (nr 539) oraz drogi powiatowej Miłakowo – Gudniki (nr 1162N). Domy usytuowane są po obu stronach dróg z licznymi odgałęzieniami ulic gminnych. Miłakowo charakteryzuje typ zabudowy jednorodzinny. Większość domów, to stare poniemieckie budynki wykonane z czerwonej cegły, utrzymane w należyтым stanie technicznym i wizualnym.

Historia miasta odzwierciedla bogate dzieje Warmii i Mazur, regionu wielonarodowego, wielowyznaniowego. Miłakowo leży na staropruskim terytorium plemiennym Pogeżanii. Pierwsza wzmianka o Miłakowie jako mieście pochodzi z 1315 r. Osada powstała wcześniej, już w 1302 r., jako podgrodzie zbudowanego przez komturów elbląskich strażniczego zamku krzyżackiego. Zamek nie miał charakteru warowni. Mieściła się w nim siedziba kamery, to jest krzyżackiego urzędu administracyjno-fiskalnego, którego przeznaczeniem było trzymanie w ryzach okolicznej ludności i administrowanie terenem. Założycielem zamku i podgrodzia był Krzyżak Henryk von Liebenzell. Od jego nazwiska pochodziła zapewne pierwotna nazwa osiedla Libinstadt. Nie jest znany zakres pierwotnych praw miejskich Miłakowa. Miasto zbudowano na planie prostokąta. Czworoboczny rynek z wlotami ulic na rogach, z ratuszem w części środkowej i kościołem w jednym z rogów. Obwarowania składały się z wałów, murów zewnętrznych i czterech bram miejskich. Poza murami miejskimi znajdował się tu zamek z własnymi murami obronnymi i jedną wieżą strażniczą oraz kaplica pod wezwaniem św. Jerzego. Czynniki miastotwórcze, bogactwo surowców leśnych, skrzyżowanie dróg (Dobre Miasto – Elbląg, Morąg – Orneta, Ostróda – Orneta) przesądziły o rozwoju miasta. Już we wczesnym średniowieczu Miłakowo stało się miejscowym centrum handlowym i komunikacyjnym. Największych zniszczeń Miłakowo doświadczyło podczas II wojny światowej. Wyludnienie, zniszczenia (w 75%), likwidacja połączenia kolejowego z Ornetą i Morągiem, przyczyniły się do utraty praw miejskich i dotychczasowej rangi ośrodka. Z kolei przemiany ustrojowe lat 90 -tych spowodowały upadek wielu zakładów pracy, pojawienie się problemu bezrobocia, pogorszenie sytuacji społeczno-ekonomicznej wielu rodzin. W roku 1998 miasto odzyskało prawa miejskie, a herbem miasta jest jeleń w polu heraldycznym.

Dominanty w strukturze przestrzennej:

- Kościół p.w. Św. Elżbiety i Św. Wojciecha;
- Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego;

- o Górne oraz dolne osiedle odróżniające się od pozostałej zabudowy - poniemieckie domy utrzymane w nienagannym stanie;

Miłakowo odznacza się posiadaniem największej liczby **obiektów zabytkowych w gminie**.

Należą do nich:

- o Kościół p.w. Św. Elżbiety i Św. Wojciecha - kościół gotycki wybudowany w latach 1325-50. Kościół wzniesiony z czerwonej cegły na planie prostokąta, z masywną wieżą od zachodu. Bryła główna budynku otynkowana. Wnętrze podzielone na trzy nawy przez dwa rzędy drewnianych kolumn. Nad nawami bocznymi empory. W wyposażeniu wielki neogotycki ołtarz, organy w neobarokowym prospekcie, świeczniki i lampy z XIX w.
- o Kościół p.w. Św. Krzyża - kościół w stylu neogotyckim zbudowano w latach 1860-63. Zbudowany z czerwonej cegły na planie wydłużonego prostokąta, ujęty w cztery narożne, ośmioboczne wieżyczki. We wnętrzu neogotyckie ołtarze i XIX-wieczne świeczniki. W oknach witraże.
- o Fragmenty zabytkowych murów miejskich - otaczają stare miasto oraz jego południowo-wschodni narożnik.
- o Lapidarium – Pomnik przeciwko wojnie i przemocy.

Boguchwały

Miejscowość Boguchwały leży w środkowo-południowej części gminy Miłakowo. Jej położenie jest bardzo korzystne. Zaledwie w odległości 2 km. znajduje się jezioro Narie, w pobliżu są również lasy mieszane. Takie usytuowanie miejscowości sprzyja rozwojowi turystyki wiejskiej. W miejscowości przeważają budynki jednorodzinne, część z nich jest jeszcze z okresu przedwojennego. We wsi jest tylko dziesięć bloków. Obecny wygląd i układ wsi świadczy o jej starości. Istnieją dwa główne rzędy zabudowań wzdłuż drogi Morąg – Dobre Miasto. Od głównej trasy odchodzą drogi boczne, a po obu stronach usytuowane są zabudowania. Domy są murowane, kryte dachówką o dużych oknach.

Ta niewielka miejscowość została założona w 1320 r. na 50 łanach na prawie chełmińskim jako wieś czynszowa Zakonu Krzyżackiego. Po wojnie trzynastoletniej (1454-1466) powstał w niej mały dwór szlachecki, wieś zamieniono na pańszczyźnianą. W średniowieczu był w Boguchwałach kościół parafialny. W czasie przynależności do Niemiec wieś Boguchwały została całkowicie zgermanizowana. Nosiła nazwę Reichau. Wieś ciągle się rozwijała i w 1939 r. liczyła 226 gospodarstw domowych z 881 mieszkańcami. Większość z nich utrzymywała się z rolnictwa i leśnictwa, mniejszość z rzemiosła i przemysłu. W okresie II wojny światowej, po 1941 r. mieścił się we wsi podobóz stalagu I-A Stablach, gdzie przebywało ponad 100 jeńców radzieckich. Po wojnie osiedliła się tu głównie ludność katolicka. Pierwsi osadnicy przybyli 25 listopada 1945 r. z okolic Wołomina. W czerwcu 1945 r. Starosta Morąski dokonał podziału powiatu na siedem gmin i miasto powiatowe Morąg, mianując komisarycznych wójtów, a następnie w miarę napływu kwalifikowanych pracowników wyznaczył sekretarzy zarządów gminnych. Były to: Morąg, Słonecznik, Zalewo, Stary Dzierzgoń, Zajezerze, Myślice, Miłakowo. W 1946 r. wyznaczono wójtów trzech nowych gmin: Boreczna, **Boguchwały** i Bramki.

Dominanty przestrzenne:

- o Kościół pw. św. Barbary;
- o Remiza strażacka w Boguchwałach - centralna część wsi;

Obiekty zabytkowe:

- o Kościół p.w. Św. Barbary - barokowy kościół z początku XVI wieku, wzniesiony z cegły, na rzucie prostokąta z dwiema wieżyczkami schodowymi przy fasadzie zachodniej, po obu bokach korpusu; od południa umiejscowiona jest kwadratowa kaplica, a od zachodu kwadratowa wieża; w kaplicy jest sklepienie krzyżowe, podziały ścian zewnętrznych są ramowe, zaś okna zamknięte łukiem spłaszczonym. Wieża posiada nakrycie w postaci „hełmu” kopulastego z latarnią.
- o Park z pomnikiem poległych żołnierzy.

- o Cmentarze i kurhany - część punktów i śladów osadniczych o dużych walorach poznawczych dla całego regionu, większość obiektów to stanowiska płaskie.

Stolno

Wieś znajdująca się w północnej części gminy Miłakowo, odznacza się wybitnymi walorami krajobrazowymi, położona w otoczeniu lasów, malowniczy krajobraz decyduje również o atrakcyjności dla zamieszkania i wypoczynku. Powierzchnia Stolna według danych na 2007r. wynosi 4,48 ha. W miejscowości tej według danych na rok 2009 zamieszkiwało 91 osób. Przez wieś przechodzi jedna gruntowa droga. Zabudowa we wsi jest typowa dla tego obszaru: domy usytuowane z dwóch stron drogi, dachy przeważnie ceglane. Zachowały się drewniane domostwa. Na terenie Stolna zlokalizowane są otwarte przestrzenie wspólne na plac zabaw, boisko do gry w piłkę nożną oraz wiata.

W czasach przedchrześcijańskich Stolno leżało na terenach dawnej Pogezanii zamieszkiwanej przez plemiona pruskie. Majątek ziemski w Stolnie nad Pasłęką istniał dokładnie 500 lat - od 1445 do 1945 roku. Był własnością rodziny von Kuenheim, która do Prus Wschodnich przywędrowała z Alzacji. Tereny dzisiejszego Stolna jeszcze wielokrotnie były miejscem, które pustoszyły wojska walczących ze sobą armii. W latach przed II wojną światową tereny Stolno należało do Niemiec. Zamieszkiwali je rolnicy – Warmiacy i Niemcy. II wojna światowa przyniosła głębokie zmiany demograficzne. Pierwotnych Mazurów i Niemców wysiedlono i już w pierwszych miesiącach 1945 r. zaczęli napływać osadnicy z Kurpiów i Mazowsza. Natomiast w latach 1947-48, w ramach akcji „Wisła”, do Stolna zaczęli przybywać Ukraińcy i Łemkowie, przybyli tu również Polacy z Białorusi i Litwy. Od roku 1998 Stolno administracyjnie położone jest w powiecie ostródzkim.

Obiekty zabytkowe:

- o Cmentarz rodowy
- o Pałac z otaczającym parkiem - dwór wzniesiono ok. połowy XIX w. w stylu późnoklasycystycznym na planie wydłużonego prostokąta.

Książnik

Wieś sołecka położona w odległości 1,6 km od jeziora Wukśniki. Na południe od wsi leży Diabla Góra (niem. Teufels Berg) o wysokości 180,3 m. Książnik jest oddalony o ok. 5 km od Miłakowa, 20 km od Morąga i ok. 50 km od Olsztyna. Przez wieś przebiega droga powiatowa gruntowa nr 1170 N Stare Bolity – Książnik. Wieś charakteryzuje zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna. Większość stanowią budynki o konstrukcji przedwojennej. Posesje są zadbane i utrzymane w czystości. Przy domach są ogródki.

Książnik powstał w roku 1323 jako wieś czynszowa z prawem chełmińskim na powierzchni ponad 1000 ha. Pierwsi osadnicy pochodzili prawdopodobnie z Dolnego Śląska. W 1939 roku Książnik liczył 181 gospodarstw domowych, 694 mieszkańców, z których 478 utrzymywało się z rolnictwa i leśnictwa, 113 z pracy w przemyśle i rzemiośle, a siedmiu z pracy w handlu i komunikacji.

Dominanty przestrzenne:

- o Kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy;
- o Remiza strażacka.

Obiekty zabytkowe:

- o dawny kościół ewangelicki, zbudowany w 1768 roku, obecnie rzymskokatolicki;
- o cmentarz przykościelny, wpisany do rejestru zabytków;
- o przed II wojną światową, obok kościoła, po jego lewej stronie, znajdował się pomnik ku czci poległych w latach 1914–1918; niezachowany, z danego założenia pozostały dwa drzewa, między którymi stał pomnik.

Zmiany w wyglądzie tradycyjnych wsi Gminy Miłakowo

W ostatnim okresie w regionach gminy obserwuje się rozwój jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej nie związanej z działalnością rolniczą. Zjawisko osiedlania się nowych mieszkańców ma wpływ na zmianę wyglądu tradycyjnej wsi. W większości ludność napływową stanowią osoby zatrudnione w Olsztynie, dla których dana wieś gminna stanie się „sypialnią”. Pojawiają się domy w nowoczesnym stylu, które pod względem architektonicznym nie zawsze nawiązują do architektury danej wsi. Przy budowanych

budynkach jednorodzinnych powstają ogrody z elementami małej architektury o charakterze rekreacyjnym, rzadziej natomiast podwórza i budynki gospodarcze.

6.2. PRAWNE ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH

Głównym aktem prawnym stanowiącym o ochronie zabytków jest ustawa z dnia 23 lipca 2003. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa definiuje pojęcie zabytku, zabytku archeologicznego, historycznego układu ruralistycznego, krajobrazu kulturowego itp.

Przez zabytek należy rozumieć nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Ochrona zabytków ma głównie na celu kontrolę stanu zachowania zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zapewnienie różnorodnych warunków umożliwiających trwałe zachowanie zabytków czy zapobieganie ewentualnym zagrożeniom, które mogłyby spowodować uszczerbek zabytków.

Ochronę zabytków sprawują organy administracji publicznej. Natomiast opiekę nad zabytkami sprawują właściciele lub posiadacze zabytków. Opieka w tym przypadku polega na zapewnieniu warunków do m. in. popularyzowania czy upowszechniania wiedzy o zabytku i jego znaczeniu dla historii i kultury, naukowym badaniu, dokumentowaniu zabytku, prowadzeniu prac konserwatorskich, prac restauratorskich itp. Ochronie i opiece podlegają zabytki nieruchome, zabytki ruchome i zabytki archeologiczne.

W dalszej części opracowania wskazane zostaną obiekty z terenu Miasta i Gminy Miłakowo, które ujęto w gminnej ewidencji zabytków i w rejestrze zabytków.

6.3. GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

Wykaz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowi załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 52/2017 Burmistrza Miłakowa z dnia 18.07.2017r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Miłakowo. Wykaz ten ujęto w aneksie do niniejszego opracowania.

6.4. REJESTR ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA WARM.-MAZ.

Tabela 6. Wykaz obiektów ujętych w warmińsko-mazurskim rejestrze zabytków nieruchomych z terenu Miasta i Gminy Miłakowo

L. p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru z datą wpisu
1	Bieniasze	- zespół dworski, XVIII: - dwór, ob. dom nr 15	927 z 1.08.1968
		- park	3605 z 11.09.1984
2	Biernatki	- park, XVIII-XIX	A-3517 z 5.03.1981
3	Boguchwały	- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. p.w. św. Barbary, 1620, 1856, 1906,	A-928 z 1.08.1968
4	Boguchwały	- cmentarz przykościelny	A-928 z 1.08.1968
5	Boguchwały	- park, nr rej	A-1301 z 19.06.1968
6	Głodówko	- dwór, 1 ćw. XX,	2373 z 11.02.1997
7	Gudniki	- park	A-1426 z 11.05.1978
8	Gudniki	- dwór z XVIII - XIX,	A-2454 z 11.02.1997
9	Książnik	kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. fil. p.w. MB Nieustającej Pomocy, 1768, 1908	A-61 (K/6) z 10.02.1950 oraz A-936 z 31.07.1968
10	Książnik	- cmentarz przykościelny	A-61 (K/6) z 10.02.1950 oraz A-936 z 31.07.1968
11	Książnik	- zespół dworski, 2 poł. XVIII – XIX: • dwór • park	A-60 (K/7) z 9.02.1950
12	Miejski Dwór	- dwór, ob. dom mieszkalny, 1 ćw. XX	A-2091 z 17.03.1997
13	Miłakowo	-założenie urbanistyczne Starego Miasta	A-584 z 9.09.1960
14	Miłakowo	- kościół par. p.w. św. Elżbiety, ul. Olsztyńska, 1320-50, 1823	A-262 (M/33) z 13.03.1957
15	Miłakowo	- kościół par. p.w. Podwyższenia Krzyża, ul. Kopernika, 2 poł. XIX	A-3128 z 10.03.1987
16	Miłakowo	- cmentarz rzym.-kat. par., 2 poł. XIX	A-3668 z 20.04.1988
17	Miłakowo	- cmentarz ewangelicko-augsburski, XIX	A-3967 z 20.04.1988
18	Miłakowo	- cmentarz żydowski , na terenie nowego cmentarz komunalnego, ul. Kaszubska, XIX.	A-3966 z 20.04.1988
19	Miłakowo	- ruiny zamku, XIV	A-596 z 27.06.1961 oraz A-1187 z 20.05.1968
20	Miłakowo	- mury obronne, XIV	A-563 (M/32) z 4.05.1959
21	Miłakowo	- dom, ul. Bema 1, pocz. XX	A-3758 z 10.03.1987
22	Miłakowo	- dom, ul. Katowicka 3	A-3131 z 10.03.1987
23	Miłakowo	- dom, ul. Katowicka 5, k. XVIII,	A-3132 z 10.03.1987
24	Miłakowo	- dom, ul. Katowicka 7	A-3133 z 10.03.1987
25	Miłakowo	- dom, ul. Katowicka 9, pocz. XIX	A-3134 z 10.03.1987
26	Miłakowo	- dom, ul. Kościelna 4	A-3129 z 10.03.1987
27	Miłakowo	- dom, ul. Morąska 6, pocz. XIX	A-3137 z 10.03.1987
28	Miłakowo	- dom, ul. Morąska 8	A-3138 z 10.03.1987
29	Miłakowo	- willa, ul. Nowotki 5, pocz. XX	A-3139 z 10.03.1987
30	Miłakowo	- dom (budynek służby, ul. Nowotki 7, pocz. XIX)	A-3756 z 10.03.1987
31	Miłakowo	- dom, ul. Nowotki 14	A-3754 z 10.03.1987

L. p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru z datą wpisu
32	Miłakowo	- dom, ul. Nowotki 16, pocz. XX	A-3755 z 10.03.1987
33	Miłakowo	- dom, ul. Nowotki 17, pocz. XX	A-3140 z 10.03.1987
34	Miłakowo	- dom, ul. Nowotki 25, pocz. XX	A-3141 z 10.03.1987
35	Miłakowo	- dom, ul. Nowotki 26	A-3142 z 10.03.1987
36	Miłakowo	- dom, ul. Okrężna 5, pocz. XX	A-3759 z 10.03.1987
37	Miłakowo	- dom, ul. Okrężna 9, pocz. XX	A-3760 z 10.03.1987
38	Miłakowo	- dom, ul. Świerczewskiego 6, XIX	1188 z 20.05.1968
39	Miłakowo	- dom, ul. Świerczewskiego 18	A-4210 z 16.12.1991
40	Miłakowo	- zespół młyna, ul. Młyńska 5, XVIII – 1904: <ul style="list-style-type: none"> • młyn, szach. • czyszczarnia i silos komorowy • budynek administracyjno-mieszkalny • magazyn • stajnia z wozownią • urządzenia hydrotechniczne (śluz) 	A-3960 z 25.02.1997:
41	Miłakowo	- wodociągowa wieża ciśnień, komunalna, pocz. XX	A-3757 z 10.03.1987
42	Mysłaki Małe	- dwór, ob. dom mieszkalny, k. XIX	A-1662 z 17.03.1997
43	Niegławki	- dwór, XVIII,	A-870 z 17.08.1968
44	Pitny	- park dworski, pocz. XIX,	3542 z 25.03.1983
45	Ponary	- zespół pałacowy i folwarczny, XVII-XIX (pałac i obiekty poniżej)	A-69 (P/52, 53, 54) z 12.09.1949
46	Ponary	- park	A-1427 z 8.08.1978
47	Ponary	- cmentarz rodowy (w parku)	A-1427 z 8.08.1978
48	Ponary	- 2 oficyny	861 i 862 z 20.08.1968
49	Ponary	-2 czworaki	859 i 860 z 20.08.1978
50	Ponary	- stajnia	1190 z 21.05.1969
51	Różnowo	- dwór, XVIII-XIX	1191 z 21.05.1968
52	Różnowo	- park	1428 z 11.05.1978
53	Stolno	- pałac, XIX	876 z 17.08.1968:
54	Stolno	- park	1383 z 29.11.1978
55	Warkłay	- dwór, 2 poł. XIX	A-3149 z 19.03.1991
56	Warkały	- park	A-1429 z 24.05.1978

Źródło: www.wuoz.olsztyn.pl/; dane pozyskane dnia 25.05.2017r.

6.5. REJESTR ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO - MAZURSKIEGO

Tabela 7. Wykaz stref archeologicznych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Nr działki	Nr stan. w miejscowości	Nr decyzji	Obszar AZP
1	Miłakowo	Nawarstwienia kulturowe starego miasta	C-170	5.11.1992	-	st.I	PSOZ- IZA_5350 -61/92	19-57/1
2	Polkajny	5 kurhanów	C-067	12.06.1969	3007,3 008/1	st.I	-	18-58

Źródło: www.wuoz.olsztyn.pl/; dane pozyskane dnia 25.05.2017r.

6.6. ALEJE TYPOWANE DO OCHRONY

Tabela 8. Wykaz alei przydrożnych typowanych do ochrony

WALORYZACJA ALEI PRZYDROŻNYCH				
Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Droga lub odcinek drogi typowany do ochrony	Uwaga
1	528N	Orneta – Miłakowo – Morąg	Droga w obrębie powiatu ostródzkiego	
3	1201N	Miłakowo – Mysłaki Małe – Bieniasze – Niegładki – Włodowo – Kalisty – droga nr 530 – Brzydowo – Boguchwały	odcinek od lasu – Głędy – Mostkowo	Aleja typowana do ochrony jako element krajobrazu kulturowego
4	1401N	droga woj. nr 593 (Pityny) – Raciszewo – Wojciechy – Kłodzin – Łumpia - Kalisty – Gołogóra	Odcinek Pityny – Łumpia	Aleja typowana do wpisu do rejestru zabytków

Źródło: Waloryzacja i program ochrony alei przydrożnych woj. warmińsko-mazurskiego oraz opracowanie własne

7. DEMOGRAFIA

Zagadnienia demograficzne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2016 r. Miasto i Gminę Miłakowo zamieszkiwało faktycznie **5594** mieszkańców (tabela nr 9). Powierzchnia gminy zajmuje 158,4 km², co przy obecnej liczbie mieszkańców daje gęstość zaludnienia około **35 osób/km²**. W porównaniu do lat poprzednich ogólna liczba ludności zmalała. Tendencja spadkowa utrzymuje się od roku 2012, zarówno w mieście jak i na obszarach wiejskich.

Tabela 9. Zmiany liczby ludności zamieszkującej gminę na przełomie lat 2006-2016

Rok/Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ludność ogółem wg faktycznego miejsca zamieszkania	5751	5699	5676	5654	5834	5812	5762	5692	5639	5629	5594
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania w mieście	2682	2688	2 691	2700	2743	2727	2675	2653	2632	2631	2596
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania na wsiach	3069	3011	2985	2954	3091	3085	3087	3039	3007	2998	2998
Gęstość zaludnienia [liczba osób/1km ²]	36	36	36	36	37	37	36	36	36	36	35
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	3,7	-9,1	-4,0	-3,9	30,7	-3,8	-8,6	-12,2	-9,3	-1,8	-6,2
Liczba małżeństw na 1000 ludności	6,5	8,4	8,5	5,9	7,2	5,9	5,9	6,6	3,7	5,2	5,7

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z danych własnych i prowadzonych ewidencji przez Miasto i Gminę Miłakowo, zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy kształtowała się według tabeli nr 12.

Tabela 10. Zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach Miasta i Gminy Miłakowo w latach 2011-2016.

Lp.	Miejscowość	Lata					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Bieniasze	101	108	103	101	101	99
2.	Boguchwały	653	647	646	653	641	623
3.	Gilginia	45	43	43	42	39	38
4.	Głodówko	123	128	130	127	128	130
5.	Gudniki	129	124	121	120	105	104
6.	Henrykowo	71	66	65	61	59	62
7.	Janowo	2	2	2	2	2	2
8.	Kługajny	31	31	30	30	39	36
9.	Książnik	328	322	316	316	315	317
10.	Miejski Dwór	88	88	87	87	88	89
11.	Miłakowo	2755	2722	2728	2692	2674	2631

*Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju*

12.	Mysłaki	147	142	143	144	142	142
13.	Naryjski Młyn	31	31	30	29	29	28
14.	Niegławki	2	2	2	2	2	2
15.	Nowe Mieczysławy	39	40	39	42	43	44
16.	Pawełki	13	13	14	13	12	11
17.	Pityny	147	148	148	152	144	139
18.	Pojezierce	17	19	18	14	14	14
19.	Polkajny	86	86	86	85	84	83
20.	Ponary	102	107	110	106	98	101
21.	Raciszewo	86	84	84	82	77	70
22.	Roje	98	95	97	93	92	92
23.	Rożnowo	100	99	101	104	100	99
24.	Rycerzewo	23	21	22	22	22	23
25.	Sągłewo	13	15	15	16	16	17
26.	Stare Bolyty	149	153	150	149	153	159
27.	Stolno	82	84	83	83	85	85
28.	Trokajny	75	74	75	75	75	72
29.	Warkałki	188	189	183	173	172	175
30.	Warkały	164	161	150	137	134	135
31.	Warny	64	65	66	67	66	63
32.	Wojciechy	1	1	1	1	1	1

Źródło: Dane własne Urzędu Miejskiego w Miłakowie

W większości miejscowości liczba ludności zmniejsza się. Największy spadek liczby ludności w 2016 roku w porównaniu do roku 2011 odnotowano w miejscowościach Miłakowo (124 osoby) , Boguchwały (30 osób), Warkały (29 osób) i Gudniki (25 osób). Niewielki przyrost naturalny w ostatnich 5 latach obserwowany jest w kilku miejscowościach gminy, z czego najwyższy w miejscowości Stare Bolyty (10 osób) i Głodówko (7osób).

Tabela 11. Zmiany przyrostu naturalnego oraz liczby urodzeń i zgonów w latach 2006-2016

Rok/Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Przyrost naturalny na 1000 ludności	6,3	5,2	7,6	-0,5	1,9	1,0	0,7	0,3	-2,3	-1,4	-6,6
Urodzenia na 1000 ludności	12,1	15,7	15,1	10,3	12,1	9,1	10,4	11,0	7,4	10,0	5,7
Zgony na 1000 ludności	5,81	10,50	7,45	10,79	10,25	8,10	9,66	10,64	9,68	11,41	brak danych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poziom przyrostu naturalnego od 2010 roku (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) dla gminy jest ujemny. Największy spadek nastąpił w ostatnich dwóch latach tj. 2015-2016. Ujemny przyrost naturalny spowodowany jest zwiększeniem poziomu umieralności w gminie oraz zmniejszającą się liczbą urodzeń. Tendencja spadkowa liczby ludności w gminie może się utrzymywać, co jest zjawiskiem negatywnym, na skutek m in. ogólnej zmiany modelu rodziny oraz odpływem młodych mieszkańców do większych ośrodków miejskich.

Tabela 12. Saldo migracji w Mieście i Gminie Miłakowo na tle województwa warmińsko-mazurskiego

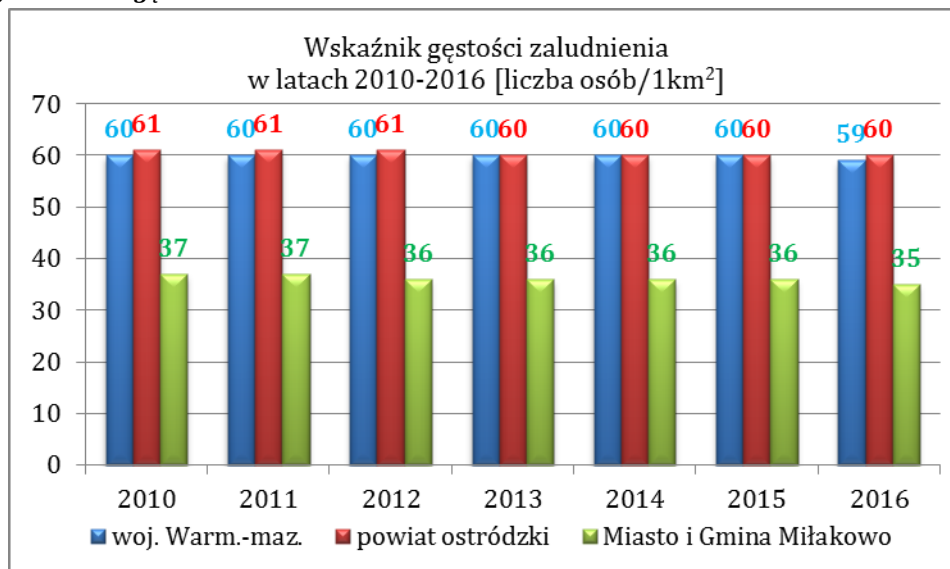
Rok	Miasto i Gmina Miłakowo	Województwo warmińsko-mazurskie
	Saldo migracji Wskaźnik na 1000 ludności	
2010	-6,8	-1,9
2011	-4,8	-2,1
2012	-5,9	-1,8
2013	-7,0	-2,6
2014	-5,3	-2,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Miasto i Gmina Miłakowo podobnie jak województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się ujemnym saldem migracji, jednak dla gminy wskaźnik jest znacznie wyższy. Pozytywnym zjawiskiem jest duży spadek ujemnego salda migracji w ostatnich analizowanych latach, jednak tendencja spadkowa nie jest stała.

Gęstość zaludnienia w Mieście i Gminie Miłakowo jest niższa niż w powiecie olsztyńskim i województwie warmińsko-mazurskim (wykres nr 2). Należy jednak mieć na uwadze, iż w gminie odnotowuje się w ostatnich latach wzrost gęstości zaludnienia co wskazano na poniższym wykresie. Gęstość zaludnienia w województwie i powiecie utrzymuje się na stabilnym, niemal niezmiennym poziomie.

Wykres 2. Zmiany wskaźnika gęstości zaludnienia w latach 2010-2016 w Mieście i Gminie Miłakowo

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Migracje

Saldo migracji wewnętrznych (zameldowania i wymeldowania gminne) a także saldo migracji zagranicznych (wymeldowania za granicę i zameldowania z za granicy) w 2015r. było ujemne (tabela nr 13). Ludność odpływowa stanowiła większy udział niż ludność napływowa. Migracje wewnętrzne obejmują większą część niż migracje zagraniczne. Spowodowane jest przenoszeniem się ludności młodej do większych ośrodków miejskich jak np. Olsztyn, Ostróda, Morąg, najczęściej ze względów ekonomicznych.

Od roku 2011 odpływ ludności do innych regionów kraju wzrastał, natomiast zmniejszały się wyjazdy zagraniczne. W ostatnich latach nastąpił wzrost wyjeżdżających, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie się ogólnej ludności mieszkańców gminy.

Zróznicowana tendencja zmiany salda migracji w poszczególnych latach może być spowodowana, z jednej strony odpływem ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, z drugiej zaś napływem ludności miejskiej w poszukiwaniu ciszy i wiejskiego krajobrazu, z dala od zgiełku dużego miasta.

Na ujemne saldo migracji w przypadku gminy Miłakowo ma również wpływ słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna, która utrudnia dojazd mieszkańców do większych miast i miejscowości sąsiednich. Duże znaczenie w przypadku ujemnego salda migracji ma rolnicze przeznaczenie dużej części gminy. Ludność wyjeżdża do innych miejscowości w celu znalezienia lepszych warunków pracy oraz mieszkalnictwa, nie podejmując działań w zakresie prowadzenia rolnictwa ekologicznego czy agroturystyki, o czym świadczy słabo rozwinięta baza turystyczna w gminie (opisano w rozdziale 9).

Tabela 13. Zmiany wskaźnika salda migracji w latach 2005-2015 w Mieście i Gminie Miłakowo

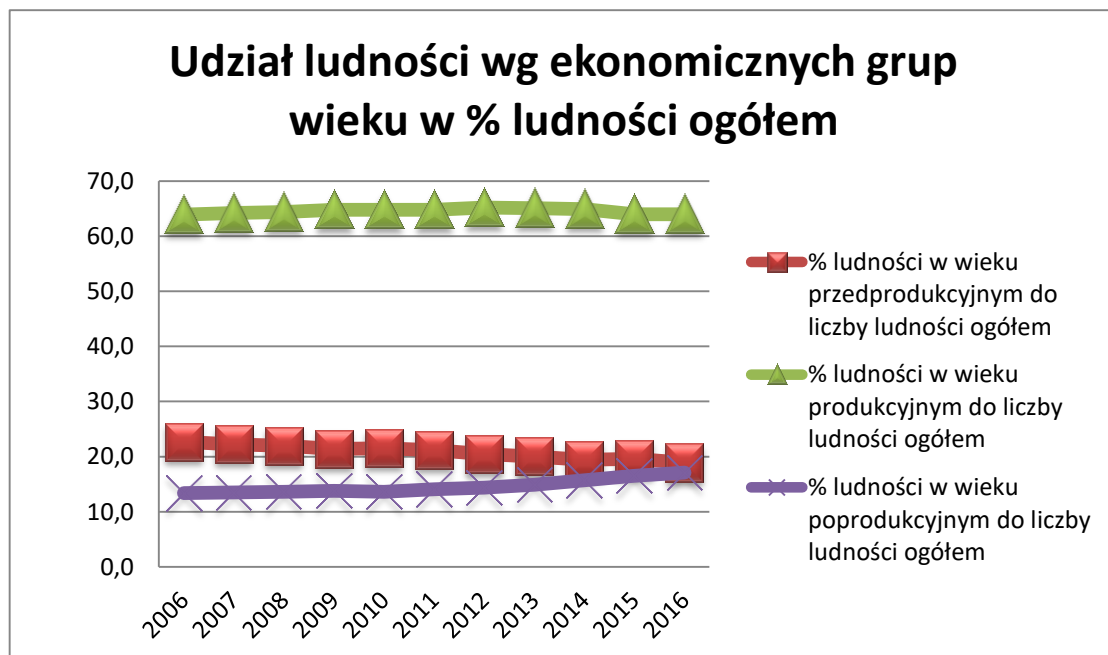
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo migracji wewnętrznych	-49	-51	-85	-57	-11	-38	-14	-30	-37	-26	-34
Saldo migracji zagranicznych	-3	0	-4	-1	-3	-2	-14	-4	-3	-4	Brak danych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Ekonomiczne grupy wieku

Zmiany liczby ludności pod względem podziału na ekonomiczne grupy wieku (ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym) w latach 2006-2016 ukazano na poniższym wykresie (wykres nr 3).

Wykres 3. Zmiany wskaźnika udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Mieście i Gminie Miłakowo, w latach 2006-2016

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W Mieście i Gminie Miłakowo przeważającą grupę ekonomiczną ludności stanowi ludność w wieku produkcyjnym – w roku 2016 ok. 60 % ludności ogółem. W grupie tej obserwuje się tendencję wzrostową, przy czym w ostatnich dwóch latach bez zmiany wartości wskaźnika. Niewielką dynamikę zmian wykazuje wskaźnik liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (tu tendencja spadkowa od roku 2010). W grupie osób w wieku poprodukcyjnym widoczna jest tendencja wzrostowa, w ostatnich dwóch latach o ok. 1,5 %.

Miasto i Gmina Miłakowo podobnie jak województwo warmińsko-mazurskie i powiat ostródzki charakteryzuje się podobną dynamiką zmian wskaźnika ekonomicznych grup ludności w liczbie ludności

ogółem - spadek osób w wieku przedprodukcyjnym związany bezpośrednio ze zmniejszającą się liczbą urodzeń w ostatnich latach, oraz wzrostem ludności w wieku poprodukcyjnym. Gmina Miłakowo w porównaniu do powiatu i województwa według danych za lata 2015-2016 nie odnotowała spadku ludności w wieku produkcyjnym, co jest zjawiskiem pozytywnym.

Tabela 14. Struktura ludności wg wieku w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu z sytuacją w powiecie ostródzkim i województwie warmińsko-mazurskim

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU W MIEŚCIE I GMINIE MIŁAKOWO, POWIECIE OSTRÓDZKIM I WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM						
UDZIAŁ LUDNOŚCI WG. EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU W % LUDNOŚCI OGÓŁEM						
Jednostka administracyjna	Przedprodukcyjnym		Produkcyjnym		Poprodukcyjnym	
	2015r.	2016r.	2015 r.	2016r.	2015r.	2016r.
Woj. warm.-maz.	18,5	18,4	63,7	63,1	17,7	18,5
Powiat ostródzki	19,1	18,9	63,4	62,8	17,5	18,3
Miasto i Gmina Miłakowo	19,6	18,9	64,0	64,0	16,5	17,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pracujący

Według danych z 2015r. w gminie Miłakowo liczba pracujących osób wynosiła 651 z czego większość stanowiły kobiety (395 osób). Liczba pracujących wzrosła w porównaniu do lat ubiegłych. Zmiany w ciągu ostatnich lat w liczbie osób pracujących przedstawia tabela 15.

Tabela 15. Zmiany liczby osób pracujących w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012-2015

Rok	2012	2013	2014	2015
Liczba	521	553	613	651

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z ważniejszych problemów województwa warmińsko-mazurskiego, gdzie stopa bezrobocia jest najwyższa w kraju. Problem ten dotknął szczególnie dotkliwie mieszkańców obszarów wiejskich, a jego skala świadczy o szczególnie trudnej sytuacji mieszkańców wsi na rynku pracy.

W roku 2016 w Mieście i Gminie Miłakowo bezrobocie rejestrowane kształtowało się na poziomie:

- 449 osób ogółem, w tym 12,5 % w wieku produkcyjnym,
- 221 mężczyzn, w tym 11,2 % w wieku produkcyjnym,
- 228 kobiet, w tym 14,2 w wieku produkcyjnym.

Dla porównania ogólna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim wynosiła 73 079 z czego bezrobotni z Miasta i Gminy Miłakowo stanowili ok. 0,7 % tej liczby. Zmiany liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych na tle województwa przedstawia tabela 16.

Tabela 16. Zmiany liczby bezrobotnych w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2012-2016

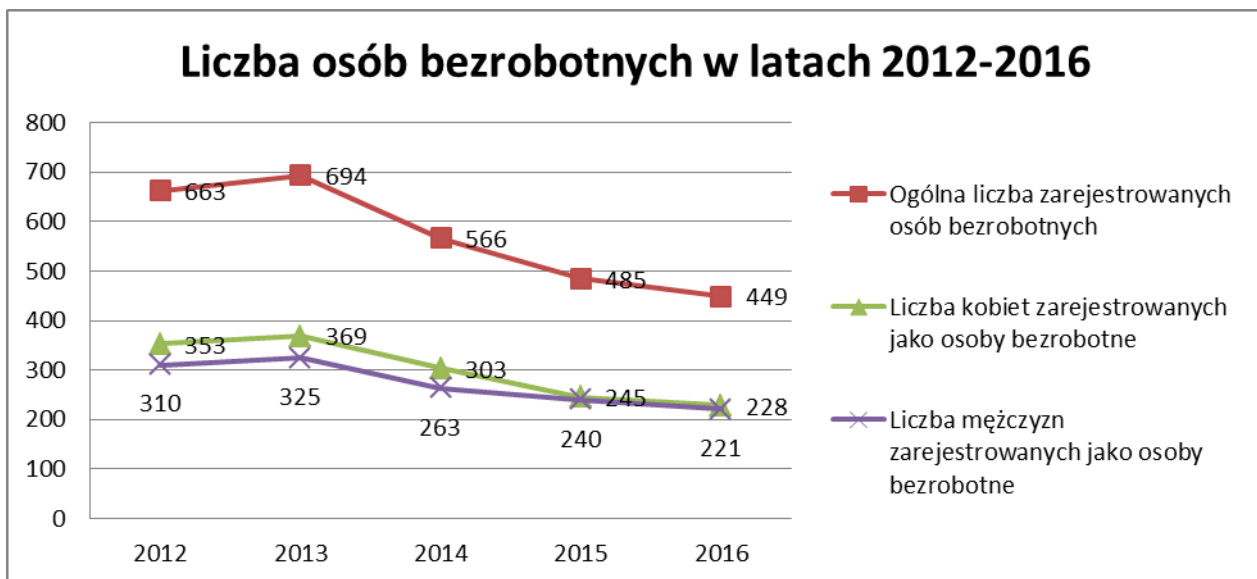
ROK	GMINA MIŁAKOWO		WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE	
	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI [LICZBA OSÓB]	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI [LICZBA OSÓB]	UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM [%]
2012	663	17,7	113 223	12,0
2013	694	18,7	115 873	12,4
2014	566	15,5	98 139	10,6
2015	485	13,5	83 510	9,1
2016	449	12,5	73 079	8,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych. Tendencja ta utrzymuje się od roku 2013, w porównaniu do którego spadek nastąpił o 35%. W Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do danych dla województwa grupa osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym jest wyższa o ok. 4,4%

Poniżej przedstawiono zmiany liczebności osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w latach 2012-2016:

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w latach 2012-2016 w Mieście i Gminie Miłakowo

Źródło

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W ostatnich latach obserwuje się zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród kobiet i mężczyzn na podobnym poziomie – w latach 2015-2016 kobiety o 17, a mężczyźni o 19 osób.

Spadkowi bezrobocia w Mieście i Gminie Miłakowo towarzyszy jednocześnie spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej - w latach 2010-2015 22 gospodarstwa domowe, przestały korzystać z pomocy społecznej. Tendencja ta jest porównywalna do sytuacji w powiecie ostródzkim.

W tabeli 18 przedstawiono wskaźniki obrazujące wielkość udzielanej mieszkańcom gminy pomocy społecznej na tle powiatu ostródzkiego.

Tabela 17. Pomoc społeczna w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w powiecie ostródzkim w latach 2011-2015

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju

	BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI OGÓŁEM	GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ
2012r.			
powiat ostródzki	8857	6541	18302
Miasto i Gmina Miłakowo	663	360	1059
2013r.			
powiat ostródzki.	9114	6882	18867
Miasto i Gmina Miłakowo	694	380	1130
2014r.			
powiat ostródzki	7376	6432	16909
Miasto i Gmina Miłakowo	566	367	1072
2015r.			
powiat ostródzki	5882	6229	15976
Miasto i Gmina Miłakowo	485	366	1028
2016r.			
powiat ostródzki	5405	Brak danych	Brak danych
Miasto i Gmina Miłakowo	449	Brak danych	Brak danych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Prognoza

Podsumowując, w najbliższych latach w Mieście i Gminie Miłakowo spadek liczby mieszkańców może wzrastać, co związane może być z odpływem ludności młodej do większych ośrodków miejskich oraz za granicę kraju. Akcesja do Unii Europejskiej i otwarcie rynków zachodnich spowodowało w ostatnich latach migrację pracowników do państw członkowskich, przede wszystkim do Anglii i Irlandii. W gminie zauważalny jest brak wykwalifikowanych pracowników, posiadających specjalistyczne umiejętności. Ogromne znaczenie w ciągu najbliższych lat powinny mieć szkolenia zawodowe dla osób bez kwalifikacji, lub pragnących uzyskać dodatkowe kwalifikacje.

Tereny gminy stanowią w przeważającej części grunty rolnicze, gmina nie jest dobrze skomunikowana z głównymi ośrodkami wojewódzkimi, jednak posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. W związku z tym niekorzystny trend spadku ogólnej liczby ludności może zostać odtworzony poprzez rozwój i zwiększenie aktywności mieszkańców, w tym między innymi w kierunku tworzenia gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych oraz bazy i oferty turystycznej, stwarzając tym samym nowe miejsca pracy i zachęcając do zamieszkania ludności z zewnątrz.

W związku z powyższym przewiduje się dalszy spadek liczby ludności młodej z przyczyn zarobkowych lub edukacyjnych. Sprzyjające prognozy dotyczą natomiast rynku pracy. Prognozuje się dalszy spadek liczby osób pozostających bez zatrudnienia oraz wzrost kwalifikacji i przedsiębiorczości mieszkańców, głównie w zakresie rozwoju rolnictwa i usług turystycznych.

8. GOSPODARKA

Miasto i Gmina Miłakowo ma charakter rolniczo - przemysłowy. Podstawową funkcją rozwoju gminy jest jednak rolnictwo.

W ostatnich latach w Mieście i Gminie Miłakowo obserwowany jest spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. Na koniec 2016r. na terenie gminy było zarejestrowanych w rejestrze REGON 347 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowana większość z nich stanowiły podmioty prywatne – 92 %. Zaledwie 28 podmiotów zaliczało się do sektora publicznego. Gmina w ostatnich latach odnotowała także duży spadek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 – najwyższy spadek w latach 2015-2016, o 18 osób.

Liczba podmiotów z sektora publicznego w analizowanych latach 2012-2016 utrzymywała się na jednakowym poziomie od roku 2014 tj. 28 podmiotów (tabela nr 18). Liczba podmiotów zaliczonych do sektora prywatnego zmalała w badanym okresie o 22 podmioty.

Tabela 18. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012-2016

	2012r.	2013r.	2014r.	2015r.	2016r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	367	362	368	360	347
w tym sektor publiczny	26	27	28	28	28
w tym sektor prywatny	341	335	340	330	319
Podmioty wg. PKD 2007 - ogółem	367	362	368	360	347
w tym rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	43	47	40	42	38
w tym przemysł i budownictwo	98	90	95	91	85
w tym pozostała działalność	226	225	233	227	224
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007	246	242	249	243	225

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Spośród podmiotów gospodarczych najmniej jest podmiotów prowadzących działalność rolniczą, leśną, łowiecką i rybacką. Nie mniej jednak większość obszarów gminy przeznaczona jest na działalność rolniczą (62% powierzchni gminy to użytki rolne), która charakteryzuje się działaniem wielkoobszarowym, prowadzonym przez pojedyncze podmioty, lub też nie jest zarejestrowana, wykonywana na potrzeby samozaopatrzenia.

Spośród pozostałych rodzajów działalności w gminie funkcjonuje dużo podmiotów wykonujących działalność o charakterze przemysłowym i usługowym, w tym głównie handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, przetwórstwo przemysłowe i budownictwo.

Miasto i Gmina Miłakowo pod względem liczby osób prowadzących działalność gospodarczą zajmuje 6 miejsce w powiecie. Mniejszą liczbę wskaźnika odnotowano w gminie Dąbrówno i Grunwald. Najwyższą liczbę osób prowadzącą działalność gospodarczą posiadają gminy miejska i wiejska Ostróda, Morąg, Miłomłyn, Łukta. W tych gminach udział w ogólnej liczbie ludności wynosi ponad 5%, z czego najwyższy jest w gminie miejskiej Ostróda. Udział ludności prowadzącej działalność gospodarczą w Mieście i Gminie Miłakowo jest na poziomie 4%, co jest wartością jedną z najniższych. Należy mieć na uwadze, iż w gminach miejskich czy miejsko – wiejskich, przeważnie to miasto jest głównym miejscem lokalizacji działalności gospodarczej i usług, a nie teren wiejski. W miastach liczba działających podmiotów gospodarki narodowej może być większa z uwagi na większe zagęszczenie ludności, a co za tym idzie większe zapotrzebowanie na punkty usługowe służące zaspokojeniu podstawowych potrzeb

mieszkańców. W związku z powyższym wnioskować można że Miłakowo jako gmina miejsko-wiejska na tle gmin sąsiednich, charakteryzuje się niższym poziomem przedsiębiorczości mieszkańców.

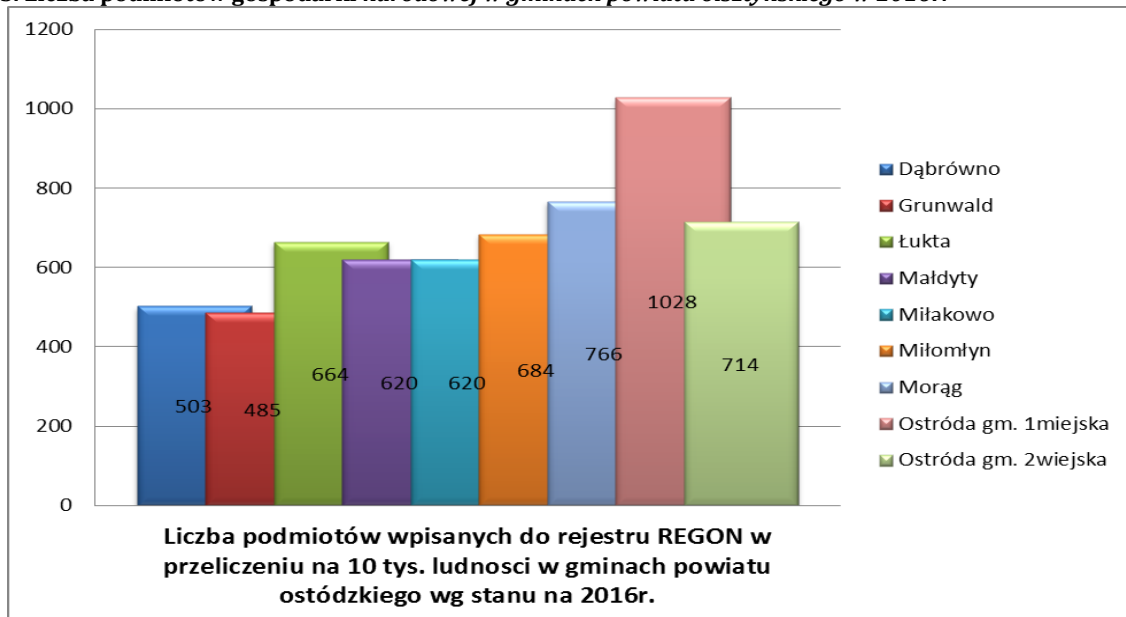
Tabela 19. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w pozostałych gminach powiatu

L. P.	GMINA	OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ (SEKTOR PRYWATNY)	UDZIAŁ OSOB FIZYCZNYCH PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ (SEKTOR PRYWATNY) W OGOLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI [%]
1	Dąbrówno	161	3,7
2	Grunwald	195	3,4
3	Łukta	234	5,2
4	Małdyty	277	4,4
5	Miłakowo	225	4,0
6	Miłomłyn	270	5,4
7	Morąg	1 310	5,3
8	Ostróda gm. 1miejska	2 249	6,8
9	Ostróda gm. 2wiejska	881	5,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny i opracowanie własne

Miasto i Gmina Miłakowo zajmuje 4. miejsce w powiecie pod względem liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności (wykres nr 5) oraz 7. miejsce w klasyfikacji pod względem liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym (tabela nr 20).

Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminach powiatu olsztyńskiego w 2016r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 20. Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w gminach powiatu ostródzkiego w 2016r.

L. P.	GMINA	NOWO ZAREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARCZE W SEKTORZE PRYWNYM
1	Dąbrówno	17
2	Grunwald	23
3	Łukta	36
4	Małdyty	36
5	Miłakowo	21
6	Miłomłyn	35
7	Morąg	141
8	Ostróda gm. 1miejska	228
9	Ostróda gm. 2wiejska	100

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, stan na 2016r.

Biorąc pod uwagę zasoby gminy, jej walory krajobrazowe i środowiskowe, nowe podmioty gospodarcze powstające na terenie gminy powinny być związane z usługami i turystyką (wypełniając zwłaszcza lukę w dostępności bazy noclegowej i gastronomicznej). Rozwój działalności gospodarczej obok wzrostu lokalnej aktywności wpływa na zwiększenie dochodów uzyskiwanych z podatku od nieruchomości i pośrednio z udziałów w podatku od dochodów osobistych. Należałoby więc w najbliższych latach położyć większy nacisk na stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, głównie małych i średnich przedsiębiorstw.

9. TURYSTYKA

Atrakcje turystyczne na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi oraz dużym potencjałem turystycznym. Na walory turystyczne składa się przede wszystkim wielorakość form w jakich występują wody powierzchniowe, znaczące zalesienie, urozmaicone ukształtowanie terenu, niskim poziom zaludnienia oraz urbanizacji, czyste powietrze, które to warunkują możliwość dobrego rozwoju różnorodnych form wypoczynku oraz rekreacji.

Do głównych atrakcji turystycznych zaliczyć należy:

- licznie występujące pomniki przyrody,
- osady, cmentarzyska, obiekty o własnej formie terenowej (grodziska, kurhany i umocnienia ziemne) oraz część punktów i śladów osadniczych o dużych walorach poznawczych dla całego regionu,
- obiekty i zespoły kulturowe wpisane do rejestru i ewidencji zabytków,
- bogata historia obszaru gminy,
- jeziora, lasy, strefy ochrony przyrody i rezerwat „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”,
- franciszkański szlak turystyczny,
- szlaki rowerowe.

SZLAK FRANCISZKAŃSKI

Szlak prowadzi po zabytkach architektury sakralnej (klasztornej i kościelnej) oraz przez miejsca współczesnego kultu religijnego. Ideą jest pokazanie dziedzictwa kultury materialnej i duchowej regionów przez które szlak przebiega. Region szlaku: Ziemia Dobrzyńska, Ziemia Chełmińska, Pomezania, Warmia, Mazowsze, Kujawy. Przebieg szlaku: Skępe – Lipno – Obory – Trutowo – Toruń – Golub-Dobrzyń – Wąbrzeźno – Rywałd – Szymbark – Kamieniec – Zalewo – Miłakowo – Orneta – Lidzbark – Stoczek Klasztorny – Św. Lipka – Tłukowo – Barczewo – Barczewko – Jankowo – Wrzesina – Gietrzwałd – Lubawa – Szczutowo – Żuromin – Sierpc – Bożewo – Płock – Murzyno – Włocławek.

SZLAKI ROWEROWE

"siedziba kamery": Morąg - Dury - Żabi Róg - Boguchwały - Książnik - Miłakowo - Niebrzydowo Wielkie - Morąg Długość: około 36 km.

czerwony "Narie": Morąg - Bogaczewo - Gulbity - Niebrzydowo Wielkie - Naryjski Młyn - Roje - Ponary - Boguchwały - Wilnowo - Lusajny Małe - Kretowiny - Piąg - Dury - Morąg Długość: ok.40 km

Poniżej zobrazowano charakterystyczne obiekty turystyczne w gminie Miłakowo.

**Kościół Podwyższenia Krzyża
Świętego w
Miłakowie.**

Źródło: <http://morag.pl/lot/gmina-milakowo/>

Młyn na Miłakówce

Źródło: <http://morag.pl/lot/gmina-milakowo/>

Lapidarium w Miłakowie

Źródło: <http://morag.pl/lot/gmina-milakowo/>

**Parafia Świętej Barbary
w Boguchwałach**

Źródło: <http://archwarmia.pl/parafie/parafie/boguchwaly-parafia-swietej-barbary/>

Gmina Miłakowo ma słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną. W Mieście i Gminie Miłakowo działają dwa hotele w Wojciechach i Bieniaszach, 6 obiektów oferujących noclegi, w tym prywatne kwatery i agroturystyki oraz jedno pole namiotowe. Liczbę miejsc noclegowych dostępnych w gminie Miłakowo przedstawia poniższa tabela.

Na bazę gastronomiczną w gminie składa się ok. 8 obiektów, w tym restauracje, bary a także oferty gastronomiczne przy obiektach noclegowych.

W poniższej tabeli nr 21 podano liczbę turystycznych obiektów noclegowych oraz liczbę miejsc noclegowych w poszczególnych gminach powiatu ostródzkiego.

Tabela 21. Turystyka w Mieście i Gminie Miłakowo na tle turystyki w powiecie ostródzkim

GMINA POWIATU OSTRÓDZKIEGO	LICZBA TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW NOCLEGOWYCH W VII 2016R.	LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W VII 2016R.
Dąbrówno	3	262
Grunwald	1	46
Łukta	3	305
Małdyty	0	0
Miłakowo	3	160
Miłomłyn	5	496
Morąg	8	298
Ostróda gm. 1miejska	9	784
Ostróda gm. 2wiejska	7	1072

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Miasto i Gmina Miłakowo na tle powiatu ostródzkiego jest jednostką o mało rozwiniętej bazie turystycznej. W gminie pomimo dużego potencjału i możliwości rozwoju turystyki, w tym agroturystyki jest mało obiektów oferujących noclegi i usługi gastronomiczne.

Region Warmii i Mazur

Miasto i Gmina Miłakowo zlokalizowana jest w pobliżu dwóch większych, w miarę dobrze rozwiniętych ośrodków turystycznych – Ostródy i Morąga. Bliskość tych ośrodków oraz malowniczy i wysoce atrakcyjny przyrodniczo charakter regionu może umożliwić zwiększenie liczby turystów i rozwój lokalnej agroturystyki. Gminę charakteryzuje atrakcyjne położenie wśród bogatych lasów, łąk i pięknych jezior. Takie położenie sprawia, że gmina jest idealnym miejscem do wypoczynku oraz uprawiania turystyki aktywnej, zwłaszcza wodnej i rowerowej.

Poza tym gminę wyróżnia cisza i spokój, możliwość wypoczynku z dala od dużych ośrodków miejskich.

W powiecie ostródzkim głównymi atrakcjami turystycznymi są:

- Kanał Elbląski - statki żeglugi Ostródzko-Elbląskiej pozwalają turystom dotrzeć do najciekawszych zakątków regionu;
- Pole bitwy pod Grunwaldem – miejsce związane bezpośrednio z historią Polski, gdzie corocznie 15 lipca organizowana jest rekonstrukcja historyczna bitwy;
- Wzgórza Dylewskie - z najwyższym wzniesieniem- Dylewską Górą; znajduje się tu wyciąg narciarski, a pola Grunwaldu leżą tuż przy Dylewskiej Górze; na atrakcyjność okolic wpływa znajdujący się luksusowy ośrodek SPA.

Miasto i Gminę Miłakowo, tak jak i cały region warmińsko – mazurski wyróżnia piękno krajobrazu, wysokie zasoby przyrodnicze, w tym dziko występująca fauna i flora. Położenie w części kraju określanego jako Zielone Płuca Polski stanowi o wyjątkowości regionu i przynależności do jednych z najbardziej atrakcyjnych turystycznie obszarów, z czystym powietrzem, bogactwem i różnorodnością wód powierzchniowych, lasów oraz form ukształtowania terenu.

10. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Usługi

Siedziba Urzędu Miejskiego i Posterunek Policji znajdują się w mieście Miłakowo. Miasto to jest głównym ośrodkiem usługowym w gminie, dlatego też jego rola jest znacząca. W Miłakowie największe jest nagromadzenie obiektów usługowych - sklepy, punkty gastronomiczne i inne punkty usługowe. Jednym z większych sołectw oprócz Miłakowa w gminie są Boguchwały, gdzie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, szkoła podstawowa, sklepy oraz obiekty noclegowe.

Oświata

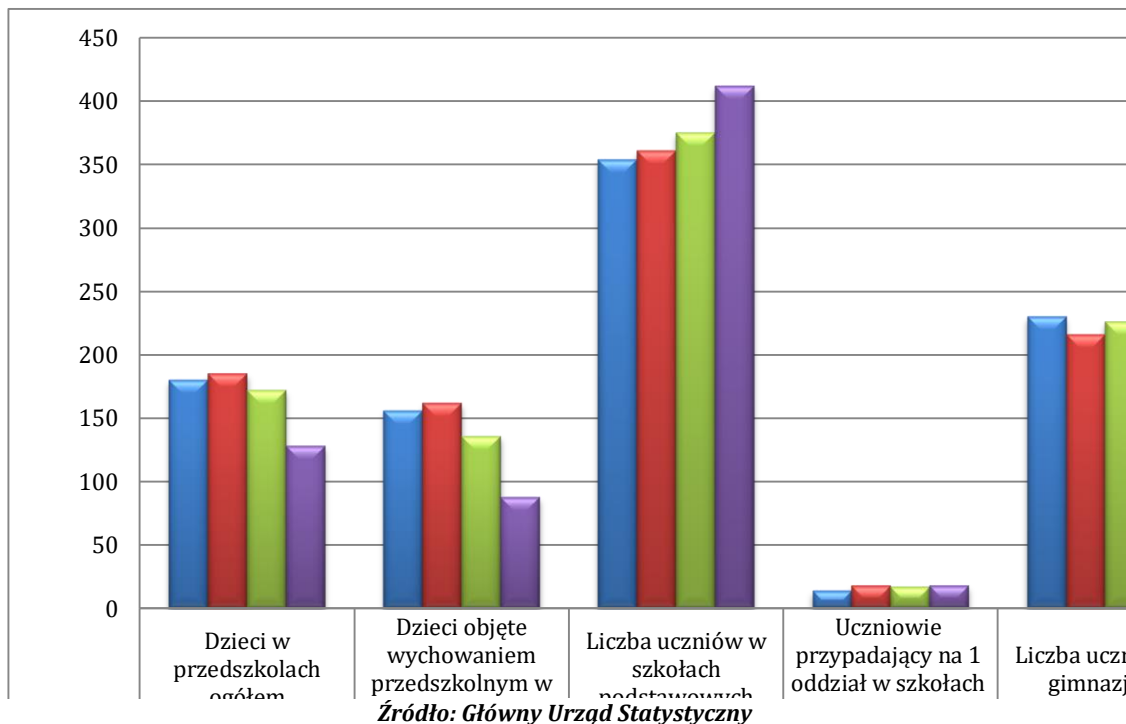
Na terenie miasta i gminy działają dwie placówki oświatowe, w tym jedna będąca jej jednostką budżetową oraz jedna placówka szkolno-wychowawcza dla młodzieży niepełnosprawnej w stopniu lekkim i umiarkowanym, prowadzona przez Powiat Ostródzki. Są to:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II w Miłakowie wraz z filią w Boguchwałach;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Miłakowie, w tym szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa.

Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w ostatnich 4 latach, w tym także w wieku 3-6 lat zmniejszyła się. Spowodowane jest to ujemnym saldem migracji, a także spadkiem przyrostu naturalnego w gminie. W związku z tym obecne zaopatrzenie gminy w miejsca przedszkolne jest wystarczające dla obecnych i przyszłych potrzeb.

Największy udział jest dzieci uczęszczających do szkół podstawowych. W ostatnich 4 latach liczba uczniów szkół podstawowych systematycznie wzrastała. Liczba uczniów w gimnazjum w Miłakowie natomiast zmalała w latach 2014-2015. Analizując liczbę uczniów przypadającą na jeden oddział oraz biorąc pod uwagę zmiany w szkolnictwie, w aspekcie likwidacji gimnazjum, gmina Miłakowo w perspektywie kolejnych lat może potrzebować większej liczby miejsc dostępnych w placówkach szkół podstawowych.

Wykres 6. Liczba dzieci w przedszkolach i uczniów w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012-2015

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Stan techniczny bazy do nauczania, którą dysponują placówki oświatowe, jest w pełni zadowalający, jednakże szkoły i przedszkole są na bieżąco modernizowane.

Kultura i sport

Na terenie gminy funkcjonuje Miłakowski Dom Kultury. Placówka ma na celu pozyskiwanie i zachęcanie społeczności do uczestnictwa w życiu kulturalno-artystycznym. Przy Miłakowskim Domu Kultury funkcjonuje zespół folklorystyczny „Warmianki”.

Dom Kultury w Miłakowie w ramach swej działalności kulturalnej organizuje: wystawy, występy zespołów amatorskich, artystów i zespołów zawodowych, imprezy okolicznościowe, turystyczne i sportowo - rekreacyjne, prelekcje, wykłady, konkursy. Dodatkowo w ramach działalności edukacyjnej umożliwia uczestnictwo w różnych kursach.

Na terenie Gminy funkcjonuje Biblioteka Publiczna w Miłakowie oraz jej filia w Boguchwałach, które w roku 2015 łącznie zatrudniały 3 pracowników, posiadały księgozbiór w liczbie 20 893 woluminów, a liczba czytelników wyniosła 461 osób.

W Gminie działa także kilkanaście organizacji w sferze sportowej – ich wykaz zamieszczono w poniższej tabeli nr 22:

Tabela 22. Wykaz organizacji prowadzących działania sportowe na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

L. p.	ORGANIZACJE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE MIASTA I GMINY MIŁAKOWO	SIEDZIBA
1	Miejsko-Gminny Klub Sportowy	Miłakowo
2	Uczniowski Klub Sportowy UKS "Tęcza"	Miłakowo
3	Uczniowski Klub Sportowy UKS „Zawisza”	Miłakowo
4	Ochotnicza Straż Pożarna	Miłakowo
5	Ochotnicza Straż Pożarna	Boguchwały
6	Stowarzyszenie „Symbioza”	Pityny
7	Stowarzyszenie IKE	Miłakowo
8	Stowarzyszenie im. Ojca Władysława Włodyki	Miłakowo
9	TPS Boguchwały	Boguchwały
10	Stowarzyszenie Miłośników Jeziora Mildzie	Miłakowo
11	Stowarzyszenie Na Rzecz Edukacji i Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej	Miłakowo

Większość wyżej wymienionych organizacji stanowią organizacje opierające się na pracy własnej członków i wolontariuszy. Pracownicy są zatrudniani sporadycznie w celu realizacji danego projektu. Głównymi kierunkami i celami działań są:

- rozwój społeczny gminy i poszczególnych miejscowości;
- współpraca z innymi społecznościami;
- rozwój kultury fizycznej w określonych dziedzinach sportowych, rekreacji i turystyki.

Na terenie gminy prowadzone są zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży uczącej się: piłka siatkowa, piłka nożna, aerobik. Lokalni liderzy sportowi spotykają się grupami nieformalnymi podczas rozgrywek w halową piłkę nożną, siatkową, Beach soccera.

Podstawowym źródłem finansowania działań, które realizują organizacje są dotacje z budżetu lokalnego samorządu lub innych źródeł, zbiórki publiczne, środki pozyskiwane od sponsorów oraz składki członkowskie.

Na infrastrukturę sportową w Gminie składa się:

- stadion miejski w Miłakowie,
- boiska do piłki nożnej 2 w Miłakowie, Boguchwałach, Książniku, Rożnowie, Warnach, Stolnie, Polkajnach, Warkałach, Mysakch.
- boiska do piłki siatkowej - Głodówko, Gudniki, Książnik, Mysłaki, Raciszewo, Rożnowo, Trokajny, Henrykowo, Pityny.

- Sale gimnastyczne przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym oraz na Osiedlu Kolorowym w Miłakowie.

Oprócz jednego boiska w Boguchwałach o nawierzchni sztucznej, pozostałe posiadają nawierzchnię naturalną. Sale gimnastyczne w Miłakowie są w dobrym stanie technicznym. Jedna większa, w skład której wchodzi: hala sportowa -piłka nożna, ręczna, siłownia i sala korekcyjna; druga do gry w koszykówkę/siatkówkę. Zlokalizowany w Miłakowie stadion miejski wymaga modernizacji (brak oświetlenia, dobrej jakości szatni i trybun).

Pomoc społeczna

Spółeczno-ekonomiczne różnicowanie się społeczeństwa wywołuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. Funkcjonują również programy rządowe, mające na celu ochronę poziomu życia rodzin. Uwarunkowania ustawowe przesunęły pewne grupy osób z urzędów pracy, gdzie pobierały zasiłek dla bezrobotnych, do Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, które obejmują ich gwarantowanymi zasiłkami okresowymi. Najczęstszym powodem przyznawania pomocy w formie pieniężnej czy naturze jest obecnie trudna sytuacja materialna rodzin dotkniętych bezrobociem. Podobnie długotrwała choroba i niepełnosprawność to jedne z ważniejszych przyczyn objęcia pomocą społeczną. Istotnym problemem społecznym o trudnych do przewidzenia skutkach, jest uzależnienie się części rodzin korzystających z częstej pomocy i zatracanie własnej aktywności oraz przedsiębiorczości w rozwiązywaniu trudnych problemów życiowych i ekonomicznych.

W Miłakowie funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2015 roku ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 366 gospodarstw domowych. W latach 2013-2015 nastąpił spadek gospodarstw domowych korzystających z takich form pomocy.

Poniżej w tabeli 23 przedstawiono zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych na tle gmin sąsiednich.

Tabela 23. Zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych w Mieście i Gminie Miłakowo na tle gmin sąsiednich w latach 2012-2015

Gmina	Rodziny pobierające zasiłki rodzinne na dzieci				Kwota świadczeń rodzinnych			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Dąbrówno	270	249	229	214	1 915	1 789	1 617	1 809
Grunwald	411	386	352	347	2 849	2 782	2 507	2 574
Łukta	256	246	227	214	1 777	1 714	1 598	1 764
Małdyty	367	322	275	264	2 760	2 477	2 109	2 396
Miłakowo	355	345	325	312	2 638	2 405	2 109	2 297
Miłomłyn	288	269	240	228	1 966	1 886	1 737	1 978
Morąg	1 381	1 242	1 155	1 061	10 728	9 656	8 653	9 560
Ostróda gm. 1miejska	1 010	930	874	840	8 189	8 028	7 923	8 759
Ostróda gm. 2wiejska	835	751	673	618	5 909	5 586	5 325	5 680

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W gminie Miłakowo podobnie jak w większości gmin sąsiednich spadła liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych na dzieci, przy jednoczesnym wzroście kwoty tych świadczeń. W 2015 roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 5778,5 tys. zł.

Opieka zdrowotna

W mieście i gminie nie ma szpitala, ze specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy korzystają głównie w oddalonym o 14 km Morągu oraz w Olsztynie. W gminie Miłakowo nie ma żłobka ani domu pomocy społecznej.

Opieka zdrowotna w Gminie zapewniana jest przez jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (lekarze podstawowej opieki zdrowotnej pierwszego kontaktu) oraz dwa Kontraktowe Gabinety Stomatologiczne funkcjonujące w mieście. Poza tym działa jedna apteka. Stan opieki lekarskiej i dostęp do podstawowych usług medycznych na terenie Miłakowa jest dobry. W bardzo ograniczonym zakresie dostępne są natomiast usługi specjalistyczne (głównie jednorazowe akcje - brak stałych porad).

Bezpieczeństwo publiczne

Miasto i Gmina Miłakowo ma obowiązek do zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego. W ramach tej ustawy Gmina nawiązała współpracę z lokalnymi służbami (Policja) oraz wspiera działalność Ochotniczej Straży Pożarnej.

W gminie znajduje się Posterunek Policji zlokalizowany w Miłakowie. Na terenie gminy Miłakowo nie stwierdza się wysokiego poziomu przestępczości. Według danych statystycznych Posterunku Policji w Miłakowie skala przestępstw popełnionych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo w latach 2016-2017 przedstawia się następująco:

Klasyfikacja prawna	Rok 2016	Rok 2017
Kradzież	8	0
Kradzież z włamaniem	5	4
Zniszczenie mienia	3	3
Naruszenie czynności narządu ciała	1	1
Kradzież rozbójnicza	1	1
Kierowanie pojazdem mechanicznym pod wpływem nietrzeźwości	7	5
Znęcanie się nad członkami rodziny	7	5
Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego	5	6
Oszustwo	1	1
Spowodowanie wypadku drogowego	3	2

Ochronę przeciwpożarową zapewniają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) zlokalizowane w Miłakowie i Boguchwałach, dysponujące:

- 2 remizami strażackimi,
- 4 samochodami, motopompami, łodziami ratowniczymi, sprzętem rat. tech., medycznego,

Strażacy z gminy zajmują się również ratownictwem medycznym i wodnym. OSP zrzeszają łącznie ponad 80 strażaków ochotników. Ochotnicza Straż Pożarna, działająca w gminie skupia aktywną społeczność lokalną i poprzez organizację spotkań integrujących, zawodów pożarniczych, wpływa również na aktywizację i integrację środowiska lokalnego, a poprzez to, na rozwój miasta i gminy.

Większość pożarów w gminie stanowią pożary lasów (19,1 % powierzchni gminy), poszycia leśnego i traw na nieużytkach. Przyczynami tych pożarów najczęściej bywa nieostrożność osób dorosłych lub podpalenie.

Cmentarze

W zarządzie gminy jest jeden cmentarz komunalny w Miłakowie. Pozostałe w rezerwach terenowych parafii lub w parkach, wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków.

Tabela 24. Wykaz cmentarzy zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

L. p.	Miejscowość	Nazwa
1	Boguchwały	Cmentarz przykościelny
2	Gudniki	Cmentarz przykościelny
3	Książnik	Cmentarz przykościelny
4	Miłakowo	Cmentarz rzymsko-katolicki
5	Miłakowo	Cmentarz ewangelicko-augsburski
6	Miłakowo	Cmentarz żydowski
7	Miłakowo	Cmentarz parafialny
8	Ponary	Cmentarz rodowy
9	Stolno	Cmentarz rodowy
10	Kłodzin	Cmentarz ewangelicki

Źródło: Dane Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i dane własne Urzędu Miejskiego w Miłakowie

11. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo funkcjonują 304 gospodarstwa rolne (tabela nr 25). Największą grupę stanowią gospodarstwa małe do 1 ha włącznie – ok.36% oraz gospodarstwa duże powyżej 15ha – ok. 30%. Znaczna część produkcji zorientowana jest na samozaopatrzenie rodzin rolników, chociaż systematycznie wzrasta też poziom produkcji towarowej i produkcji wykorzystywanej do wyżywienia turystów.

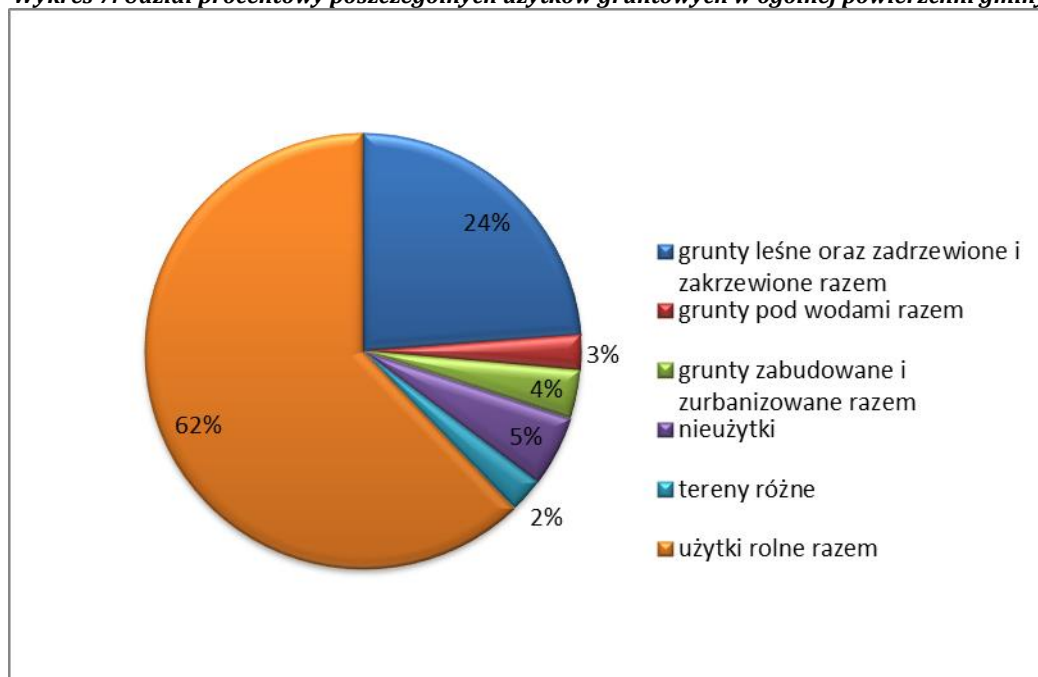
Tabela 25. Liczba gospodarstw rolnych w Mieście i Gminie Miłakowo na stan z końca 2010r.

LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W MIEŚCIE I GMINIE MIŁAKOWO	
Liczba gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą, ogółem	304
Podział na grupy obszarowe:	
gospodarstwa do 1 ha włącznie	108
gospodarstwa 1 ha - 5 ha	83
gospodarstwa 5 ha - 10 ha	36
gospodarstwa 10 ha - 15 ha	22
gospodarstwa 15 ha i więcej	91

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Udział procentowy poszczególnych grup użytków gruntowych w Mieście i Gminie Miłakowo prezentuje wykres nr 7:

Wykres 7. Udział procentowy poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gminy

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Charakterystyka możliwości rozwoju funkcji rolniczej na obszarze gminy

W gminie Miłakowo większość miejscowości charakteryzuje się dobrymi warunkami glebowymi dla rozwoju produkcji rolniczej. Ogólnie w gminie są dość dobre gleby, przeważają grunty III i IV klasy

bonitacyjnej (stanowią około 85% użytków rolnych). W gminie skażenie gleb jest niewielkie, co przy optymalnym wykorzystaniu użytków rolnych stwarza możliwość eksportu znacznej ilości produktów nieprzetworzonych oraz poważniejszego rozwoju przemysłu rolno-spożywczego.

Dominujące uprawy to zboża (72%). Pozostałe to uprawy przemysłowe (12%), rzepa i rzepik (12%) oraz ziemniaki (6%). Najmniej uprawianych jest roślin strączkowych i buraków cukrowych. Warzywa gruntowe nie są uprawiane. Relatywnie niewielka do możliwości potencjalnych rynków zbytu jest zatem produkcja ziemniaków i warzyw. Brak jest rozwiniętego warzywnictwa, w szczególności szklarniowego i pod folią. Zauważa się również systematyczny spadek stanu pogłowia bydła mlecznego, mimo sprzyjających warunków glebowo – przyrodniczych dla tego gatunku produkcji. Przyczyną takiego stanu jest niska opłacalność oraz wysokie wymagania parametrów czystości biologicznej mleka.

Wskaźnik waloryzacji (uwzględnia jakość gleb, rzeźbę terenu, stosunki wodne i klimat) gminy Miłakowo, należy do wyższych w województwie warmińsko-mazurskim. Średni wskaźnik w województwie wynosi 65,3 a w gminie Miłakowo 72,6 pkt. Stwarza to wysoką wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Dużą możliwość rozwoju produkcji rolniczej stanowi uczestnictwo w Klastrach Warmii i Mazur. Z terenu gminy uczestniczy w **Klastrze Wołowiny** 1 hodowca:

- FUTURA XXI Gospodarstwo Rolne, prowadzący działalność związaną z hodowlą bydła.

Inicjatywa klastrowa Klastra Wołowiny w Warmii i Mazur powstała w ramach projektu „Wsparcie rozwoju inicjatywy klastrowej na obszarze woj. warmińsko-mazurskiego w branży produkcji mięsa wołowego w celu podniesienia innowacyjności przedsiębiorstw, wymiany wiedzy i technologii oraz podnoszenia ich konkurencyjności”. Obszar zainteresowania klastra stanowią trzy sektory: przedsiębiorstwa – głównie producenci wołowiny, przetwórcy (ubojnie) i firmy handlowo-usługowe, jednostki badawczo-rozwojowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.

Na terenie gminy funkcjonują gospodarstwa ekologiczne i zakłady produkcji ekologicznej. Jest to bardzo ważna i rozwojowa dziedzina rolnictwa. Gmina posiada odpowiednie uwarunkowania do jej rozwoju - dobre gleby, niskie ich skażenie i wysoka jakość. Zidentyfikowano około 13 gospodarstw ekologicznych z siedzibą zarejestrowaną na terenie miasta i gminy Miłakowo.

Rolnictwo

Funkcja rolnicza w gospodarstwach wieloobszarowych, które stanowią znaczną część obszaru gminy (30% wszystkich gospodarstw) jest istotna pod względem możliwości eksportu znacznej ilości produktów rolniczych, w tym głównie nieprzetworzonych, a także poważniejszego rozwoju przemysłu rolno-spożywczego.

Funkcja rolnicza w gospodarstwach małych stanowiących przeważającą część wszystkich gospodarstw, będzie miała perspektywy rozwoju jedynie w powiązaniu z funkcją turystyczną, głównie agroturystyką, oferującą regionalne, ekologiczne produkty rolnicze.

12. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Lesistość

Lesistość gminy jest średnia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2015 wynosiła 21,8%. Dla porównania lesistość województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 30,9 %. Grunty leśne w gminie zajmują 3 530,12 ha, z czego 3457,85 zajmują lasy. Właścicielem ponad 87 % ogólnej powierzchni lasów jest Skarb Państwa. Powierzchnia lasów zwiększa się nie znacznie – w ciągu ostatnich dwóch lat ok. 0,1 ha.

Tabela 26. Powierzchnia gruntów leśnych w Mieście i Gminie Miłakowo

Dane wg. stanu na 31.12.2015r.	Miasto i Gmina Miłakowo
Grunty leśne [ha]	3530,12
W tym lasy [ha]	3457,85
Grunty leśne – własność prywatna [ha]	503,05
Grunty leśne – własność Skarbu Państwa [ha]	3 026,07
Grunty leśne – własność gmin [ha]	1,00
Lesistość w %	21,80

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego – 2013

Większość kompleksów leśnych oraz jezior na terenie gminy stanowi obszar chronionego krajobrazu. Większość terenów leśnych jest w administracji Lasów Państwowych i należy do Nadleśnictwa Dobrocin, Obręb Ponarzyny, tylko zachodni fragment gminy obejmuje Nadleśnictwo Młynary, Obręby Młynary i Markowo. Część lasów gminy Miłakowo uznane zostało za lasy ochronne.

Do lasów glebochronnych (funkcja ochrony przed procesami erozyjnymi) zaliczono drzewostany rosnące na stromych zboczach jarów i wąwozów w dolinie rzeki Pasłęki i jej dopływu Miłakówki oraz innych mniejszych cieków, a także wzdłuż brzegów jeziora Narie.

Lasy wodochronne (funkcja ochrony siedlisk wilgotnych i zachowania ich zdolności retencyjnych) występują w dolinie rzeki Pasłęki.

Lasy będące w zasobach Lasów Państwowych na terenie gminy są zarządzane głównie przez Nadleśnictwo Dobrocin.

Nadleśnictwo Dobrocin prowadzi gospodarkę leśną wg ustawowo określonych zasad:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymywania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania funkcji lasów,
- powiększania zasobów lasów.

Dominującym typem siedliskowym w nadleśnictwie jest las świeży (73,99%) oraz las mieszany świeży (9,66%). Siedliska lasowe i olesy zajmują 95,1% (14 503,68 ha) natomiast borowe 4,9% (747,40 ha) powierzchni leśnej nadleśnictwa.

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Dobrocin jest buk, który stanowi 26,51% powierzchni. Razem z dębem - 22,58% i pozostałymi gatunkami: brzozą - 12,22%, olszą - 7,57%, jesionem - 0,95%, lipą - 0,62%, grabem - 0,32%, jaworem - 0,18%, dębem czerwonym - 0,14% oraz osiką, wiązem, olszą szarą i akacją - 0,20% gatunki liściaste zajmują 71,29% powierzchni nadleśnictwa. Gatunki iglaste zajmują 28,71% powierzchni leśnej, w tym: sosna - 21,01%, świerk - 5,25%, modrzew - 2,43% oraz jodła i dagleżja - 0,02%.

Lasy Nadleśnictwa Młynary to głównie drzewostany liściaste, gdzie gatunkiem dominującym jest buk, który jako gatunek panujący występuje na 33,26% powierzchni leśnej zalesionej. Kolejne miejsca, biorąc pod uwagę udział powierzchniowy, zajmuje dąb - 15,23% oraz brzoza 11,62%.

Dominującym typem siedliskowym jest las świeży (73,64%) oraz las wilgotny (11,84%). Siedliska lasowe i olesy zajmują 97,38% natomiast borowe 2,62% powierzchni leśnej nadleśnictwa. Z przedstawionych danych, wynika, że zróżnicowanie siedlisk nie jest duże, główną powierzchnię zajmują siedliska bogate - gleby bardzo żyzne - drzewostany liściaste. Głównymi gatunkami lasotwórczymi są: buk zwyczajny, dąb szypułkowy, sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata.

Struktura siedliskowa oraz w części wiekowa i status prawny lasów na terenie gminy są na ogół bardzo sprzyjające dla rozwoju turystyki.

Przemysł leśny

Przemysł rozwinięty na terenie gminy oparty jest o przetwórstwo surowców lokalnych to jest: produkty rolne, drewno i surowce mineralne. Istniejące dobre uwarunkowania do rozwoju rolnictwa, względnie duża ilość lasów, pozwalają prognozować, że dalszy rozwój tej funkcji gospodarczej oparty będzie na dotychczasowych zasadach.

Na terenie gminy funkcjonują tartaki i zakłady stolarskie.

Leśnictwo w gminie ma charakter głównie ochronno-hodowlany. Pozyskiwanie drewna wynika głównie z uintensywnienia zabiegów hodowlanych. Wysokie walory siedlisk leśnych w gminie nie są wykorzystywane dla celów turystyki aktywnej, w tym tras pieszo-rowerowych. Atut ten może sprzyjać zwiększeniu ruchu turystycznego w Gminie, przy zachowaniu wszelkich zasad ochrony i pielęgnacji siedlisk leśnych, w tym rozwój turystyki łowieckiej, która może wyróżnić gminę na tle regionu.

13. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Struktura użytkowania w Mieście i Gminie Miłakowo

Powierzchnia geodezyjna Miasta i Gminy Miłakowo wg danych na 2016r. wynosiła 15 840 ha. Ze względu na grupy rejestrowe wyróżniono następujące grunty:

Tabela 27. Wykaz użytków gruntowych Miasta i Gminy Miłakowo wg stanu na koniec 2014r.

UŻYTKI GRUNTOWE			
Podział		Pow. ew. (ha)	
1. Użytki rolne 2. 9 849	Grunty orne - R	7 342	
	Sady - S-R, S-Ł, S-Ps itd.	9	
	Łąki trwałe - Ł	609	
	Pastwiska trwałe - Ps	1 693	
	Grunty rolne zabudowane - B-R, B-Ł, B-Ps itd.	126	
	Grunty pod stawami - Wsr	18	
	Grunty pod rowami - W	52	
2. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 3774	Lasy - Ls	3 537	
	Grunty zadrzewione i zakrzewione - Lz-R, Lz-Ł itd.	237	
3. Grunty zabudowane i zurbanizowane 573	Tereny mieszkaniowe - B	99	
	Tereny przemysłowe - Ba	14	
	Inne tereny zabudowane - Bi	34	
	Zurbanizowane tereny niezabudowane - Bp	10	
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - Bz	7	
	Tereny komunikacyjne	Drogi - dr	369
		Tereny kolejowe - Tk	39
		Inne - Ti	0
Użytki kopalne - K	1		
3. Grunty pod wodami 4. 408	Morskimi wewnętrznymi - Wm	0	
	Powierzchniowymi płynącymi - Wp	402	
	Powierzchniowymi stojącymi - Ws	6	
5. Użytki ekologiczne - E-Ws, E-Wp, E-Ls itd.		0	
6. Nieużytki - N		831	
7. Tereny różne - Tr		405	

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Struktura własności – grunty komunalne

Na koniec 2016r. w Mieście i Gminie Miłakowo grunty komunalne stanowiły 278 ha całkowitej powierzchni. Zdecydowana większość tj. 87,5% z nich były to grunty będące w bezpośrednim zarządzie gminy. Grunty przekazane w użytkowanie wieczyste stanowiły ok 3 % gruntów komunalnych, zajmując 9 ha powierzchni gminy. W tabeli nr 28 przedstawiono szczegółową strukturę władania nad gruntami komunalnymi.

Tabela 28. Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania, stan na 31 grudnia 2016 r.

Powierzchnia	w ha	w %
ogółem	278	
• Grunty będące w bezpośrednim zarządzie gminy	243,27	87,5
Grunty przekazane:	34,73	12,5
• w użytkowanie wieczyste	9	3,2
• w dzierżawę i użyczenie	25,73	9,3

Źródło: ZAŁĄCZNIK B do Zarządzenia Nr 23/2017 Burmistrza Miłakowa z dnia 27 marca 2017 roku

Mieszkaniowy zasób gminny

Mieszkaniowy zasób gminy stanowią budynki i lokale mieszkalne stanowiące własność Miasta i Gminy Miłakowo lub też gminnych osób prawnych, a także lokale pozostające w posiadaniu samoistnym tych podmiotów. Według informacji o gospodarowaniu mieniem komunalnym i stanie mienia komunalnego wydanej zarządzeniem Burmistrza Miłakowa na dzień 31.12.2016 roku powierzchnia komunalnych budynków i lokali mieszkalnych wynosiła 5 976,32 ha, których wartość inwentaryzacyjna wynosiła 4 060 675,44 zł. Struktura zasobu mieszkaniowego gminy kształtuje się następująco:

- 105 mieszkań o powierzchni 4616 m²;
- 5 mieszkań socjalnych o powierzchni 173 m².

Wyposażenie w instalacje techniczno – sanitarne posiada ponad 95% mieszkań komunalnych, zarówno w mieście jak i na wsi. Na obszarach wiejskich niższy jest udział mieszkań posiadających ogrzewanie centralne – w mieście 86%, a na wsiach 62%.

Gminny zasób mieszkaniowy Miasta i Gminy Miłakowo wymaga nakładów pieniężnych na wykonanie remontów oraz wyposażenie lub modernizację lokali w instalacje techniczne. Budynki charakteryzujące się znaczącym zużyciem technicznym, należy zakwalifikować do rozbiórki lub wykreślić je z zasobu, co jest racjonalne ekonomicznie. Remonty takich obiektów są nieopłacalne finansowo, dlatego też prawidłowym rozwiązaniem oprócz rozbiórki jest sprzedaż budynków, z czego gmina osiągnęła by dodatkowe dochody na nabycie nieruchomości na cele socjalne lub jako lokale zamienne dla dotychczasowych użytkowników.

14. SYSTEM KOMUNIKACJI

14.1. TRANSPORT DROGOWY

Istniejący układ komunikacyjny gminy Miłakowo jest słabo rozwinięty. Gmina nie leży na żadnym z głównych szlaków komunikacyjnych kraju i województwa. Brak jest w gminie linii kolejowej, co utrudnia dostępność komunikacyjną gminy w powiązaniach zewnętrznych. Powiązania wewnętrzne umożliwiają dostępność poprzez układ drogowy wszystkim wsiom, zróżnicowana jest tylko ich jakość.

Istotnymi problemami w zakresie drogownictwa dotyczącymi gminy są:

- wysoki stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej;
- rosnący ruch drogowy;
- zmniejszające się bezpieczeństwo w ruchu drogowym;
- zagrożenia dla ruchu pieszych;
- ograniczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji inwestycji komunikacyjnych.

W niniejszym podrozdziale zamieszczono wykaz dróg przebiegających przez gminę - dróg wojewódzkich, dróg powiatowych i dróg gminnych o statusie drogi publicznym (tabele nr: 29-31).

Tabela 29. Wykaz dróg wojewódzkich na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

DROGI WOJEWÓDZKIE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi wojewódzkiej
1	528	Morąg-Miłakowo-Orneta
2	593	Miłakowo-Dobre Miasto

Źródło: <http://www.zdw.olsztyn.pl/>

Tabela 30. Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej	Kategoria
1	1161N	Łęпно-Podogi-dr.woj. nr 528	L
2	1162N	Godkowo-Ząbrowiec-Gudniki-Miłakowo	Z
3	1164N	Ząbrowiec – Lesiska-Miejski Dwór (dr. nr 1162 N)	L
4	1166N	Strużyna – Warkałki	L
5	1168N	Miłakowo-Wapnik	L
6	1170N	Stare Bolity – Książnik – Niegławki	L
7	1193N	dr. nr 1162 N – Warkałki – dr. woj. nr 528	L
8	1195N	Niebrzydowo Wielkie – Boguchwały	L
9	1199N	Pieszkowo- Boguchwały- Zawroty	Z
10	1201N	Miłakowo - Kalisty - dr. woj. Nr 530 - Brzydowo - Boguchwały	Z

11	1401N	dr. woj. nr 593 - Raciszewo - Kalisty - Gołogóra	L
12	1920N	dr. woj. nr 528 – Stolno	L
13	1959N	Pityny - Włodowo	L

Źródło: dane Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie

Tabela 31. Wykaz dróg gminnych publicznych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo

DROGI GMINNE PUBLICZNE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
1	151001 N	Pawełki – dr. pow. nr. 1160 N
2	151002 N	Warkały – Stare Bolity
3	151003 N	Stare Bolity kol. – Stare Bolity
4	151004 N	Stare Bolity - Ponary
5	151005 N	Roje – dr. gm. nr. 151004 N
6	151006 N	dr. gm. nr. 151004 N - Książnik
7	151007 N	dr. gm. nr. 151004 N - Książnik
8	151008 N	(Janowo) - Ponary
9	151009 N	Pojezierce – Boguchwały
10	151010 N	Miłakowo – dr. pow. nr. 1199 N (Książnik kol.)
11	151011 N	Boguchwały kol. - Boguchwały
12	151012 N	Polkajny – Pityny
13	151013 N	dr. pow. nr. 1201 N – Mysłaki - Raciszewo
14	151014 N	dr. pow. nr. 1201 N (Bieniasze) – Nowe Mieczysław
15	151015 N	dr. pow. nr. 1201 N (Mysłaki) – Trokajny –
16	151016 N	dr. pow. nr. 1199 N (Książnik) – gr. gm. (Włodowo)
17	151017 N	Trokajny - Boguchwały
18	151501 N	Miłakowo ul. Bema
19	151502 N	Miłakowo ul. Chopina
20	151503 N	Miłakowo ul. Dworcowa
21	151504 N	Miłakowo ul. Jagiełły
22	151505 N	Miłakowo ul. Kajki
23	151506 N	Miłakowo ul. Kaszubska
24	151507 N	Miłakowo ul. Katowicka
25	151508 N	Miłakowo ul. Kilińskiego
26	151509 N	Miłakowo ul. Kołłątaja
27	151510 N	Miłakowo ul. Konopnickiej
28	151511 N	Miłakowo ul. Kościelna
29	151512 N	Miłakowo ul. Kościuszki
30	151513 N	Miłakowo ul. Mazowiecka
31	151514 N	Miłakowo ul. Mickiewicza
32	151515 N	Miłakowo ul. Młyńska
33	151516 N	Miłakowo ul. Morąska
34	151517 N	Miłakowo ul. Mostowa

DROGI GMINNE PUBLICZNE		
L. p.	Nr drogi	Przebieg drogi gminnej
35	151518 N	Miłakowo ul. Okrężna
36	151519 N	Miłakowo ul. Orzeszkowej
37	151520 N	Miłakowo ul. Osiedle XXX-Lecia
38	151521 N	Miłakowo ul. Poznańska
39	151522 N	Miłakowo ul. Prusa
40	151523 N	Miłakowo ul. Słoneczny Stok
41	151524 N	Miłakowo ul. Ojca Wł. Włodyki
42	151525 N	Miłakowo ul. Szkolna
43	151526 N	Miłakowo ul. Lipowa

Źródło: Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 10/55/08/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r.

Stan dróg na terenie Miasta i Gminy Miłakowo można ocenić jako średni. Najlepiej utrzymane są drogi wojewódzkie oraz powiatowe. Stan techniczny niektórych odcinków dróg wojewódzkich ze względu na zrealizowane inwestycje uległ znacznemu polepszeniu. Niestety wiele pozostałych dróg na terenie miasta i gminy Miłakowo stanowi poważne zagrożenie w ruchu drogowym i wymaga natychmiastowego remontu.

14.2. TRANSPORT KOLEJOWY

Miasto i Gmina Miłakowo nie jest skomunikowana żadną linią kolejową. Brak linii kolejowej utrudnia dostępność komunikacyjną w powiązaniach zewnętrznych.

14.3. TRANSPORT ZBIOROWY

W Gminie transport zbiorowy zapewnia komunikacja autobusowa, obsługiwana przez przewoźników prywatnych. Realizowane przewozy są jednak niewystarczające z punktu widzenia potrzeb mieszkańców, gdyż wiele miejscowości na terenie Gminy i poza nią pozostaje poza zasięgiem komunikacji zbiorowej. Najbardziej popularne kierunki to Olsztyn znajdujący się w odległości 50 km od Miłakowa oraz Morąg – 14 km. Znaczna część mieszkańców przemieszcza się obecnie własnymi środkami transportu.

14.4. SZLAKI ROWEROWE

Przez obszar Miasta i Gminy Miłakowo przebiegają 4 szlaki rowerowe. Ich przebieg prowadzony jest przez atrakcyjne regiony gminy o wysokich walorach przyrodniczo- krajobrazowych. Poniżej scharakteryzowano każdy z nich (tabela 32).

Tabela 32. Szlaki rowerowe przebiegające przez teren Miasta i Gminy Miłakowo

Nazwa	Długość	Przebieg	Charakterystyka
Żółty	20,6 km	Miłakowo – Książnik – Ponary – Roje – Bolicy Stare – Warkały – Miłakowo	Szlak dobrze oznakowany standardowymi znakami. Szlak przeznaczony jest na krótkie wycieczki krajoznawcze zarówno dla turystów jak i mieszkańców Miłakowa i okolic, możliwy do przejechania w około 2 godziny. Jest to szlak widokowy, ma dwa dłuższe odcinki leśne.
Zielony	20,9 km	Miłakowo – Henrykowo – Warkały – Warkałki – Stabudniki – Warkałki – Rudniki – Różnowo – Miejski Dwór – Miłakowo.	Szlak dobrze oznakowany standardowymi znakami. Zaczyna się na skrzyżowaniu w okolicy Domu Kultury. Szlak przeznaczony na wycieczki krajoznawcze. Szlak widokowy, z jednym krótkim odcinkiem leśnym.
Czarny	9,3 km	Bieniasze – Trokajny – Boguchwały	Szlak nieoznakowany, możliwy do zdobycia wyłącznie z pomocą mapy. Jest to szlak łącznikowy umożliwiający wycieczkę w formie pętli wykorzystując inne szlaki. Szlak kończy się w Boguchwałach przy kościele, gdzie przechodzi czerwony szlak

			rowerowy dookoła jeziora Narie.
Czerwony	31,1km	Miłakowo - Pawełki - Stolno - Polkajny - Pityny - Raciszewo - Bieniasze - Mysłaki - Miłakowo	Szlak nieoznakowany, dość trudny, możliwy do zdobycia wyłącznie z pomocą mapy.

14.5. SZLAKI PIESZE

Przez obszar gminy nie przechodzą szlaki piesze, mające istotne znaczenie dla gminy i regionu. Mając na uwadze wysokie walory krajobrazowe gminy, w tym przede wszystkim cenne przyrodniczo lasy, jeziora, malownicze krajobrazy i obiekty dziedzictwa kulturowego warto wyznaczyć szlaki piesze turystyczne, mogące wpłynąć na rozwój miejscowej turystyki i rekreacji.

14.6. SZLAKI WODNE

Na terenie Miasta i Gminy Miłakowo główną rzeką jest Pasłęka wraz z dopływem - rzeką Miłakówką. Największe jeziora to Mildzie i Wukśniki. Żadne z tych wód obecnie nie pełni ważniejszej funkcji rekreacyjnej. Przez obszar gminy nie przebiegają jednak żadne szlaki wodne. Na potrzeby rozwoju lokalnej turystyki i rekreacji warto utworzyć szlaki wodne o znaczeniu rekreacyjnym tj. kajakowym, żeglarskim dla celów rozwoju turystyki wodnej.

15. SYSTEM INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

15.1. SYSTEM SIECI WODOCIĄGOWEJ

Na terenie gminy funkcjonują następujące stacje uzdatniania wody:

- Suw Miłakowo w ujęciu 3 studnie głębinowe (w projekcie modernizacji stacji budowa dodatkowej studni);
- Suw Bieniasze w ujęciu 2 studnie głębinowe;
- Suw Książnik w ujęciu 2 studnie głębinowe;
- Suw Boguchwały w ujęciu 1 studnia głębinowa;
- Suw Gudniki w ujęciu 1 studnia głębinowa;
- Suw Henrykowo (ujęcie wody powierzchniowej przewidziane do likwidacji w 2018r.).

Długość czynnej sieci rozdzielczej z końcem 2016 roku wynosiła 82,1 km. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Miłakowie eksploatuje sieci wodociągowe na terenie całej gminy. Systemy zaopatrzenia w wodę posiadają: Miłakowo oraz miejscowości sołectkie.

Woda do systemu dostarczana jest z 8 studni głębinowych ujmujących wody podziemne z czwartorzędowych zbiorników wód głębinowych oraz 1 ujęcie powierzchniowe. Wykorzystywanych jest około 60% możliwości produkcyjnych SUW. Istniejące źródła wody zaspokajają potrzeby mieszkańców i są w stanie pokryć przyszłe potrzeby wynikające z funkcji gospodarczych oraz mieszkalnictwa na terenie całej gminy.

Na terenie miasta praktycznie 100% gospodarstw domowych jest podłączonych do sieci wodociągowej, na wsi ok. 90%.

Charakterystyka istniejących ujęć wody

Ujęcie w Miłakowie składa się z trzech studni głębinowych o parametrach:

- głębokość 63 m, $Q=33\text{ m}^3/\text{h}$;
- głębokość 60 m, $Q=15\text{ m}^3/\text{h}$;
- głębokość 65 m, $Q=35\text{ m}^3/\text{h}$.

Zdolność produkcyjna ujęcia wynosi $100\text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcie składa się z dwóch filtrów I stopnia i dwóch filtrów II stopnia, stacji napowietrzania, czterech hydroforów o poj. 4 m^3 każdy i stacji podwyższania ciśnienia. Z ujęcia woda rozprowadzana jest dwoma sieciami-ciśnieniową Dn 200 wykonaną z żeliwa i grawitacyjnej Dn 200 ze zbiorników retencyjnych $2\times 400\text{ m}^3$.

Wysokość podnoszenia stacji podwyższania ciśnienia 40 m.

Hydrofornia Boguchwały: $Q_{\text{śrd}}=75\text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{\text{maxd}}=100\text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{\text{mind}}=50\text{ m}^3/\text{d}$.

Sieć w m. Boguchwały łączy się z siecią gminy Morąg- sprzedaż wody dla m. Wilnowo i Tątlawki. Ujęcie Boguchwały : jedna studnia o głęb. 120 m i $Q=28\text{ m}^3/\text{h}$, trzech filtrów I stopnia, trzech filtrów II stopnia, stacji napowietrzania, pompy głębinowej Sigma i dwóch hydroforów o poj. 4 m^3 każdy. Wysokość podnoszenia 0,38 MPa.

Hydrofornia Bieniasze $Q_{\text{śrd}}=45\text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{\text{maxd}}=70\text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{\text{mind}}=35\text{ m}^3/\text{d}$.

Ujęcie w Bieniaszach zasila w wodę miejscowości Bieniasze, Mysłaki, Trokajny.

Ujęcie Bieniasze: dwie studnie o głęb. 54 m i 55 m i $Q_1=20\text{ m}^3/\text{h}$, $Q_2=45\text{ m}^3/\text{h}$, jednego filtra I stopnia jednego filtra II stopnia, stacji napowietrzania, pomp głębinowych i dwóch hydroforów. Wysokość podnoszenia 0,4 MPa.

Hydrofornia Gudniki: $Q_{\text{śrd}}=17\text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}}=15\text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{mind}}=8\text{ m}^3/\text{d}$.

Sieć zasila w wodę miejscowości Gudniki i Gilginię. Ujęcie Gudniki: jedna studnia o głęb. 42 m i $Q=13\text{ m}^3/\text{h}$, jednego filtra I stopnia, jednego filtra II stopnia, stacji napowietrzania, pompy głębinowej, jednego hydroforu . Wysokość podnoszenia 0,35 MPa.

Hydrofornia Roje: $Q_{\text{śrd}}= 10 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}}=15\text{m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{mind}}=8\text{m}^3/\text{d}$.

Sieć zasila w wodę m. Roje, Ponary i Naryjski Młyn. Ujęcie Roje : jedna studnia o głęb. 38 m i $Q=9,5 \text{ m}^3/\text{h}$, jednego filtra I stopnia, jednego filtra II stopnia, stacji napowietrzanej, pompy głębinowej, dwa hydrofory po $3,5 \text{ m}^3$. Wysokość podnoszenia $0,32 \text{ MPa}$.

Hydrofornia Książnik: $Q_{\text{śrd}}= 35 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{maxd}}=50 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{mind}}=30 \text{ m}^3/\text{d}$.

Ujęcie Książnik: dwie studnie o głęb. 97 m i 120 m i $Q_1=25\text{m}^3/\text{h}$, $Q_2=54\text{m}^3/\text{h}$, jednego filtra I stopnia, jednego filtra II stopnia, stacji napowietrzanej, pomp głębinowych i jednego hydrofora. Wysokość podnoszenia $0,35 \text{ MPa}$.

15.2. SYSTEM SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ

Na terenie gminy długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi $12,6 \text{ km}$, według danych na koniec 2016 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 219 sztuk, a liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 2104 (tu dane na rok 2015r.)

W Mieście i Gminie Miłakowo istnieją 3 rodzaje sieci kanalizacyjnej, ze względu na rodzaj odprowadzanych ścieków i są to:

- sanitarna odprowadzająca ścieki komunalne, przemysłowe,
- deszczowa odprowadzająca wody opadowe,
- sanitarna ogólnospławna odprowadzająca ścieki komunalne, przemysłowe i deszczowe.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Miłakowie zajmuje się obsługą systemu kanalizacji sanitarnej. Tereny wiejskie gminy nie posiadają kanalizacji sanitarnej. Ścieki z tych terenów dowożone są do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Miłakowie taborem asenizacyjnym lub trafiają bezpośrednio do środowiska. Oczyszczalnia posiada średnią przepustowość $980\text{m}^3/\text{dobę}$, po modernizacji w roku 2010 ze środków Unii Europejskiej, co umożliwia dalsze inwestycje w zakresie gospodarki wodno – ściekowej – docelowo skanalizowanie całej gminy Miłakowo. W związku z tym obecnie skanalizowanie miasta Miłakowo wynosi 95% . Większa część kanalizacji działa w systemie grawitacyjnym, część ścieków transportowana jest systemem ciśnieniowym – w rurociągach tłoczących ścieki systemem pomp. Systemem kanalizacji zbiorczej jest z kolei objęte ponad 90% gospodarstw.

15.3. SYSTEM SIECI GAZOWEJ

W roku 1999 rozpoczęto gazyfikację gminy. Wybudowano magistralę gazową wysokiego ciśnienia. Przebiega ona ze wschodu na zachód gminy, jej długość wynosi 12 km . W rejonie miejscowości Mysłaki od głównej magistrali gazowej wykonano przyłącza doprowadzające gaz do stacji wysokiego ciśnienia o przepustowości $Q = 4000 \text{ nm}^3/\text{h}$, która zasila odbiorców z gminy.

Dystrybucję gazu prowadzi w obecnej chwili Pomorski Operator Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o. Oddział Dystrybucji Gazu w Olsztynie, będący spółką strategiczną Grupy Kapitałowej Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. Istniejącą sieć gazową zlokalizowaną na terenie Miasta i Gminy Miłakowo obsługuje Punkt Dystrybucji Gazu w Morągu oraz Dział Sieci Wysokiego Ciśnienia.

Sytuacja przyłączenia do sieci gazowej w gminie kształtuje się następująco:

- 236 gospodarstw będących odbiorcami gazu;
- 203 gospodarstwa ogrzewający mieszkania gazem;
- 682 osoby korzystające z sieci gazowej.

Z końcem 2015r długość czynnej sieci wynosiła $24, 891 \text{ km}$, w tym $14,611 \text{ km}$ sieci przesyłowej i $10,280 \text{ km}$ sieci rozdzielczej.

15.4. SYSTEM ELEKTROENERGETYCZNY

Przez teren gminy przebiega linia wysokiego napięcia 400kV relacji Gdańsk Błonia – Olsztyn Mątki. W zachodniej części Miłakowa znajduje się GPZ $110/15\text{kV}$. Zasilany jest on linią o napięciu 110 kV prowadzącą z Morąga. Linie energetyczne są w dobrym stanie technicznym i zapewniają pełne pokrycie potrzeb na energię elektryczną w całej gminie.

15.5. SYSTEM CIEPŁOWNICZY

Wiodącym źródłem energii do ogrzewania pomieszczeń oraz przygotowania ciepłej wody i posiłków jest węgiel i drewno. W znacznej mierze węgiel wypierany jest przez gaz. Aktualnie w Miłakowie pracują 3 kotłownie opalane tym nośnikiem energii. Potrzeby cieplne Przędzalni Lnu "Safilin" zabezpiecza kotłownia olejowa. Kotłownia na miał węglowy:

Moc zainstalowana: 5,6 MWt;

Moc zamówiona przez odbiorców: 2,6 MWt;

Sieci wysokoparametrowe 70/150°: 1,2 km;

Sieci niskoparametrowe 70/90°: 350 mb.

Bloki na Osiedlu Kolorowym, budynki Zespołu Szkolno – Przedszkolnego oraz osiedla domków jednorodzinnych w Miłakowie korzystają z indywidualnych systemów grzewczych, od 2008 roku.

15.6. GOSPODARKA ODPADAMI

Zasady utrzymania czystości i porządku na terenie całej gminy reguluje Uchwała nr XXXVII/214/2013 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 2 lipca 2013r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Miłakowo.

Gmina nie posiada własnego wysypiska odpadów. Odpady komunalne wywożone są na składowiska odpadów w miejscowości Rudno i Złotna. Od czerwca 2007 r. Gmina Miłakowo jest członkiem Związku Gmin Regionu Ostródzko – Iławskiego „Czyste Środowisko” z siedzibą w Ostródzie, który przejął od Gminy Miłakowo zadania w zakresie gospodarki odpadami. Związek w trybie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wyłania wykonawców zadania na odbiór i zagospodarowania odpadów z terenów nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne.

Zgromadzenie Związku Gmin podjęło uchwały, które organ wykonawczy, czyli Zarząd Związku obecnie wdraża i realizuje, są to uchwały dotyczące m.in. :

- uchwała w sprawie podziału obszaru Związku Gmin na sektory: 5 sektorów, spośród których Gmina Miłakowo znalazła się w Sektorze I razem z gminami: Godkowo, Morąg, Małyty, Zalewo oraz Miłomłyn;
- uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wysokości tej opłaty i stawki opłaty za pojemnik: naliczenie opłaty od mieszkańca za nieczystości posegregowane i odpady zmieszane;
- uchwała w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne; w przypadku tych nieruchomości opłata naliczana jest za pojemnik;
- uchwała w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- uchwała w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Na Obszarze Związku Gmin zlokalizowane są 4 Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych - Półwieś Gm. Zalewo, Lipowiec Gm. Kurzętnik, Miasto Iława ul. Komunalna, Rudno Gm. Ostróda.

15.7. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Zgodnie z Planem Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego największe znaczenie dla województwa w rozwoju odnawialnych źródeł energii mają elektrownie wiatrowe, elektrownie na biogaz i elektrownie wodne. W powiecie ostródzkim występują cztery grupy typów instalacji - wykorzystujące do produkcji energii biogaz, biomasę, energię wiatru i wód płynących.

Gmina Miłakowo w Planie Rozwoju Województwa została zaliczona do strefy A zakazu lokalizacji oraz strefy ograniczonego rozwoju dla dużej energetyki wiatrowej. Zaliczenie gminy do tej strefy jest

spowodowane wysokim pokryciem obszaru gminy cennymi pod względem przyrodniczym, na mocy ustawy o ochronie przyrody: rezerwatami przyrody, obszarami chronionego krajobrazu, obszarami specjalnej ochrony ptaków oraz siedlisk Natura 2000.

Na terenie gminy funkcjonują małe elektrownie wodne oraz istnieje kilka elektrowni fotowoltaicznych. Od 2013 roku zostało wydanych 8 decyzji o warunkach zabudowy dla budowy elektrowni fotowoltaicznych, dla następujących nieruchomości:

- 61/4, 266/1, 268/1, 270, 20/3, 256/1, 267 - Książnik;
- 127/2 - Miłakowo.

16. PODSUMOWANIE

Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe

Miasto i Gmina Miłakowo posiada wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe. Na obszarze gminy występuje licznie fauna i flora objęta prawnymi formami ochrony, w tym przede wszystkim Rezerwat „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” oraz Narieński Obszar Chronionego Krajobrazu i Obszar Chronionego krajobrazu „Dolina Pasłęki”. Tereny objęte prawną ochroną stanowią obszary priorytetowe pod względem wykonania zadań z zakresu ochrony przyrody. Liczne formy terenowe wpływają znacząco na malowniczy i różnorodny krajobraz gminy. Należy zadbać przede wszystkim o zmniejszenie negatywnego wpływu gospodarki człowieka na naturalne zbiorniki wodne, wody płynące oraz glebę.

Gmina Miłakowo charakteryzuje się bogatą historią, odzwierciedlającą dzieje Warmii i Mazur. Posiada liczne zabytki wpisane do rejestru zabytków oraz strefy archeologiczne. Ponadto aleje przydrożne typowane do ochrony wzdłuż 3 dróg jako element krajobrazu kulturowego i wzdłuż jednej poprzez wpis do rejestru zabytków. Należy zadbać o odpowiednią opiekę nad zabytkami oraz ekspozycję elementów najbardziej cennych kulturowo w celu zachowania i pielęgnacji regionalnego dziedzictwa kulturowego.

Rolnictwo i turystyka

Miasto i Gmina Miłakowo jest gminą rolniczą. Użytki rolne stanowią ok. 62% całości powierzchni gminy. Występują gleby o wysokiej przydatności rolniczej tj. III i IV klasy bonitacyjnej. Większość jest gospodarstw małych do 5 ha, oraz znaczącą część stanowią gospodarstwa wieloobszarowe powyżej 15ha. Gmina posiada zatem dobre warunki dla rozwoju rolnictwa, w tym proponuje się rozwój gospodarstw ekologicznych nastawionych na eksport produktów, a nie jedynie na samozaopatrzenie. Funkcją wspierającą lub też uzupełniającą gospodarstwa małe powinna być turystyka. Duże możliwości w przypadku gmin rolniczych daje rozwój agroturystyki oraz turystyki ekologicznej. Gmina obecnie posiada słabo rozwiniętą bazę turystyczną, szczególnie noclegową i gastronomiczną. Rozwój funkcji turystycznej mógłby znacząco wpłynąć na poprawę warunków życia mieszkańców, zmniejszenie bezrobocia oraz przedsiębiorczość społeczeństwa.

Prognoza demograficzna

Liczba ludności w Mieście i Gminie Miłakowo charakteryzuje się tendencją malejącą w przeciągu ostatnich kilku lat. Przewiduje się dalszy spadek liczby ludności, głównie młodej z przyczyn zarobkowych lub edukacyjnych. Sprzyjające prognozy dotyczą jednak wzrostu liczby osób zatrudnianych oraz wzrostu kwalifikacji i przedsiębiorczości mieszkańców, głównie w zakresie rozwoju rolnictwa i usług turystycznych.

Istotne jest określenie w części Studium dotyczącej kierunków zasad polityki przestrzennej i kierunków rozwoju, działań które umożliwią dalszy rozwój Miasta i Gminy Miłakowo i będą oparte na rzeczywistych możliwościach gminy i uwarunkowaniach jej rozwoju. Szczególną uwagę należy zwrócić na opracowywane w przyszłości miejscowe plany zagospodarowania terenu, przy sporządzaniu których należy mieć na uwadze chłonność projektowanej zabudowy, ruchy migracyjne i prognozy demograficzne.

17. ANEKS

GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW

L.p.	Obiekt	Adres/Lokalizacja	Informacja o ochronie	Obręb Działka
1	Budynek mieszkalny	Ul. Bema 1	Rejestr zabytków A-3758/O z dn. 10.03.1987r.	1 481/1
2	Budynek mieszkalny	Ul. Katowicka 3	Rejestr zabytków A-3131/O z dn. 10.03.1987r.	1 525/1
3	Budynek mieszkalny	Ul. Katowicka 5	Rejestr zabytków A-3132/O z dn. 10.03.1987r.	1 525/3
4	Budynek mieszkalny	Ul. Katowicka 7	Rejestr zabytków A-3133/O z dn. 10.03.1987r.	1 525/5
5	Budynek mieszkalny	Ul. Katowicka 9	Rejestr zabytków A-3967/O z dn. 10.03.1987r.	1 525/5
6	Cmentarz rzymsko-katolicki	Ul. Kaszubska	Rejestr zabytków A-3968/O z dn. 20.04.1988r.	1 575
7	Cmentarz żydowski	Ul. Kaszubska	Rejestr zabytków A-3966/O z dn. 20.04.1988r.	1
8	Cmentarz ewangelicki	Ul. Kaszubska	Rejestr zabytków A-3967/O z dn. 20.04.1988r.	1 588
9	Kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	Ul. Kopernika 1	Rejestr zabytków A-3128 z dn. 10.03.1987r.	1 577
10	Wieża ciśnień	Ul. Kopernika 21	Rejestr zabytków A-3757/O z dn. 10.03.1987r.	1 613/2
11	Kościół filialny p.w. św. Elżbiety Turyngskiej	Ul. Kościelna 2	Rejestr zabytków A-262 z dn. 11.03.1957r.	1 523
12	Budynek mieszkalny	Ul. Kościelna 4	Rejestr zabytków A-3129/O z dn. 10.03.1987r.	1 522/3
13	Zespół budynków młyna	Ul. Młyńska 5	Rejestr zabytków A-4336/O z dn. 25.02.1997r.	1 99/4
14	Śluza przy młynie	Ul. Młyńska 5	Rejestr zabytków A-4336/O z dn. 25.02.1997r.	1 99/4
15	Budynek mieszkalny	Ul. Morąska 6	Rejestr zabytków A-3137/O z dn. 10.03.1987r.	1 539/2
16	Budynek mieszkalny	Ul. Morąska 8	Rejestr zabytków A-3138/O z dn. 10.03.1987r.	1 539/1
17	Mury obronne	Ul. Morąska, ul. Katowicka, ul. Świerczewskiego	Rejestr zabytków A-563/O z dn. 04.05.1959r.	1
18	Budynek mieszkalny	Ul. Okrężna 5	Rejestr zabytków A-3759/O z dn. 10.03.1987r.	1 511/2
19	Budynek mieszkalny	Ul. Okrężna 9	Rejestr zabytków A-3760/O z dn. 10.03.1987r.	1 552/2
20	Budynek mieszkalny	Ul. Świerczewskiego 6	Rejestr zabytków A-1188/O z dn. 20.05.1968r.	
21	Budynek mieszkalny	Ul. Świerczewskiego 18	Rejestr zabytków A-4210/O z dn. 16.12.1991r.	1 451/3
22	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 5	Rejestr zabytków A-3139/O z dn. 10.03.1987r.	1 339
23	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 7	Rejestr zabytków A-3756/O z dn. 10.03.1987r.	1 331/21

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju

24	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 14	Rejestr zabytków A-3754/O z dn. 10.03.1987r.	1 347/4
25	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 16	Rejestr zabytków A-3755/O z dn. 10.03.1987r.	1 562/1
26	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 17	Rejestr zabytków A-3140/O z dn. 10.03.1987r.	1 325/3
27	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 25	Rejestr zabytków A-3141/O z dn. 10.03.1987r.	1 548
28	Budynek mieszkalny	Ul. Ojca Władysława Włodyki 26	Rejestr zabytków A-3142/O z dn. 10.03.1987r.	1 565/6
29	Zamek		Rejestr zabytków A-596/O z dn. 27.06.1961r.	
30	Założenie urbanistyczne Starego Miasta		Rejestr zabytków A-584/O z dn.09.09.1960r.	
31	Nawarstwienia kulturowe Starego Miasta		Rejestr zabytków C-175 z dn. 05.11.1992r.	
32	5 kurhanów	Polkajny	Rejestr zabytków C-067 z dn. 12.06.1969r.	1
33	Park	Bieniasze	Rejestr zabytków A-3605/O z dn. 11.09.1969r.	1
34	Dwór	Bieniasze	Rejestr zabytków A-927/O z dn. 11.08.1968r.	1
35	Dwór	Niegławki	Rejestr zabytków A-870/O z dn. 01.08.1968r.	1 106/2
36	Park	Boguchwały	Rejestr zabytków A-1301/O z dn. 19.06.1968r.	2
37	Kościół i cmentarz przykościelny	Boguchwały	Rejestr zabytków A-928/O z dn. 01.08.1968r.	2
38	Kościół i cmentarz przykościelny	Książnik	Rejestr zabytków A-936/O z dn. 10.02.1950r.	3 346
39	Dwór z otaczającym parkiem	Książnik	Rejestr zabytków A-60/O z dn. 09.02.1950r.	
40	Dwór	Mysałki	Rejestr zabytków A-1662/O z dn. 17.03.1997r.	5 73/17
41	Park	Mysałki	Rejestr zabytków A-4644 z dn. 21.02.2017r.	5 73/9 73/11 73/12 73/13 73/17 73/18 73/19 73/20 73/27
42	Most kolejowy nad Pasłęką	Sporyty	Zarządzenie Nr 9/2017 W-MWKZ z dn. 31.01.2017 r.	7 128/1 128/2
43	Park	Różnowo	Rejestr zabytków A-1428/O z dn.11.05.1968r.	7 118/8
44	Dwór	Różnowo	Rejestr zabytków A-	7

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Miłakowo
Diagnoza uwarunkowań rozwoju

			1191/O z dn. 24.05.1968r.	118/8
45	Park	Biernatka	Rejestr zabytków A-3517/O z dn. 11.09.1984r.	9
46	Dwór	Głodówko	Rejestr zabytków A-2373/O z dn. 11.02.1997r.	9 636/7
47	Park	Stolno	Rejestr zabytków A-471383/O z dn. 1948.11.1978r.	9 156/1
48	Pałac	Stolno	Rejes49tr zabytków A-876/O z dn. 17.08.1968r.	9 156/1
49	Zespół pałacowo-folwarczny -pałac	Ponary	Rejestr zabytków A-69/O z dn. 12.09.1949r.	11 126/2
	-park -cmenatrz rodowy		Rejestr zabytków A-1427/O z dn. 08.08.1978r.	
	- 2 oficyny		Rejestr zabytków A-861/O z dn. 20.08.1968r.	11 126/42
			Rejestr zabytków A-862/O z dn. 20.08.1968r.	126/2
	- 2 czworaki		Rejestr zabytków A-859/O z dn. 20.08.1978r.	11 126/2
		Rejestr zabytków A-860/O z dn. 20.08.1978r.	126/3	
	stajnia		Rejestr zabytków A-1190/O z dn. 21.05.1969r.	11 126/47
50	Park	Gudniki	Rejestr zabytków A-1426/O z dn. 11.05.1978r.	14 281/5
51	Dwór	Gudniki	Rejestr zabytków A-2454/O z dn. 11.02.1997r.	14 288/11
52	Dwór	Miejski Dwór	Rejestr zabytków A-2091/O z dn. 17.03.1997r.	14 288/11
53	Park dworski	Pityny	Rejestr zabytków A-3542/O z dn. 25.03.1983r.	8 133/33
54	Dwór	Warkały	Rejestr zabytków A-3149/O z dn. 19.03.1991r.	15 65/2
55	Park	Warkały	Rejestr zabytków A-1429/O z dn. 24.05.1978r.	15

Źródło: Załącznik do Zarządzenia Nr 52/2017 z dnia 18.07.2017 r. Burmistrza Miłakowa w : sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Miłakowo.

18. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1. Wykaz obowiązujących miejscowych planów dla terenów Miasta i Gminy Miłakowo	13
Tabela 2. Wydane decyzje w analizowanych latach.....	15
Tabela 3. Ilość wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w gminie Miłakowo.	16
Tabela 4. Wykaz złóż kopalin występujących na terenie Miasta i Gminy Miłakowo.....	23
Tabela 5. Wykaz pomników przyrody ożywionej i nieożywionej, znajdujących się na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	31
Tabela 6. Wykaz obiektów ujętych w warmińsko-mazurskim rejestrze zabytków nieruchomych z terenu Miasta i Gminy Miłakowo	40
Tabela 7. Wykaz stref archeologicznych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo.....	41
Tabela 8. Wykaz alei przydrożnych typowanych do ochrony.....	42
Tabela 9. Zmiany liczby ludności zamieszkującej gminę na przełomie lat 2006-2016.....	43
Tabela 10. Zmiana liczby ludności w poszczególnych miejscowościach Miasta i Gminy Miłakowo w latach 2011-2016.	43
Tabela 11. Zmiany przyrostu naturalnego oraz liczby urodzeń i zgonów w latach 2006-2016....	44
Tabela 12. Saldo migracji w Mieście i Gminie Miłakowo na tle województwa warmińsko-mazurskiego	45
Tabela 13. Zmiany wskaźnika salda migracji w latach 2005-2015 w Mieście i Gminie Miłakowo	46
Tabela 14. Struktura ludności wg wieku w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu z sytuacją w powiecie ostródzkim i województwie warmińsko-mazurskim	47
Tabela 15. Zmiany liczby osób pracujących w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012-2015.	47
Tabela 16. Zmiany liczby bezrobotnych w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2012-2016.....	48
Tabela 17. Pomoc społeczna w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w powiecie ostródzkim w latach 2011-2015	48
Tabela 18. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012- 2016	50
Tabela 19. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Mieście i Gminie Miłakowo w porównaniu do sytuacji w pozostałych gminach powiatu	51

Tabela 20. Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w gminach powiatu ostródzkiego w 2016r.....	52
Tabela 21. Turystyka w Mieście i Gminie Miłakowo na tle turystyki w powiecie ostródzkim	55
Tabela 22. Wykaz organizacji prowadzących działania sportowe na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	58
Tabela 23. Zmiany w wielkości udzielanych świadczeń rodzinnych w Mieście i Gminie Miłakowo na tle gmin sąsiednich w latach 2012-2015.....	59
Tabela 24. Wykaz cmentarzy zlokalizowanych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	61
Tabela 25. Liczba gospodarstw rolnych w Mieście i Gminie Miłakowo na stan z końca 2010r.....	62
Tabela 26. Powierzchnia gruntów leśnych w Mieście i Gminie Miłakowo	64
Tabela 27. Wykaz użytków gruntowych Miasta i Gminy Miłakowo wg stanu na koniec 2014r....	66
Tabela 28. Powierzchnia gruntów komunalnych wg prawnych form użytkowania, stan na 31 grudnia 2016 r.	67
Tabela 29. Wykaz dróg wojewódzkich na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	68
Tabela 30. Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	68
Tabela 31. Wykaz dróg gminnych publicznych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo.....	69
Tabela 32. Szlaki rowerowe przebiegające przez teren Miasta i Gminy Miłakowo	70
Rysunek 1. Podział gminy Miłakowo na obręby geodezyjne.....	7
Rysunek 2. Przestrzenne rozmieszczenie terenów, dla których obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	14
Rysunek 3. Rozmieszczenie decyzji celu publicznego w analizowanych latach.....	17
Rysunek 4. Działki z wydaną pozytywną decyzją o warunkach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenie Miłakowa.....	18
Rysunek 5. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie Warmińsko-Mazurskim	26
Rysunek 6. Lokalizacja obszarów chronionych na terenie Miasta i Gminy Miłakowo	28
Wykres 1. Udział procentowy poszczególnych decyzji.....	15
Wykres 2. Zmiany wskaźnika gęstości zaludnienia w latach 2010-2016 w Mieście i Gminie Miłakowo	45

Wykres 3. Zmiany wskaźnika udziału ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w Mieście i Gminie Miłakowo, w latach 2006-2016.....	46
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych w latach 2012-2016 w Mieście i Gminie Miłakowo	48
Wykres 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej w gminach powiatu olsztyńskiego w 2013r.	51
Wykres 6. Liczba dzieci w przedszkolach i uczniów w Mieście i Gminie Miłakowo w latach 2012-2015	57
Wykres 7. Udział procentowy poszczególnych użytków gruntowych w ogólnej powierzchni gminy	62

BIBLIOGRAFIA

A. Opracowania:

1. *Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg. stanu na 31.12.2016r.* Państwowy Instytut Geologiczny. Państwowy Instytut Badawczy. Warszawa 2017.
2. Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Morąg (GZWP nr 207), Państwowy Instytut Geologiczny i Hydroconsult Sp. z o. o., Warszawa 2017.
3. Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030; 25.05.2017r.
4. Lokalna Strategia Rozwoju „Krainy Drwęcy i Pasłęki”. Związek Stowarzyszeń. Łukta 2016.
5. Migracje ludności. Materiały dydaktyczne. Zakład Demografii i Gerontologii Społecznej. Uniwersytet Łódzki.
6. Numeracja Dróg Gminnych Woj. Warm. – Mazurskiego. Tekst Jednolity Uchwały nr 62/290/04/II Zarządu Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dn. 14 grudnia 2004 r. Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr 10/55/08/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r.
7. Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzek badanych w 2014 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Olsztyn 2015.
8. Ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2016. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Olsztyn 2017.
9. Ocena jakości wód jezior badanych w 2014 roku. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie. Olsztyn 2015.
10. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego; 2017r.
11. Program małej retencji dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2016-2030.
12. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2015 roku. Olsztyn 2016. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
13. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 roku. Olsztyn 2015. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
14. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2013 roku. Olsztyn 2014. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
15. Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 roku. Olsztyn 2013. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie.
16. Rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Miłakowo.
17. Rejestr rezerwatów przyrody województwa Warmińsko-Mazurskiego.
18. Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2015.
19. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.
21. Strategia polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku; Załącznik do Uchwały Nr XIV/253/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 lutego 2012 r.
22. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025; 25.06.2017r.
23. Uchwała Nr XV/88/2015 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 22 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miłakowo na lata 2016 – 2031
24. Ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
25. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

26. Waloryzacja i program ochrony alei przydrożnych woj. warmińsko-mazurskiego. Stowarzyszenie na rzecz ochrony krajobrazu kulturowego Mazur SADYBA. Krzysztof Worobiec. Regionalny Ośrodek Badan Dokumentacji Zabytków w Olsztynie
27. Wyznaczenie granic bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia terenów zalewowych, etap II. Pasłęka. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Oddział Morski Gdynia. 2004/2005.
28. Załącznik do uchwały Nr XXV/165/2016 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 20 grudnia 2016r. w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych.
29. Załącznik do uchwały Nr L/ 302 /2014 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 30 czerwca 2014r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłakowo na lata 2008-2020.
30. Załącznik do uchwały nr XXVII/ 192 /2017 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Miłakowo na lata 2017 – 2027.
31. Załącznik do uchwały nr XXVII/ 182 /2017 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia zmian w Planie Odnowy Miejscowości Boguchwały na lata 2010-2025.
32. Załącznik do uchwały Nr XVIII/ 100 /2016 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Stolno na lata 2016-2022.
33. Załącznik do uchwały nr XXVII/ 183 /2017 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia zmian w Planie Odnowy Miejscowości Książnik na lata 2010-2025. Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r.
34. Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 10/55/08/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 lutego 2008r. Numeracja dróg powiatowych woj. warm. – mazurskiego, tekst jednolity Uchwały nr 62/289/04/II Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dn. 14 grudnia 2004 r.
35. Załącznik B do Zarządzenia Nr 23/2017 Burmistrza Miłakowa z dnia 27 marca 2017 roku Informacja o gospodarowaniu mieniem komunalnym i stanie mienia komunalnego na dzień 31.12.2016 roku.
36. Załącznik do Zarządzenia Nr 52/2017 z dnia 18.07.2017 r. Burmistrza Miłakowa w : sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Miłakowo.
37. Załącznik do Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Miłakowo 2008-2020.

B. Serwisy internetowe:

1. Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Miłakowie: <http://bip.milakowo.eu/>
2. Geoportal Powiatu Ostródzkiego: <http://ostrodzki.e-mapa.net/>
3. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: <http://powietrze.gios.gov.pl/>
4. Główny Urząd Statystyczny: <http://stat.gov.pl/>
5. Gmina Miłakowo: <https://milakowo.eu/>
6. Informacja Turystyczna Gminy Gietrzwałd: <http://www.it.gokgietrzwald.pl/>
7. Lasy Państwowe: <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>
8. Lasy Państwowe: <http://www.dobrocin.olsztyn.lasy.gov.pl/>
9. Lasy Państwowe: <http://www.mlynary.olsztyn.lasy.gov.pl/>
10. Lokalna Organizacja Turystyczna „Kraina Nieodkrytych Tajemnic”: <http://morag.pl/lot/gmina-milakowo/>
11. Narodowy Instytut Dziedzictwa. Portal mapowy: <https://mapy.zabytek.gov.pl/nid/>
12. Obszary Natura2000: <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
13. Obszary Natura2000: <http://obszary.natura2000.org.pl/>
14. Państwowa Służba Hydrogeologiczna: <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>
15. Państwowy Instytut Geologiczny: <http://geoportal.pgi.gov.pl/>
16. Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy: <http://www.pgi.gov.pl/>
17. Powiatowa Służba Drogowa w Olsztynie: <http://psd.olsztyn.pl/html/wykaz.php>
18. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych: <http://rdlpolsztyn.gisnet.pl/>

19. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie: <http://olsztyn.rdos.gov.pl/>
20. Regionalny Portal Informacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego:
<http://portal.warmia.mazury.pl/>
21. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku: <http://www.rzgw.gda.pl/>
22. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie: <http://www.wuoz.olsztyn.pl/>
23. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie: <http://www.zdw.olsztyn.pl/>
24. Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych: <http://start.geomelioportal.pl/>
25. Związek Stowarzyszeń „Kraina Drwęcy i Pasłęki”: <http://www.leader.frri.org.pl/>
26. <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>
27. <http://www.szlaki.mazury.pl/>